

ВЕЛИКА СРБИЈА

ISSN 1452-9165

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

БЕОГРАД, ДЕЦЕМБАР 2009. ГОДИНЕ
ГОДИНА XX, БРОЈ 3362

Михаил Леонтјев
најутицајнији руски
политички
аналитичар:

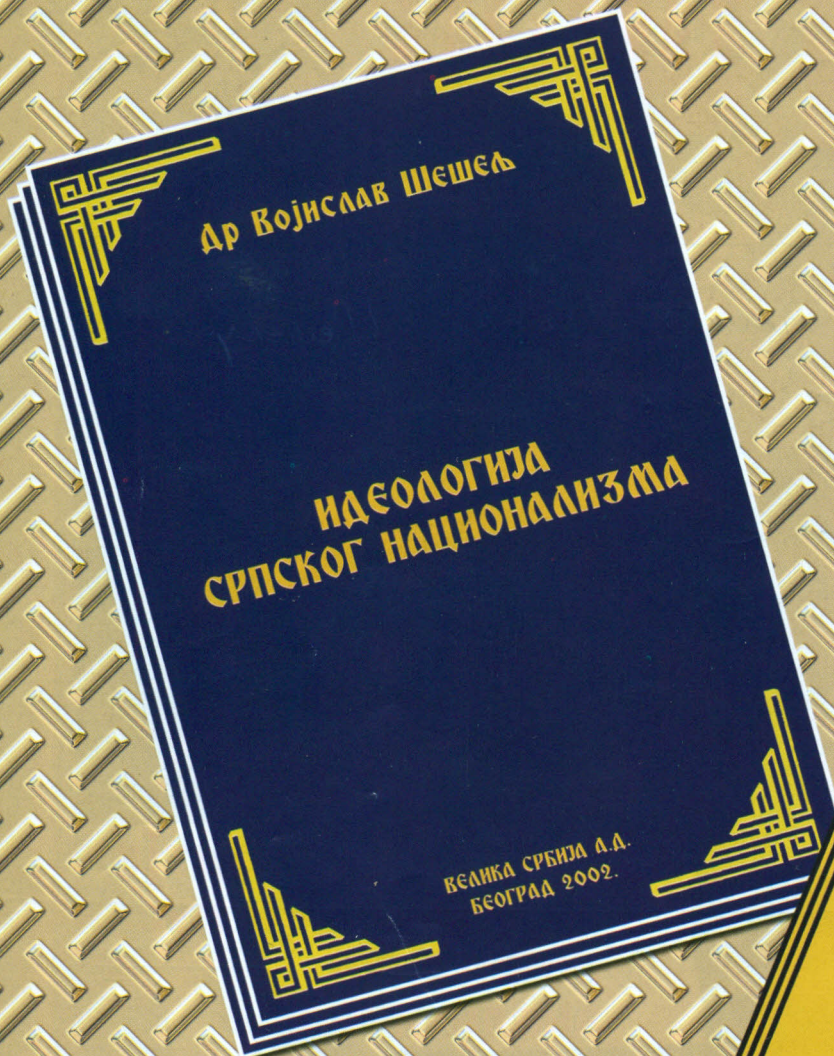
ШЕШЕЉ

најснажнији

и најозбиљнији

српски политичар

ТВРДИ ПОВЕЗ / ЗЛАТОТИСК

Капитална дела проф. др Војислава Шешеља у којима је објављена научна истина о Римокатоличкој цркви и Хрватима, као и права природа, циљеви и морални судови српског национализма.

ВЕЛИКА СРБИЈА

ЗЕМУН
ТРГ ПОБЕДЕ 3

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Оснивач и издавач

Српска радикална странка

За издавача

др Војислав Шешел

Главни и одговорни уредник

Елена Божић-Талијан

Заменик главног

и одговорног уредника

Марина Томан

Помоћник главног

и одговорног уредника

Момир Марковић

Редакција

Иван Нинић, Борис Алексић,
Душан Марић, др Никола Жутић,
Слађан Мијаљевић, мр Дејан Мировић,
мр Александар Мартиновић,
Будимир Ничић, Амцад Мигати,
Огњен Михајловић

Унос текста

Весна Марић, Златија Севић,
Љубинка Божовић, Драгица Томић

Лектура и коректура

Лазар Мацура

Техничко уређење

Северин Поповић

Председник Издавачког савета

Др Ђорђе Николић

Заменик председника

Издавачког савета

Др Бранко Надовеза

Издавачки савет

Проф. др Војислав Шешел,
Милорад Мирчић, Гордана Поп-Лазивић,
Драган Тодоровић, Мирко Благојевић,
Душко Секулић, Зоран Красић,
Паја Момчилов, Наташа Јовановић,
Горан Цветановић

Штампа

ДОО „Драгић”, Зрењанин

Ђорђа Јоановића 20,

23000, Зрењанин, тел. 023/535-491

Редакција прима пошту на адресу

„Велика Србија”, Трг победе 3,

11080 Земун; рукописи се не враћају

Новине „Велика Србија” уписане су у
Регистар средстава јавног информисања
Министарства за информације под бројем
1104. од 5. јуна 1991. године.

СР - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
329(497.11)

ВЕЛИКА СРБИЈА : новине српске ради-
калне стране / главни и одговорни уредник
Елена Божић-Талијан. - Год. 1, - бр. 1 (12. јул
1990)-Београд : Српска радикална стран-
ка, 1990-. - 30 см

Месечно

ISSN 1452-9165 = ВЕЛИКА СРБИЈА

COBISS.SR-ID 19291650

Интервју Михаил Леонтјев

- Шешел најснажнији и најозбиљнији српски политичар

2

Да се не заборави

- Годишњица РСК

5

Лустрација неподобних

- Правда без правне заштите

8

Убијање државе

- Тадић одваја Војводину

11

Случај “Металс банке”

- Аутономашки плен

14

Право силе

- Тадићеви пријатељи цепају Србију

16

Два долара друже

- Делта пелцовање

21

Трула коалиција

- Вучић и Николић би довели
Џанета и Ђукановића на власт

23

Црква и политика

- Морални пад једног владике

27

Извештај државног ревизора

- Лов у мутном

29

Муке пензионерске

- Невоље уместо пензија

34

Буџет за здравство

- Како са више, урадити мање

39

Економска криза и здравље

- Психичка транзиција

44

Дописивање Устава

- Тадић кроји партијски Устав

46

Глобалистичка неман

- Нови - стари НАТО

57

Шешељ је најснажнији и најозбиљнији српски политичар

- *„Тачно знамо колико људска права на Западу и хашком трибуналу вреде и за кога су одређена та људска права. Гледано са људског и хришћанског аспекта, ми саосећамо са Шешељем и молимо се за њега. А са политичког аспекта, ми водимо политичку игру у околностима које нам то дозвољавају и средствима која имамо, са надом, вером и убеђењем да ћемо на крају победити“; истиче Михаил Владимирович Леонтјев угледни новинар руске државне телевизије*

Михаил Владимирович Леонтјев је најеминентнији руски политички аналитичар, публициста и издавач. Завршио је економски факултет Московског института за народну привреду Плеханов. Најширој руској јавности Михаил Леонтјев је познат као водитељ и уредник аналитичко-информативне емисије *Однако* (Ипак) која се емитује у оквиру централног руског дневника, познатог под називом „Време“, на Првом каналу руске државне телевизије. Његови коментари, ставови и размишљања веома стручно, духовито и упечатљиво објашњавају читавој нацији дневнополитичке догађаје. Рејтинг гледаности његове емисије прелази 80 милиона. Недавно је покренуо свој недељни лист „Однако“ који у самом старту има висок тираж и велику популарност.

Пре неколико година, због веома оштрих коментара на рачун Виктора Јушченка и његове супруге Катарине, украјински суд по приватној тужби госпође Јушченко, покрене поступак против њега и проглашава за персону нон грата. Читав спор пред украјинским судом се завршио ослобађајућом пресудом. Михаил Леонтјев је пријатељ српског народа што вишедеценијским радом практично показује у својим емисијама.

Добитник је награде „Златно перо Русије“, био је номиниран 1997. године за престижну новинарску награду руске академије за телевизију ТЕФИ. Колико је значајан и цењен у Русији сведочи и податак да му је честитку за рођендан упутио и премијер Русије Владимир Путин.

Овог пута у Београду је боравио на позив Српске радикалне странке ради упознавања са предметом који се пред Хашким трибуналом води против проф. Др Војислава Шешеља.

- **Реците нам нешто више о вашој телевизијској емисији и о вашем недељном листу?**

Михаил Леонтјев: Мој основни посао је новинар – коментатор на телевизији, на Првом каналу руске државне телевизије. Водитељ сам емисије оперативних коментара о темама које су у том тренутку актуелне, јер теме које нису довољно актуелне и значајне, не заслужују коментар. Емисија се, у принципу, емитује једном до два пута недељно, а ако ситуација захтева, може и сваког дана. Она је саставни део централног информативног програма „Време“ (аналогно нашем Другом дневнику, прим. прев.). Дакле, саставни део тог програма су моји коментари у „Однако“ (Ипак), јер не постоји ништа природније и потребније него да у оквиру централне информативне емисије увек постоји актуелни коментар о актуелној теми.

- **Снимали сте и неке документарне филмове**

Михаил Леонтјев: За Први канал реализовао сам документарни пројекат – серију, под називом „Велика игра“ а затим написао књигу под истим називом. Било је то право истраживање, за које не знам да ли могу да кажем да је у рангу одбране докторске дисертације, али сигурно је да сам урадио велики посао. За три године направио сам око осамдесет интервјуа, са свим важнијим интелектуалцима и политичарима у свету, почев од Кисинџера, Бжежинског па све до Валери Жискар Дестена. Међутим, непосредно у емисију укључен је само мањи део. Резултат тих активности је оригиналан, уникатан приручник о историји геополитичких односа између Русије и англосаксонског света, с краја XVIII века до данас. Читав тај период можемо да назовемо једним термином – „Велики хладни рат“. Постоји још неколико пројеката у мом раду који су, у мањој или већој мери, слични, укључујући и издавање недељног листа „Однако“. Лист излази од септембра ове године. Пре овог листа био сам уредник веома познатог часописа „Профил“. У питању је један од водећих друштвено-политичких недељника на информативном тржишту Русије.

Све што Запад чини Србији уперено је против Русије

- Да ли у вашим емисијама и листу обрађујете теме везане за ситуацију у Србији? Постоји ли интересовање у Русији за догађаја у Србији?

Михаил Леонтјев: Раније се емисија „Однако“ звала „У сштини“, и почев од 1996. године емитована је на Трећем каналу. Почев од те емисије па до данас у емисијама су обрађиване теме које се тичу многих српских питања. Годишње је таквих емисија било од три до десет. Тајминг емисије је кратак не прелази пет минута. Желим још једном да истакнем да српску тему, у руском јавном мњењу и руском друштву доживљавају као личну тему, као лични проблем. Не само зато што ми волимо Србију, што јесте истина, у овом циничном свету и тешким околностима, већ зато што руско друштво, догађаје у Србији и то што раде Србији, доживљава као директну поруку Русији, а она гласи: „Са вама ће бити исто тако“, почев од бомбардовања и закључно са Хашким трибуналом. Схватимо да то што се ради Србији, не раде Србији само ради Србије, то чине Србији због нас, јер све што се Србији чини јесте због нас и против нас. Користе све компоненте дејстава. То објашњава зашто је српска тема код нас у зони друштвеног интереса, и увек топ тема, када је у питању рејтинг интересовања.

Могу са сигурношћу да тврдим, да је рат против Југославије и све што вам се десило био један од најважнијих фактора који су довели до буђења руске националне свести, осећања отрежњења и потребе за одбраном. Зато ми, за разлику од свих осталих, а Србима је то јако важно рећи, све ово што се десило, називамо „плишана револуција“, преврат и масовно заглупљивање.

- У неколико наврата имали сте прилику да боравите на Косову и Метохији и какве сте утиске одатле понели?

Михаил Леонтјев: Моји утисци о Косову су страшни. Видео сам спаљене православне светиње, храмове, цркве. Био сам у косовским селима где су убијали децу, која су лети одлазила да се играју мало даље од својих кућа. Морам да вам кажем да ми то личи на црну бајку. Лично сам присуствовао када је Холбрук говорио да људе који су тамо направили неке националне сукобе треба казнити. Ми смо питали, а шта са онима који су годинама убијани, пред вашим очима? Да ли ће они добити неку компензацију за њихове трагедије? И ко ће за то да буде кажњен? Ђути човек, не проговара! Видео сам кућу несрећног Србина у Приштини коју су чували Пакистанци, и који се плашио да дође до прозора у сопственој кући. То није ни први, ни последњи случај потпуно дивљачког геноцида, који се спроводи, најалост уз менторство. Они су, просто, преузели званичну одговорност и потписали обавезу да одржавају ред, а да при том ниједну од потписаних обавеза нису испунили. Значи, ниједна обавеза коју је Запад претходно потписао није била испуњена. Хоћу да поручим онима који сада у нади потписују са Западом неке друге обавезе, а и неке будуће, да имају на уму да ништа није испуњено почев од А до Ш, ништа, од почетка до краја. И питам их, какву наду гаје да ће наредне обавезе бити извршене, када потписујући текуће нису испуњене ни претходне?

- Како видите Косово и Метохију у будућности

Михаил Леонтјев: Мислим да то питање није само српско питање, то је заједничко, то је опште питање. Можда је боље да то објасним кроз пример.

– У Ататурковој Турској нико се није бавио питањем националности, нико никога није прогањао због националности. Прогањали су због губитка турског идентитета. Сваки Грузијац или Курд, уколико је био спреман да постане Турчин, више није имао проблем, то није био Хитлеров поредак. Потребно је само издати себе, одрећи се историје својих предака и

аутоматски ћеш слободно да живиш. То је питање избора. Ако се Срби надају да свет, који не зависи само од Срба, неће бити тако устројен, онда морају да знају да то, у првом реду, можда зависи од руског става. Тада ћемо морати вратити Косово и не само Косово, јер несрећа која је окупирала туђе гробове и руши те гробове, лишава себе права да постоји на тој територији.

Када се Русија врати сама себи и Србија ће

- Шта су предуслови за тако нешто?

Михаил Леонтјев: Дужни смо да верујемо да постоји основа, да ће се Русија вратити сама себи. Тада ће се и Србија вратити сама себи. Морамо да се окупимо и заштитимо. Морамо да концентришемо снаге у светлу глобалне кризе и глобалне катастрофе. У питању је заједничка катастрофа. Када се катастрофа деси онда чак и није важно ко је крив, није важно ко је изазвао земљотрес, битно је да се све тресе. Али у тој ситуацији ми морамо да очувамо могућност да не изгубимо, да не будемо губитници.

Чини ми се да момци са Запада журе да убеду све како је све завршено, зато што им је остало јако мало времена, зато што ће им кроз неко време бити веома тешко да било кога убеду у било шта. Они раде по принципу „ако нема човека – нема проблема“. Своје циљеве реализују информационам, идеолошким и етничким путем. На пример, за време грађанског рата стране које су сукобљене прибегавале истребљењу, јер се једноставно плаше да неће моћи да контролишу ситуа-

цију. То је аргумент немоћног. Један пријатељ ми је увек наводио пример борбе лавова за територију или женку. Они нападају један другог али не убијају, побеђени само напусти место попршта. Док голубови, један другог убију у борби за женку, зато што слабији ако победи не може да контролише ситуацију. У датој ситуацији момци са Запада су слабији јер не могу да контролишу ситуацију, и зато морају да нас убијају, ако не физички, онда макар да нам униште идентитет, свест, порекло, једноставно да нас униште као народ. То је једна, специјална форма етничког чишћења, која људима испира мозгове.

Немогуће је Шешеља оптужити за било шта

- **Да ли сте упознати са процесом који се у Хашком трибуналу води против Војислава Шешеља**

Михаил Леонтјев: Војислав Шешељ је најснажнији и најозбиљнији српски политичар. У контексту о ком сам говорио раније, нема ниједног задатка који је практичнији и актуелнији, за те исте људе са Запада, него да склоне Шешеља. Њихов мотив је потпуно јасан. Мени се чини да га неће оставити на миру док год имају и најмању могућност да га тамо држе.

Шта може да се учини? Треба схватити да су они лицемерне кукавице и да имају ограничене могућности. Допао им је шака да би га убили, али ко ће од тих људи да буде довољно храбар да то и учини? Надам се да таквих неће бити. Зато га морају неутралисати неким легалним инструментима и то је разлог честог мењања правила игре. Међутим, та правила игре су до неког степена универзална. Нацисти су морали да пусте Димитрова. Мислим да нико не сумња да су нацисти били способни ниткови, нико не сумња у њихове способности. Мислим да су Хашки правници способни као такви. Они имају могућност да воде неке позиционе битке да би га онемогућили за конкретне битке. Шешељ је активан политичар због самог свог деловања. Наравно да бисмо ми волели да околности и ситуација око њега буду другачији, али то је, нажалост политичка реалност у којој се он налази, тим пре што су сви догађаји око Шешеља и у вези са њим, очигледан пример јавне дискредитације саме идеје Хашког казамата.

Шешељ се не уклапа у критеријум кривице, коју су они сами одредили као кривицу. Зато га је немогуће у оквиру јасног,

разборитог и, да тако кажем, цивилизованог правосуђа оптужити за било шта. То што им се он не свиђа, не могу да му на плећа баца бреме одговорности. Они просто раде свој посао и дају смисао свему томе што раде, са аспекта перспективе остварења неког резултата и са аспекта постојања Шешеља као политичара. На срећу, Шешељ наставља да живи као политичар и после тих одлука, у новим условима.

- **Како коментаришете кршење људских права Војислава Шешеља у Хашком трибуналу**

Михаил Леонтјев: Сетио сам се једне пословице која гласи: „Ко било коме гарантује да ће бити лако“. Мислим да је он психолошки био на све спреман. Све што зна и мисли о Западу одговара, у суштини, ономе што Хашки трибунал ради. Све је јасно, они просто човеку угрожавају људска права. Ми питамо, како? Па једноставно, то је, просто, уткано у њихов систем. Тачно знамо колико људска права на Западу и у Хашком трибуналу вреде и за кога су одређена та људска права. Гледано са људског и хришћанског аспекта, ми саосећамо са Шешељем и молимо се за њега. А са политичког аспекта, ми водимо политичку игру у околностима које нам то дозвољавају и средствима која имамо, са надом, вером и убеђењем да ћемо на крају победити.

Р. В. С.

Обележена годишњица Републике Српске Крајине

У прогонству

• **Никада се нећемо одрећи државотворних права српског народа у Хрватској, поручено са свечане седнице Скупштине Републике Српске Крајине у прогонству**

Пише: Ратко Личина

На Светог Никољу, 19. децембра, прогнани српски народ из Републике Српске Крајине, свечаном седницом Скупштине Републике Српске Крајине у прогонству обележио је годишњицу своје државности. Гости Скупштине били су председник документационо-информационог центра „Веритас“ Сава Штрбац, публициста Љиљана Булатовић, потпредседник посланичке групе Српске радикалне странке у Народној скупштини Републике Србије мр Александар Мартиновић, народни посланици Српске радикалне странке др Никола Жутић, Бранимир Ђокић и многи други.

Рајко Лежајић, председник Скупштине, осврнуо се на историјат Републике Српске Крајине и однос Запада и Хрватске према Србима.

Сава Штрбац у име „Веритаса“ указао је на чињенице везане за разне монтиране судске процесе који се против Срба Крајишника воде.

За Српску радикалну странку, истакао је Мартиновић, Република Српска Крајина је српска земља која се налази под окупацијом. „Пошто окупација није право правде, него право силе оно ће једног дана ипак морати престати“, нагласио је Мартиновић.

Милорад Буха, премијер Владе РСК у прогонству, истакао је неопходност промене Устава Републике Српске Крајине, односно усвајање амандмана којима би били дефинисани уставни основи за деловање државних органа Републике Српске Крајине у прогонству и проглашени ништакним сви правни акти над имовином Републике Српске Крајине извршени у време текуће окупације.

Скупштина је изабрала председника и седам потпредседника. За председника је поново изабран инж. Рајко Лежајић, а потпредседници су Мирко Стригић, Васкрсије Вуксановић, Милорад Вишић, Ђорђе Дамјановић, др Радован Маљковић, Душан Муникравић и Раде Баста.

За премијера Владе Републике Српске Крајине у прогонству поново је изабран Милорад Буха. Још један мандат је потврђен и свим члановима његовог кабинета.

Писма Шешељу, Мартићу и руском руководству

Милорад Буха и Рајко Лежајић, у име Владе и Скупштине Републике Српске Крајине у прогонству, упутили су писма председнику Српске радикалне странке проф. др Војиславу Шешељу и председнику Републике Српске Крајине Милану Мартићу, који се налази на издржавању неправедне казне у затвору у Естонији. Крајишници су на тај начин дали Мартићу подршку уз поруку да је његов народ уз њега. Писмо је примио син Милана Мартића који се бираним речима захвалио у име свог оца. Скупштина Републике Српске Крајине упутила је, такође, писма и челним људима Руске Федерације и то Дмитрију Анатоловичу Медведеву, председнику Руске Федерације, Владимиру Владимировичу Путину, председнику

Владе Руске Федерације, Борису Влachesлавовичу Гризлову, председнику Думе и Сергеју Михаиловичу Миронову, председнику Горњег дома руске Думе.

Историјат Републике Српске Крајине

Скупштина Републике Српске Крајине у прогонству била је и прилика да се присутни још једном осврну на историјат настанка Крајине. Доласком ХДЗ-а на власт, у мају 1990. године, гуше се сва српска права, а Срби на то одговарају формирањем Заједнице општина северне Далмације и Лике у јуну месецу исте године.

Српски народ са подручја тадашње Хрватске 25. јула 1990. године, одржао је Велики српски сабор у Србу, на коме је изабрано Српско национално веће као највише тело српског народа у СР Хрватској и донесена Резолуција о неотуђивим правима српског народа у којој се одређује однос српског народа према СР Хрватској у зависности какав СР Хрватска заузме став према Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији:

- уколико Хрватска остаје у федерацији, српски народ захтева културну аутономију у Хрватској;
- уколико Хрватска жели конфедеративни статус у Југославији, српски народ захтева територијалну аутономију;
- уколико Хрватска жели да се отцепи од Југославије, онда српски народ као конститутиван и државотворан, такође задржава своје право да у заједничкој држави остане и да се отцепи од Хрватске;

Сви ови ставови потврђени су народним плебисцитом о српској аутономији одржаном 19. августа на Преображење 1990. године, који су хрватске власти безуспешно путем полицијске силе покушали да спрече.

У име Скупштине и Владе Републике Српске Крајине у прогонству Рајко Лежајић, председник Скупштине и Милорад Буха, премијер упутили су, 19. децембра, писмо др Војиславу Шешељу

Поштовани господине Шешељу,

Српски народ из Републике Српске Крајине и Хрватске захвалан Вам је, више него иједном другом српском државнику и интелектуалцу, за несебичну помоћ – пружену током првих дана и првих година избеглиштва на територији Републике Србије. Иако сте имали веома ограничене могућности (оне су се односиле само на подручје општине Земун), обезбедили сте, да у околини Земуна никну градске четврти – с кућама и становима за хиљаде српских прогнаничких породица.

Није мање значајна ни Ваша одлука да помогнете рад Владе и Скупштине Републике Српске Крајине у прогонству. Ви сте били једини политичар у Републици Србији, који је визионарски схватио да државни органи окупиране Републике Српске Крајине морају да делују. Ово је пета година од Ваше одлуке да Српска радикална странка уступи просторије и основни инвентар Влади и Скупштини РС Крајине, док су остале старешине државе и политичких странака у Србији биле спремне да за сва времена забораве Републику Српску Крајину и историјска и етничка права Срба Крајишника, а да Хрватској опросте злочине геноцида над Србима, Ромима и Јеврејима у двадесетом столећу.

Мада се, већ пету годину, рад Владе и Скупштине Републике Српске Крајине уклања из средства јавног информисања у Србији, као и у већини европских држава и Америци, наше петогодишње деловање је уродило плодом. На основу докумената Владе Републике Српске Крајине, на светским универзитетима, између осталог, пријављују се магистарски и докторски радови. Данашња цивилизација неће моћи дуго да крије хрватске злочине геноцида и етничког чишћења над Србима и сигурно је да ће Хрватска морати да одговара за своје злочине пред Међународним судом правде у Хагу и у телима УН и других међународних организација.

Уверени смо да ће Вас обрадовати чињеница да Вам ово писмо шаљемо са седнице Скупштине Републике Српске Крајине, а та седница је почела с радом данас, у 16,00 часова, уочи најчешће српске породичне славе Светог Николе и уочи дана када су Крајишници основали и прогласили своју државу, Републику Српску Крајину – 19. децембра 1991. Вама, као најврснијем светском правнику, није потребно објашњавати да су Крајишници, проглашавањем своје државе, то чинили на основу државности у Угарској - од 1471. године, у Аустрији - од 1630. године, у Југославији од 1918. и у федералној југословенској јединици Хрватској – од 1945. године.

Писмо Вам упућујемо са свечане седнице Скупштине Републике Српске Крајине – у име њених посланика, чланова Владе Републике Српске Крајине, присутних посланика Републике Србије, присутних Крајишника и осталих на овој свечаној седници, а и у име свих прогнаних Срба из Републике Српске Крајине и Хрватске – данас расутих у европским и прекоморским земљама. У ово писмо су уткани и поздрави дела нашег народа који је остао под окрутном влашћу Хрватске и који се узда, као и његова већина у прогонству, да ће међународне прилике убрзо да се промене и да ће међународна заједница коначно схватити какав злочин геноцида и етничко чишћење је Хрватска обавила над Србима Крајишницима у Првом и Другом светском рату и у време разбијања Југославије, од 1990. до 1995. године.

Скупштина и Влада Републике Српске Крајине чине све да се интернационализује хрватски злочин над Србима у Републици Српској Крајини и Хрватској. Уверени смо да неће дуго трајати страховита медијска блокада према нашем настојању да се Хрватска осуди и изведе пред Међународни суд правде у Хагу – за злочине геноцида и етничког чишћења над Србима у двадесетом столећу, у чему су јој помагале фашистичка Италија и нацистичка Немачка у Другом светском рату и чланице НАТО-а и Европске уније од 1990. до 1995. године.

САД и западноевропске државе су занемариле етничка и историјска права Срба и дозволиле да Хрватска прогна између 500.000 и 800.000 Срба, истрајавајући да тај проблем не сме бити на дневном реду међудржавних односа, нити на дневном реду органа УН, иако је Република Српска Крајина била под заштитом УН – на основу Резолуције СБ 743/1992. године (Венсовог плана). Да још једном поновимо – уверени смо да ова блокада, неће дуго трајати. Биће прекинута и томе ће допринети и Ваша бриљантна одбрана пред Хашким трибуналом. Многи правни стручњаци тврде, да ће Ваша одбрана бити обавезно поглавље светске правне науке.

На основу ње се у свету већ схвата да је српски народ највећи страдалник у време разбијања Југославије од 1990. до 1995, а такође се схвата да су планери и извршиоци тог разбијања чланице НАТО-а и Европске уније. Биће јасно да је Запад дозволио Хрватској да отворено нарушава право приватног власништва, јер је прогнаним Србима одузела станове, куће, пољопривредна имања, привредна предузећа и све друго, приморавајући и хрватско правосудје да помаже мере хрватске државе. Све је то противно садржају Повеље о правима човека и супротно најосновнијим одредбама међународног права.

Будите уверени да ће Влада и Скупштина Републике Српске Крајине наставити свој рад и да се никад неће одрећи државотворних права српског народа у Републици Српској Крајини (привремено окупираној). Упућујемо Вам најсрданије поздраве и жеље да победите Хашки трибунал и да што пре прославимо Ваш повратак и слободу.

Живела Република Српска Крајина!

Годишњица Српске Аутономне Области Крајина

Године 1990, у Книну је најпре проглашена Српска Аутономна Област Крајина, као легитиман српски одговор на амандмане из јула 1990. године на Устав СР Хрватске, који је брисао вековно српско државотворно право на тим просторима.

Српска Аутономна Област Крајина обухватила је следеће општине: Книн, Бенковац, Обровац, Дрниш, Српску општину Задар, Грачац, Доњи Лапац, Кореницу, Плашки, Слуњ, Крњак,

Војнић, Вргинмош, Глину, Петрињу, Двор на Уни, Костајницу и Сисак-Цапраг.

Недуго затим, српски народ Славоније формира још две Српске Аутономне Области – Западна Славонија и Источна Славонија, Барања и западни Срем.

Српска Аутономна Област западна Славонија у свом саставу имала је општине: Окучани, Дарувар, Грубишно Поље, Пакрац и Подравску Слатину.

У састав Српске Аутономне Области Славонија, Барања и западни Срем, ушле су општине: Вуковар, Мирковци, Даљ, Тења и Бели Манастир.

Годишњица Републике Српске Крајина

На Светог Никољу, 19. децембра 1991. године, у Книну ове три области уједињују се у Републику Српску Крајину, најзападнију српску државу, која је прва у српским земљама званично вратила традиционална српска обележја, као што су српска химна, застава и грб са немањићким орловима.

Неколико месеци касније, према плану америчког дипломате Сајруса Венса, у Републику Српску Крајину долазе снаге Уједињених нација УНПРОФОР које су требале да обезбеде мир и праведно политичко решење за српски народ на том подручју.

Међутим, од свега тога није било ништа и то се показало као једна велика превара међународне заједнице.

Република Српска Крајина у рату, егзистирала је до 1995. године, кад су хрватске снаге упале, без икакве реакције УНПРОФОР-а, најпре у мају на подручје западне Славоније у злочиначкој операцији „Бљесак“, а затим у августу исте године на подручје САО Крајине у највећем етничком чишћењу у Европи после Другог светског рата, названом „Олуја“.

У овим злочиначким хрватским акцијама, уз прећутну сагласност Запада – окупирана је Република Српска Крајина.

Обнова рада државних органа у прогонству и невиђена медијска блокада

Државни органи Републике Српске Крајине су у више наврата покушали да наставе свој рад у прогонству и то им није успевало све до 26. фебруара 2005. године када је Скупштина Републике Српске Крајине, са Рајком Лежајићем на челу, обновила свој рад и кад је изабрана Влада Републике Српске Крајине. За председника Владе изабран је Милорад Буха, а чланови Владе су Драгољуб Јакшић, др Момчило Суботић, мр Светозар Винчић, Никола Добријевић, Миле Боснић, Раде Чубрило, Ратко Личина и Лазар Мацура.

Влада се за четири године свог постојања налази у невиђеној медијској блокади, како од хрватске тако и српске стране. Једину свесрдну, братску подршку Влади Републике Српске Крајине, пружио је Српска радикална странка.

Уз све блокаде на које је наишла Влада Републике Српске Крајине у прогонству опстала је и успела да организује неко-

лико научних скупова на којима је истина о српском народу у Хрватску изашла на научно видело. Такође, Влада Републике Српске Крајине у прогонству иницијатор је обнове рада Матике Српске Дубровачке.

Снажна подршка проф др Војислава Шешеља

Треба истаћи да је проф. др Војислав Шешељ најснажније подржавао у подржава рад Владе Републике Српске Крајине у прогонству. Истовремено, све време док су били у Српској радикалној странци Томислав Николић и Александар Вучић прикривено су ометали рад Владе Републике Српске Крајине у прогонству. У априлу месецу 2008. године, месец дана пре мајских парламентарних избора, Влада Републике Српске Крајине у прогонству указала је својим дописом Томиславу Николићу и Александру Вучићу на лоше вођење кампање, игнорисањем Крајишника, те да ће се то одразити на резултат избора. Поменути двојица ово упозорење су игнорисали, са злурадним коментаром: „Ви нећете још дуго бити овде!“. Све на што је Влада Републике Српске Крајине у прогонству указала показало се као тачно, кад је дошло до покушаја пуча у Српској радикалној странци прошле године.

Правда без правне заштите

- *Судећи по скандалозним одлукама Високог савета судства и Државног већа тужилаца у Србији су правду делили нестручни, недостојни и неспособљени за судијске и јавно тужилачке функције*

Пише: Вјерица Радета

Судска грана власти у Србији никада није била независна и самостална, али од петооктобарске револуције правосуђе је постало инструмент у рукама извршне власти. Испоставило се да су око пет стотина јавних тужилаца и око осам стотина судија били непокорни, хтели су да раде на основу Устава и по закону, усудили су се да правду деле „ни по бабу ни по стричевима“ и зато су под фарсом о реформи правосуђа лустрирани. Ко им је крив кад им је закон испред интереса Демократске странке, пресудили су им Ната Месаровић, Снежана Маловић, Бошко Ристић и још неколико безличних и безочних послушника познатих у кругу својих породица.

Ната и њен син

Ната Месаровић остаће запамћена по чувеном објављивању пресуде оптуженима за убиство Зорана Ђинђића. Почела је са: „Даме и господо, добили смо пресуду...“ Препуштамо чи-

таоцима да закључе од кога, а само подсећамо да су у судници седели и Наташа Кандић и Борис Тадић. Ната је годинама таворила у Четвртгом општинском суду у Београду, међу колегама позната као лења и незаинтересована за усавршавања и напредовања у послу. Амбиције јој је пробудила петооктобарска демократија, схватила је Ната да је дошло време људи без части и морала и да све може добро да се уновчи. Требало је само доћи до Окружног суда у Београду и ставити се на располагање Одељењу организованог криминала, тада је званично имала три пута већу плату од „обичних“ судија Окружног суда и дочекала тренутак славе када је пред милионима гледалаца државне телевизије признала да објављује пресуду коју је добила, а као судија требало је да је донесе на основу утврђеног чињеничног стања и слободног судијског уверења. Све баријере за њену изненада пробуђену амбицију за напредовање биле су срушене. Без икаквих најави и посебног образложења, власт је Виду Петровић Шкери заменила Натом Месаровић и држала је у в.д. стању скоро годину дана, толико је ваљда било потребно да утврди већ показану ода-

ност режиму. И опет без најаве, Славица Ђукић Дејановић прекида седницу Народне скупштине и скупштинска већина 30. новембра 2009. године бира Нату за председника Врховног касационог суда Србије. Посланици, чланови Одбора за правосуђе и управу добили су овај предлог 29. новембра у осам сати увече да би о њему расправљали исто вече у осам сати и петнаест минута. На тој седници посланици режимских странака изабрали су судије и јавне тужиоце за највише функције из области правосуђа. Треба ли подсетити да ни данас Високи савет судства и Државно веће тужилаца не раде у пуном саставу?! Али, наш народ каже „што је брзо, то је кусо“. Посланицима у Народној скупштини Републике Србије 18. децембра, уместо до 30. новембра достављен је предлог за избор судија, између осталих и за Врховни касациони суд и предложена је и Ната Месаровић. Дакле, жена је постала председник овог суда пре него што је изабрана за судију тог суда. Сада би, ваљда, требало да је поново бирају за председника...

У међувремену и Натин син је постао судија, положио је правосудни испит и изабран је за судију Четвртог општинског суда у Београду. Сада, кад је мама Ната члан Високог савета судства син Владимир је унапређен и изабран је за судију Вишег суда у Београду, баш као и досадашњи председник Округног суда у Београду Синиша Важић, који је изабран за судију Апелационог суда у Београду, а његова жена Невенка за судију Врховног касационог суда. Наравно, чињеница да су мама или муж судије не треба да буде сметња да то буду син или жена, али морао је да буде другачији распоред. Владимир Месаровић могао је да остане судија основног суда у чијој надлежности су ванпарнични поступци и о чијим жалбама не одлучује Врховни касациони суд, као што су судије Важић могле бити бирани за судије у суду истог нивоа одлучивања, па се не би могле доводити у питање одлуке које би ове судије доносиле, бар не због непотизма. Овако, намеће се логично питање које ће то веће Врховног касационог суда поништити одлуку коју донесе Натин син и Невенкин муж. Оваквих примера има доста, али ова два су најупечатљивија. Намећу се и друга питања, рецимо зашто се не сумња у морал Натаиног сина и Невенкиног мужа, а сумња се у морал судија чији су супружници адвокати и ова тема јесте за озбиљну правну анализу. Уосталом, ово је и у свету регулисано на различите начине, у неким државама је то могуће, а у неким је забрањено. У Србији нема принципа, зато јавност није добила одговор на питање зашто, на пример, није поново изабрана судија која је имала најбољи резултат међу колегама, али јој то није помогло, јер је имала „несрећу“ да се уда за некада угледног судију, а данас познатог и признатог београдског адвоката којег је петоктобарски ветар отерао у адвокатуру.

О овоме ће се причати

Да ли ће икада ико моћи да поверује да су крњи режимски Високи савет судства и Државно веће тужилаца свој посао урадили у интересу правде и искрене жеље за јачањем правне државе ако се зна да су за судију Основног суда у Пожеги изабрали Љубишу Ђурића, који је умро месец и по дана пре „избора“, о чему је Општински суд у Пожеги обавестио Министарство правде и министра и члана Високог савета судства Снежану Маловић. Министарство је породици покојног Ђурића уредно исплатило трошкове сахрана, у складу са важећим прописима.

Да ли ће неко одговорити на питање на основу којих критеријума је поново за судију изабран судија Четвртог општинског суда Зоран Роговић који 11 година није извршавао извршено решење у парници Мишковић-Поповић, па је решење, уз велике трошкове из буџета, извршено након одлуке Међународног суда у Стразбуру.

Немогуће је одговорити и на питање како ће Светлана Константиновић истовремено судити у Основном суду у Зрењанину и Основном суду у Кикинди, или Загорка Петрић у Основном суду у Пријеполу и Основном суду у Новом Саду, а тако је одлучио Високи савет судства. Високи савет судства одлучио је и да Ранко Банковић, доскорашњи судија општинског суда у Прокупљу, буде поново изабран за судију иако је пре извесног времена предлагао Народној скупштини, тада под називом Високи савет правосуђа, да Банковић буде разрешен судијске функције због недостојности. Посланици Демократске странке нису гласали да буде разрешен, али су 30. новембра били једногласни да, иако недостојан, треба да обавља судијску функцију и то као судија Апелационог суда у Нишу.

Против доскорашњег судије Општинског суда у Тутину, а сада судије Основног суда у Новом Пазару Реџепа Адемовића води се кривични поступак, што очигледно није била сметња за његов поновни избор. Зато се побринуо председник Општинског суда у Новом Пазару, сада судија Вишег суда у Новом Пазару Ђамил Хубић, који је подносиоца кривичне пријаве убеђивао да је повуче са образложењем, „ако не буде он изабран изабраће се неки Србин.“ Вероватно је због тога без посла остао судија Вуксан Јоксимовић, Србин, али и муслиман Рамо Софтић који се усудио да у малом Тутину јавно говори да судије не смеју страначки да се опредељују.

Кога Ната и друштво могу да убеде да је Данко Лаушевић, некада судија Петог општинског суда у Београду изабран за судију Вишег суда у Београду достојан ове функције, када се зна да је судио у интересу Станка Суботића Џанета и да предмет који је 2002. године проследио Четвртог суду у Београду још није стигао из Устаничке до Булевара Михаила Пупина.

Ни Државно веће тужилаца није без греха, што најбоље илуструје случај доскорашњег јавног тужиоца из Инђије господина Векића. Човек је доктор наука, написао је и објавио велики број стручних радова, Општинско тужилаштво у Инђији је, док је он био јавни тужилац, оцењивано највишим оценама. Све то није било довољно само зато што се Векић усудио да подигне неколико оптужних предлога против председника Општине Инђија Горана Јешића. Знао је да ради опасан посао, али је желео да буде професионалац, а в.д. државног тужиоца Слободан Радовановић упозорио га да не сме да дира Јешића још 2007. године, када га је позвао у Београд и покушао да врши притисак на њега. Да је послушао и

продао професионално и људско достојанство, вероватно не би остао без посла и можда би њега, као и остале, сада изабране, јавне тужиоце и њихове заменике позвали пре извесног времена у Министарство правде на разговор, рекла бих на примање налога. Интересантно је да је овај разговор обављен у дискрецији, једне недеље у поподневним часовима.

Ко ће судити уместо судија

Високи савет судства и Државно веће тужилаца донели су пресуду без образложења и без права жалбе. Као у Хашком трибуналу, пресуђено вам је, али не смете да знате зашто. Ова два органа, у непотпуном саставу, „пресудили су“ да око 1300 њихових дојучерашњих колега остаје без посла. Они ће се од 1. јануара 2010. године придружити милионима грађана Србије „жртвама транзиције“. Уместо њих правду ће делити подобни партијски кадрови режимских странака. Поред око 1600 оних који су и до сада радили у правосуђу биће ту и неприличан број оних који су у судове улазили само као странке у поступку или евентуално, некад давно, судијски приправници. У „реформисано“ правосуђе улази 35 адвоката. Од тога само у Нишу њих 15, а 22. досадашњих судија из Ниша остаће без посла. Треба ли нагласити да је један од чланова Високог савета судства посланик Демократске странке из Ниша Бошко Ристић?! Поред адвоката у Србији ће правду делити и секретар предшколске установе, просветни инспектор, помоћник директора јавног предузећа, чиновници МУП-а, јавних правобранилаштва, пореске управе, министарства за државну управу и локалну самоуправу, министарства пољопривреде, министарства финансија, дипломирани правници који су радно искуство стицали у акционарским и деоничарским друштвима, Зорки фарм из Шапца, здравственом центру, геронтолошком центру, правни заступници ЈП ПТТ и ПИО, запослени у општинским и градским управама, геодетском заводу, ЈП Железнице Србије, ЈП Аеродром „Никола Тесла“, службеници Војвођанске и Прокредит банке... Њихову достојност и стручност утврдили су општински одбори Демократске странке.

„Равномерни регионални развој“ по мери демократа

Сва мања општинска седишта остала су без судске заштите, грађани ће до суда путовати десетине, негде и преко сто километара. У тим местима плату су примао само запосле-

ни у државним органима, привреда је демократски уништена у последњих девет година, армији незапослених и гладних у највећем броју седишта општина у Србији придружиће се ових дана и судије, јавни тужиоци, адвокати, вештачи... Како изгледа децентрализација када је спроводи Демократска странка показаће пример општине Рашка. У основни суд у Краљево изабрано је 27 судија, 4 из Рашке, 2 из Врњачке Бање и 21 из Краљева. У Основно тужилаштво у Краљево изабран је јавни тужилац и осам заменика и сви су из Краљева. И све судије за прекршаје су из Краљева. Рашка и Врњачка Бања остали су без судова, а судије из ових места без посла. Ово је само пример који се може пресликати у целој Србији.

Уместо закључка

Очигледно је да су Високи савет судства и Државно веће тужилаца закључили да су у Србији правду делили нестручни, недостојни и неспособљени за овај посао, а сви они који нису поново изабрани, јер су недостојни, нестручни и неспособљени радиће овај посао до краја ове године. Питање на које нису дали одговор Ната, Снежана, Бошко и остала братија из ове групе режимских кадрова је да ли су валидне одлуке које су доносили они које су они овако жигосали. Како ће реговати суд у Стразбуру ако му се обрате грађани којима су судили и пресудили, по оцени режима, ови недостојни? Ко ће сносити евентуалне трошкове који би могли настати из оваквих тужби? Да ли ће још једанпут, као после акције Сабља, грађани Србије плаћати цех за неуспеле експерименте Борица Тадића и његових послушника? Да ли ће судије које су изабране моћи једног дана да суде онима који су их бирали? А њима ће морати да се суди, макар после неке нове истинске реформе нашег правосуђа.

Неспорно је да и међу судијама које су остале без посла има оних којима је то одавно требало да се деси, као и да међу овима који су изабрани има часних и стручних судија и тужилаца, али, нажалост, на њихов избор је бачена сенка које ће се тешко ослободити, или ће можда бар они имати снаге да се издигну изнад свега и да покажу да су достојни носиоци ових значајних функција. После свега, бојим се тешко!

Кажу, коначно се кадрови у правосуђу бирају без утицаја политике. Да није трагично, било би смешно!

Раскринкан сепаратистички карактер Статута Војводине

Борис Тадић одваја Војводину од Србије

- **Статут и пратећи Закон дали су АП Војводини много већа овлашћења него што је то Устав Србије прописао**
- **Режим сутра може да донесе закон којим ће АП Војводини поверити питања из области одбране, полиције, судства**

У свајањем Статута Војводине и пратећег Закона о утврђивању надлежности АП Војводине, Борис Тадић и његови коалициони партнери створили су правни основ за сецесију северне српске покрајине. У својени Закон, који Војводини даје овлашћења слична које имају федералне јединице, у будућности, послужиће Тадићевим НАТО савезницима да покушају да отму и овај део Србије.

Антидржавни карактер Статута и Закона најбоље се видео у парламенту Србије када су га, поред странака на власти у републици, подржали и посланици ЛСВ Ненада Чанка, који већ 20 година отворено захтевају независност Војводине, као и странка Чедомира Јовановић која прихвата независност Косова и Метохије. Иако је режим обезбедио довољан број гласова (користећи подршку свих антисрпских елемената у парламенту Србије) за изгласавање овог противуставног акта, посланици Српске радикалне странке, у скупштинској расправи, на ефектан и аргументован начин раскринкали су праве намере Бориса Тадића и показале грђанима антидржавни карактер Статута и Закона.

Законом укинули законе

Режим Бориса Тадића био је принуђен на доношење Закона о утврђивању надлежности АП Војводине како би прикрио чињеницу да је пре годину дана у Скупштини Војводине изгласан Статут који је био супротан Уставу Републике Србије. Међутим, не само да усвојени Закон није отклонио противуставни карактер Статута већ је и само усвајање Закона о утврђивању надлежности АП Војводине спорно.

Устав Србије, апсолутно, ни на једном једином месту не каже да је обавеза Народне скупштине да усвоји некакав закон о утврђивању надлежности Аутономне Покрајине Војводине. Тога у Уставу Србије нема. У Уставу Србије само стоји да ће Народна скупштина Републике Србије, низом закона, дефинисати која су питања од покрајинског значаја у одређеним областима друштвеног живота. Али, низом закона, о ловству, о риболову, о пољопривреди, и тако даље, власт је кренула једним сасвим супротним путем и једним законом су, у ствари, дерогирали читав низ закона који важе у Републици Србији. Нормативно-правно посматрано, ваљаност оваквог поступка је проблематична. Наиме, измене и допуне закона се врше посебним законима из одговарајуће области, тако да је и измене и допуне републичких закона из области културе, образовања, здравства, и тако даље, требало вршити одговарајућим законима о изменама и допунама, а не једним прописом.

– Штавише, у Закону о утврђивању одређених надлежности аутономне покрајине и не пише да се мењају одредбе било ког закона, што значи да је овај пропис замишљен као један лекс специјалис, у односу на много генералних закона из појединих области. То значи да се пошло од претпоставке о

односу генералног и специјалног закона, по којој одредбе специјалног закона дерогирају одредбе генералног закона – објашњава заменик шефа посланичке групе Српске радикалне странке Александар Мартиновић.

Противуставан и Закон

Статут и пратећи Закон дали су АП Војводини много већа овлашћења него што је то Устав Србије прописао. У Закону о утврђивању надлежности АП Војводине се каже – Република Србија може поверити аутономним покрајинама сва питања која су иначе у њеној надлежности.

Шта то значи? Да сутра режим може да донесете закон којим ћете АП Војводини поверити питања из области одбране, полиције, судства. Тадић Војводини овим законом даје право да потпуно самостално, без тих посебних закона, уређује одређене области друштвеног живота. Министри Владе Србије, током Скупштинске расправе, упорно су одбијали да одговоре на питања посланика Српске радикалне странке која су се односила на чланове 136 и 137 Устава Србије.

Наиме, члан 137 Устава Републике Србије каже да – у интересу ефикаснијег и рационалнијег остваривања права и обавеза грађана и задовољавање њихових потреба, од посредног интереса за живот и рад, Законом се може поверити обављање одређених послова из надлежности Републике Србије аутономној покрајини и јединици локалне самоуправе. Којих послова? Послова државне управе. Законом о државној управи је дефинисано који су послови државне управе: доношење управних аката, вршење управног надзора, издавање јавних исправа и слично.

Међутим, Законом је Војводини дато право на оснивање установа, нормативно регулисање одређених области, осни-

Тадић најодговорнији

Већи део расправе о Закону о утврђивању надлежности у АП Војводина протекао је без представника Владе Србије, а многи аналитичари су ово оценили као покушај Бориса Тадића да избегне одговорност. Иако је Демократска странка препустила Ненаду Чанку и Чедомиру Јовановићу да заступају Статут Војводине, Српска радикална странка је током расправе указивала на правог кривца.

– Режим Бориса Тадића је овде послао Ненада Чанка као дежурног забављача, да му се грађани Србије смеју и да покуша да се штрица критике СРС према овом накарадном предлогу закона, усмери према Ненаду Чанку, да би грађани Србије стекли погрешно уверење како је ово, у ствари, пројекат Ненада Чанка. Ненад Чанак има до те мере јаку партију, да не сме самостално да изађе на изборе ни у једној општини у Војводини, а ван Војводине, то не треба посебно ни да се коментарише. Најодговорнији је Борис Тадић – рекао је Мартиновић.

вање војвођанске академије наука и уметности, дипломатских представништва.

– Скандалозно је да је Влада Србије, у образложењу Предлога закона, прећутала овај члан Устава, који каже – могу се поверити јавна овлашћења Републике Србије, али само када су у питању послови државне управе, ништа мимо тога. АП Војводини, једној, дакле, аутономној покрајини у саставу Србије, практично преносите комплетну државну власт. Власт није пренета само када су у питању војска, полиција и монетарна политика. Све остало, па чак и индиректна и судска власт, пренето је у надлежност АП Војводини и тиме се директно суспендује Устав Републике Србије, који каже – Република Србија може поверити јавно овлашћење, али само када су у питању послови државне управе – објашњава Мартиновић.

Он је указао на још једну нормативно-техничку бесмислицу у том Закону.

– Законом је поверено аутономној покрајини оснивање неких установа. Тако АП Војводина оснива школе, предшколске установе, факултете, оснива нешто што је већ основано. Закон каже да – АП Војводина оснива јавно предузеће „Национални парк“ Фрушка Гора, а то предузеће постоји деценијама. Какав бесмисао. Оснивате нешто што већ постоји – објашњава он.

Федерализација Србије?!

У самој расправи у Скупштини представници власти показали су своје лоше намере. И представник владе, министар Чиплић, и представник СПС, Бранко Ружић, позивали су се на пример Савезне Републике Немачке која је, сам назив јој каже, федеративно уређена држава. Република Србија, још увек је по слову Устава унитарна држава. Не може се просто поредити држава која је унитарна са државом која је федеративно уређена. Наводећи пример федералне државе представници режима индиректно су признали да ће Војводина добити много ширу аутономију од оне која следује аутономним покрајинама.

– Ако територијална заједница има своју владу, ако има своју развојну банку, ако може да оснива представништва у иностранству, да закључује међурегионалне, да доноси покрајинске скупштинске одлуке које на територији АП Војводине имају законску снагу, шта је то? Да ли је то аутономна покрајина? Где то постоји у Европи? Не постоји нигде, то је федерална јединица. Треба ли нама федерализација Републике Србије, запитао се Мартиновић

Грађани на губитку

– Шта добијамо Предлогом статута АП Војводине? Односно, да ли грађани који живе у Војводини нешто добијају? Да, добијају администрацију која ће бити неколико пута скупља него што је постојећа и коју ће морати да издржавају исти они грађани који не раде, које сте оставили без посла, који не могу да школују своју децу. Чињенице говоре да је СРС у праву.

Дакле, до 2002. године у Војводини сте имали седам покрајинских секретаријата. Данас их, без овог Предлога статута, имате 18. Дакле, скоро је за три пута повећан број покрајинских секретаријата. Ми сад можемо само да предосећамо колико ће нових покрајинских секретаријата да се формира након што је режим Војводини пренео све ове силне надлежности и дао јој да ради све ове послове. Тих покрајинских секретаријата ће бити сигурно више него што је министара у Влади Србије. Ко ће то све да финансира?

Шта даље добијамо? Ми сад добијамо једну потпуно асиметрично уређену државу. На територији Републике Србије имаћете три правна система. Један правни систем важи на КиМ. Формално то би требало да буде Резолуција 1244. Суштински тамо важе правила тзв. привремених косовских институција и правила Еулекса. Сад ћемо имати други правни систем на територији Србије, то је систем у АП Војводини. Потпуно паралелан систем у области образовања, здравства, науке итд. Имаћете и трећи правни систем на територији онога што су некада афористичари називали ужа Србија или ужас. Сад се поставља питање – како ће таква држава да буде примљена у било какву међународну организацију?

Власт тврди да јој је циљ улазак у ЕУ. Која ЕУ ће да прими тако хетерогену државу? Кога ће да прими? Косово и Метохију, Војводину, ужу Србију или ће да прими све то заједно? То је немогуће. Таква држава не може да функционише.

Овим Статутом власт је практично од Војводине начинила једну федералну јединицу. Република Србија више неће бити класична унитарна држава, формално ће бити унитарна држава, али са изузетно јаким федералним елементом. Ово што се зове АП Војводина је то само по називу, суштински то је федерална јединица – објашњава Мартиновић.

Прегласавање Срба

Чланом 40 у Скупштини Војводине се установљава Савет националних заједница који има 30 чланова. Половина чланова савета бира се из реда посланика који се изјашњавају као припадници националне заједнице која чини бројчану већину у укупном становништву АП Војводине. У формулацији је чак избегнуто да се нагласи да је реч о Србима. Зашто не пише Срби? Вероватно аутори Закона остављају могућност за промену националне структуре у будућности где би Срби постали мањина у Војводини.

Другу половину чланова савета чине посланици који се изјашњавају као припадници националних заједница које чине бројчану мањину у укупном становништву АП Војводине. Да ли је овакво решење правично? Није јер не одговара стварном стању становништва АП Војводине. Срба је у Војводини, по последњем попису, око 70 одсто. Дакле, представљају апсолутну већину, али их Статут своди малте не на националну мањину. Има их 70 одсто у стварности, а у овом телу биће их само 50 одсто. Ово тело не може да донесе ниједну одлуку сем апсолутном већином, а Срби немају апсолутну већину у овом телу.

Да ли то значи да Србин у својој рођеној држави може да буде надгласан? По Борису Тадићу и Демократској странци може.

Правни пропусти

Осим што је изразито антисрпски и антидржавни акт Статут Војводине садржи и бројне правне недостатке.

– У члану 43 пише: „Председник Скупштине, на образложени предлог владе АП Војводине, може да распусти Скупштину”. Да ли знате шта то значи? То значи да председник Скупштине може да распусти самог себе, јер је и председник Скупштине ваљда део Скупштине. Где то има у свету? Где има у свету да председник једног органа распушта орган којем стоји на челу? Ваљда га распушта неко други? Председник Скупштине Војводине, ако сутра буде дошао у позицију да распушта ту Скупштину, између осталог ће да распусти и самог себе. То је правно немогуће. То не постоји нигде. – указао је Мартиновић.

Тако се догодило да Статут Војводине има преамбулу што представља правни преседан. Прво, не постоји ниједан регион у било којој држави чланици ЕУ чији статут има преамбулу. Преамбула је карактеристична за уставе независних држава. Преамбулу нема статут ниједне области, односно региона у Белгији, Италији или Шпанији. Има га Предлог статута АП Војводине.

Овај и бројни други пропусти показују да Статут Војводине и Закон о утврђивању надлежности нису писали правници којима је циљ да нормативно уреде функционисање АП већ политичари којима је приоритет даље цепање Србије.

Сепаратистичка терминологија

Аутори Статута и пратећег законског акта веома су водили рачуна да се користе терминологијом која Војводину приказује одвојеном и независном од Србије. Тако се десило да Војводина добије владу, главни град, академију наука.

Бабе и жабе

АП Војводина, каже у члану 31, може покрајинском скупштинском одлуком поверити јединицама локалне самоуправе и, саветима националних мањина обављањем појединих послова из своје надлежности.

– Национални савети и јединице локалне самоуправе су потпуно различите институције. Какве везе има једна општина са националним саветом. Апсолутно нема било какве везе.

Коме је могла да падне на памет идеја да АП Војводина може да поверава послове из своје надлежности институцијама потпуно различите правне природе? Онда су могли да напишу да поверавају послове и земљорадничким задругама, пијацама, месним заједницама, кућним саветима итд. – ироничан је Мартиновић.

Прописано је да се на челу Војводине налази орган који се зове влада АП Војводине.

– Прошле године смо чули сјајно објашњење од ДС. Кажу – мора да се зове влада, јер ми кад одемо у земље ЕУ не можемо да им објаснимо шта значи извршно веће, као, они то не разумеју. Могли су да разумеју 50 година, а баш сада не разумеју. Ни у Швајцарској се орган извршне власти не зове влада, зове се савезни савет, па цео свет зна да је то швајцарска влада. Што га нису назвали, рецимо, извршни савет? Што овако брутално показују да им је, у ствари, намера да створе заиста од Војводине државу? – објашњава Мартиновић.

Ту је и фамозни члан 10 који каже – главни град АП Војводине.

– Пазите, каква језичка рашомонијада. Град Нови Сад је главни, па зарез, административни центар АП Војводине. У преводу на језик који наши грађани разумеју стоји овако – Нови Сад је главни град и административни центар АП Војводине. Да је Нови Сад дефинисан као главни град то пише у члану 10 став 4 – положај града Новог Сада, као главног, па зарез, административног центра АП Војводине уређује се покрајинском скупштинском одлуком у складу са законом. Овим су грађани Србије, добили привилегију да живе у јединој држави на свету која ће имати два главна града – указује Мартиновић.

Статут припрема за сецесију

СРС никада није тврдила да ће сутра, након усвајања Статута Војводине, у Скупштини Србије и након његовог проглашења у Скупштини Војводине доћи до формирања некакве војвођанске државе. Али, дугорочно то може да се деси, зато што овај статут представља мину која се ставља у темеље државе Србије.

– Ни по Уставу из 1974. године ниједна федерална јединица није могла да се отцепи од СФРЈ. Зашто? На то питање су одговорили наши еминентни правни теоретичари Јован Ђорђевић и Радомир Лукић, који су тврдили – да је то право на самоопредељење до отцепљења искоришћено самом чињеницом да је створена Југославија. Дакле, право народа на самоопредељење, укључујући и право на отцепљење налазило се, замислите, у преамбули Устава СФРЈ од 1974. године. Ту је писало: „Полазећи од права народа на самоопредељење, укључујући и право на отцепљење, народи СФРЈ удружују се у државу Југославију”. Ти наши еминентни правни теоретичари протумачили су сасвим исправно – да ниједна федерална јединица нема право да се отцепи од СФРЈ и при томе су се позивали на искуства Швајцарске.

Нажалост, међународна заједница, за коју Тадић каже да нам је пријатељ, 1991. и 1992. године признала је независност, најпре Словеније и Хрватске, потом БиХ, бивше југословенске Републике Македоније и коначно 2006. године Црне Горе, а током 2008. и 2009. године један број држава у Европи и ван Европе признао је и лажну независност лажне државе Косово. Када се сагледа досадашње искуство Србије усвајање Статута Војводине представља јако опасан потез режима Бориса Тадић који води даљем цепању Србије, закључује Мартиновић.

Р. В. С.

Како је „демократски“ сепаратизам створио Развојну банку Војводине

Аутономашки плен

Годину дана раније него што ће Статут АП Војводине бити потврђен у Скупштини Србије, а две недеље пре него што ће предлог Статута званично потврдити Скупштина АП Војводине, догађа се нешто што новија историја у сфери домаћег и страног банкарског сектора, не бележи. Наиме, у режији аутономаша, које предводе Бојан Пајтић и Демократска странка, „припремљен“ је терен за успешну фузију политичких трговина и интереса са апсолутно свим новчаним токовима у Војводини. После годину дана режирања, идеја Бојана Пајтића да се обједини финансијска и инвестициона улога, коју су у покрајни до сада имали Фонд за развој, Гаранцијски фонд и Фонд за капитална улагања, добила је свој „институционални“ епилог. Из прљаве и перфидне борбе за преотимање досадашње приватне „Металс банке“ а.д. створена је будућа **Развојна банка АП Војводине**, која ће противустановно парирати Народној банци Србији. Тако ће наша држава бити једина држава у свету са две централне банке, једном у Београду, а другом у Новом Саду.

Ово „демократско“ задовољство и главни будући ослонац финансијске аутономије, дебело су новцем из покрајинског буџета платили грађани Србије, а цех је износио чак **3,5 милијарде динара (преко четири милиона евра)**.

Унапред осмишљен и режиран „колапс“

Докапитализацији „Металс банке“ а.д. која послује на територији целе Републике Србије, а чије је матично седиште у Новом Саду, претходило је увођење принудне управе од стране Народне банке Србије (НБС). Принудна управа је на дужност ступила 24. октобра 2008. године (*Бета*, 24. 10. 2008), али сам чин увођења принудне управе је безначајан, ако се не изврши анализа узрока који су довели до ове ванредне мере.

Према речима **Ананија Павићевића**, бившег директора „Металс банке“ (*„Блиц“*, 31. 1. 2009), „кључни моменат“ слома ликвидности „Металс банке“ су проузроковали челни људи АП Војводине. Наиме, 10. октобра 2008. године, банци је из Извршног већа Војводине стигло изненадно обавештење о повлачењу депозита који јој је био поверен, а који се састојао из средстава буџета: АП Војводине, Фонда за капитална улагања, Фонда за развој Војводине и Гаранцијског фонда. На бази овог обавештења, Извршно веће је на челу са **Бојаном Пајтићем (ДС)**, 13. октобра повукло милијарду динара из средстава депозита, док је преостала милијарда повучена 17. октобра 2008. године. Тиме не само да је извршен „удар“ на ликвидност, већ је прекршен и ранији уговор који је Извршно веће Војводине закључило са „Металс банком“.

Павићевић сведочи да је према уговору Извршно веће било „у обавези да још две милијарде стави у депозит банке“ и да је таква обавеза све доскоро поштована, када је покрајна код „Металс банке“ стално држала између три и пет милијарди динара. Међутим, две милијарде динара су неплански повучене још током другог и трећег квартала 2008. године, из чега произлази да је Бојан Пајтић „одлично“ знао шта ради.

Подршка Пајтићу од НБС и Г17 плус

Принудну управу у „Металс банци“ не би било могуће „исценирати“ да Бојан Пајтић није имао јаку подршку кадрова Г17 плус запослених у Народној банци Србије, односно људи од поверења бившег гувернера Млађана Динкића и актуел-

ног гувернера Радована Јелашића. Да је то тако, најбоље илустрuje Павићевићева тврдња о томе да је управо директор сектора за контролу банака при НБС **Ђорђе Јевтић** именован за принудног управника „Металс банке“. Јевтић је, још 8. октобра 2008. године, покушао незаконито да „интервенише“, мимо легитимне Скупштине акционара банке. „Тражио је да се супротно одлуци Скупштине акционара, прошири Управни одбор и то са два партијски подобна члана, и да се једном службенику НБС допусти увид у платни промет и кретање ликвидности без решења НБС, што је одбијено“, открио је јавности Ананије Павићевић.

Улога људи из НБС је била пресудна 13. октобра 2008. године, када је та институција донела решење о увођењу принудне управе у „Металс банку“. То је образложено чињеницом да ће „покрајна повући милијарду динара“, а да „не постоје извори средстава, па банка исказује смањену ликвидност и немогућност управљања ликвидности у кратком року“. Оваква скандалозна одлука централне банке је знатно утицала на пријем нових депонената и депозита. Поједини клијенту су напустили „Металс банку“, док су грађани са штедње подигли готово 10 милиона евра. Да скандал буде већи, на основу гаранција већих акционара и депозитара, НБС је, 22. октобра 2008. године, одлучила да „Металс банци“ позајми новац којим би се „санирала“ текућа неликвидност. Реч је о позајмици са каматном стопом од **26,35 одсто**, што је у том тренутку било за чак **50 одсто више** од референтне каматне стопе. Међутим, без обзира на ову позајмицу, НБС 24. октобра 2008. године, преко принудне управе преузима тада још увек приватну „Металс банку“.

Слом банке ради јефтине куповине

Према одређеним информацијама (*Печат*, 26. 5. 2009), у тренутку „колапса“, девизни и динарски платни промет у „Металс банци“ су обављали велики гиганти: Рударски басен „Колубара“, Рудник „Ресавица“, ЈП „Железнице Србије“, Корпорација „ФАП“ из Прибоја и др. Због тога се намеће питање како је онда само повлачење депозита од стране Извршног већа Војводине произвело такву „претећу неликвидност“ због које је НБС увела ванредне мере? А при том, за пуних 18 година постојања, „Металс банка“ је увек редовно измиривала своје обавезе. Само у првих 9 месеци 2008. године, ова банка је остварила **добит од 418 милиона динара (5,2 милиона евра)** и адекватност капитала од 26,7 одсто, што је било више од двоструког прописаног минимума (12 одсто). Септембарски ниво ликвидности „Металс банке“ је износио 1,18 одсто, док је прописани минимум од стране НБС износио 1 одсто, да би почетком октобра, исте године, банка запала у „претећу неликвидност“.

Последица намерно изазваног слома „Металс банке“, била је највидљивија у завршном рачуну ове институције за 2008. годину. Према тим подацима (*Бета*, 15. 5. 2009), банка је 2008. годину завршила са **губитком** од чак 4 милијарде динара, док је претходне године имала **добит** од милијарду динара. Промене на капиталу банке, одразиле су се негативно, тако што је капитал готово преполовљен и то са некадашњих **7,5 милијарди динара на 3,9 милијарди динара**. Даљи развој догађаја, показаше да је баш овакав биланс „Металс банке“ био преко потребан његовом креатору Бојану Пајтићу.

Пајтићу шест пута јефтиније акције

Док је трајао тромесечни период „сахрањивања“ приватне „Металс банке“ и када је већ било јасно како ће банка заврши-

ти пословну годину, јавност је сазнала „шта се иза брда ваља“. Из изјаве **Срђана Петровића**, кога је НБС у тандему са Ђорђем Јефтићем именовала за принудног управника, било је јасно да Бојан Пајтић од „Металс банке“ жели да направи Развојну банку Војводине.

„Преношењем потраживања Војвођанског фонда за развој у активу нове развојне банке, најпре Фонд, а потом и Скупштина Војводине, као оснивач покрајинског Фонда, очекује да на име уступљених потраживања стекне натполовичну већину акционарског капитала. До сада све процене указују да ће после утврђивања реалне вредности капитала „Металс банке“ и активе ВФР-а, Покрајина имати више од 51 одсто капитала у новој банци која ће, између осталог, финансирати развојне пројекте од значаја за покрајину и локалне самоуправе на територији Војводине“, открио је Петровић (*„РТВ“* 28. 12. 2009. и *„ЕМ портал“* 27. 12. 2009).

Само шест месеци касније, ова изјава Срђана Петровића је спроведена у дело тако што је Скупштина акционара „Металс банке“ донела одлуку да прихвати писмо о намерама које је добила од Извршног већа АП Војводине (*„Дневник“*, 1. 7. 2009). Наиме, из „Металс банке“ је 16. јула 2009. године, саопштено да је та банка докапитализована продајом **668.100 акција** и то: **Извршном већу Војводине и Осигуравајућем друштву „ДДОР Нови Сад“**. Оваква докапитализација у којој се појављују унапред познати купци, без јавног позива, извршена је на основу одобрења Комисије за хартије од вредности, чији је иначе **председник Милко Штимац (Г17 плус)**.

За разлику од претходног периода када је, примера ради, 26. августа 2008. године, пре увођења принудне управе, једна акција „Металс банке“ на „А“ листи „Београдске берзе“ **вредела 29.400 динара**, у овом случају, цена те исте акције је износила мизерних **5.500 динара!** Тако је уплатом **3,5 милијарди динара**, Извршно већ Војводине постало већински власник банке са **61,87 одсто** капитала, док је „ДДОР Нови Сад“ у свој посед приграбило **10,1 одсто** капитала. Главна поента јесте у томе да су ова два власника обезбедила **двотрећинску већину**, како у власништву, тако и у одлучивању на седницама Скупштине акционара.

Финализација партијског „улагања“

Како је посао перфидног умањења вредности основног капитала „Металс банке“ успешно урађен и како је Извршно веће Војводине постало њен нови, већински власник, стекли су се и услови за укидање привремених мера које је увела НБС. У том смислу одржана је седница Скупштине АП Војводине на којој је усвојена одлука о начину избора представника покрајне у Скупштину и органе банке.

„Ова седница најзначајнија је у претходних неколико месеци, јер су одлуком створени предуслови за конституисање Развојне банке Војводине“, речи су Бојана Пајтића, који није крио одушевљење за „успешно“ одрађен посао (*Блиц*, 3. 10. 2009). Само месец дана касније, формиран је и нови Управни одбор банке (*„РТВ“*, 12. 11. 2009), да би одмах затим НБС окончала принудну управу (*„РТВ“*, 18. 11. 2009). Чињеница да је за председника Извршног одбора „Металс банке“ постављен нико други него **Срђан Петровић**, дотадашњи принудни управник, довољно говори о претходно осмишљеном пакленом плану Бојана Пајтића. Иначе, Петровић је кадар Пајтићевог крила Демократске странке у Војводини, а обављао је функцију директора ЈП „Пословни простор“ у Новом Саду.

Дакле, на овај начин створен је полазни основ за одржавање досадашњих полува власти Демократске странке у Војводини, али и партијски механизам за спровођење свих будућих локалних, покрајинских и републичких избора. У том смислу, „Металс банка“ је била први „плен“ аутономаша. Шта је следеће?

Р. В. С.

Земље ЕУ које су учествовале у расправи пред Међународним судом правде у Хагу подржале независност Косова

Тадићеви пријатељи цепају Србију

- *Сведоци смо да је главни стуб политике Бориса Тадића ЕУ одлучном већином својих чланица подржала независност Косова и Метохије. Вашингтон, као други стуб Тадићеве политике, учинио је исто. Ови стубови довољно говоре и о грађевини коју Тадић жели саградити, а која неодољиво подсећа на зидање Скадра*

Расправа пред Међународним судом правде у Хагу о законитости проглашења независности „Косова“ је недавно завршена. Она је показала да систем Уједињених нација полако постаје мртво слово на папиру. Уместо да Међународни суд правде врати веру у међународно право и поредак створен након стравичног Другог светског рата, његови званичници су односом према Србији, њеној суверености и територијалној целовитости показали да иду другим путем. Ово је чудно тим пре што је униполарни свет постао прошлост захваљујући уздицању Русије, те да је замењен новим мултиполарним светом у којем амерички хегемонизам губи снагу.

Неопходно је учинити неколико претходних напомена, и то: поменути расправу у Хагу је немогуће посматрати изоловано, ван новијег историјског контекста почев од легализације низа насилних сецесија у бившој СФРЈ и агресије НАТО на СРЈ, с обзиром да оба елемента чињеничног контекста имају и своју међународну судску страну и да би на тај начин постала јаснија и природа односа међународних тудора из САД и ЕУ који су највише допринели да Србија добије послушничку прозападну владу. Није без значаја чињеница да су западни пријатељи из САД и ЕУ буквално изгурали на власт оне који су се у овом међународном судском поступку сада нашли на противничкој страни сопствених западних тудора и налогодаваца, те су били приморани да одглуме „успешну“ одбрану суверенитета и територијалне целовитости Србије коју су до јуче и подривали. Да ли је заиста могуће да дојучерашњи подривач буде данашњи бранитељ?

Историјски концепт предмета расправе у Хагу говори у прилог првог правног става – да је овде пре реч о једном унутрашњем, уставноправном проблему, а не међународном. Правна природа проблема упућује и на правна средства којима се он решава. Тероризам шиптарских терориста и сецесиониста, иако постављен као проблем међународне регулативе, питање је на које одговор дају Уставно право и Кривично право, не и Међународно јавно право какво је било држање и полазна позиција актуелних српских властодржаца у поступку. При том, поменимо и то да је управо манир актуелне власти такав да не користи сва уставна средства у вођењу унутрашње и међународне политике укључујући и оправдану и закониту употребу државне принуде, јер то није у интересу са њиховим главним циљем да Србија, без обзира на последице, приступи ЕУ и коначно се одрекне дела суверенитета над делом сопствене територије. Примена државне принуде ради сузбијања терористичких шиптарских банди је била оправдана и од тога се није требало удаљавати нити у правним, нити у политичким ставовима. То је уосталом и задатак сваке

правом уређене државе – да на читавој државној територији сачува и одржи правни поредак. Нема државе на свету која би се тог права одрекла. Захваљујући актуелној власти и њиховим ЕУ обзирима, палета инструмената којима би се заштитила држава је сведена на импотентни захтев да МСП у Хагу да саветодавно мишљење о природи чина шиптарских сепаратиста који је у унутрашњем праву јасан – они су криминалци и заслужују третман као било који учинилац кривичног дела. Други правни став, који несумњиво егзистира у конкретном случају, јесте тај да повод за поступак у Хагу није изолован од претходног низа насилних сецесија у бившој СФРЈ почев од словеначке која је осталим сецесионистима послужила као модел и агресије НАТО на СРЈ. Дакле, свим народима са територије бивше СФРЈ, па и онима који према тадашњим прописима нису имали статус народа, наравно изузев српског, било је допуштено да противно тада важећим нормама формирају државу на авнојевски конципираним територијама на којима су били настањени, да ради остварења тог циља изврше низ насилних сецесија за које нико није одговарао и да у сваком наредном кораку, све до потпуног разбијања државе, имају пуну подршку са запада, нарочито из ЕУ у коју нас свом силом Тадићев режим жели увући. То у самом старту представља озбиљно ограничење и не доприноси истинитом и ефикасном заступању ставова који иду у прилог утврђивању незаконитости једностраног проглашења независности.

Дакле, имајући у виду овакву историјску позадину и процес који је започет насилном сецесијом СР Словеније, можемо

закључити да су догађаји на Косову и Метохији били наставак давно започетог поступка. Актуелна српска власт ту чињеницу намерно није желела да уважи јер би тиме оспорила и саму себе, као и сопствену критику политике која је вођена деведесетих година, када се српски народ на читавој територији бивше СФРЈ борио за биолошки опстанак, очување државе и правни поредак. Оно што заиста иде у корист државним интересима очувања Космета у саставу Србије, а противно је уским евроунијатским обавезама актуелне власти Бориса Тадића, они су у расправи запоставили – наносећи ненадокнадиву штету интересима државе и народа. Своју јалову аргументацију у расправи и дато прећутно признање одређених разлога који се никако не смеју уважавати, јер су штетни, наши душебрижници из тима који је заступао Србију дали су из чисто вазалних обзира према западним господарима.

Поменута расправа о независности Косова и Метохије започела је 1. децембра и трајала је свега десет дана. Декларацију о независности „Косова“ подржало је 19 држава, док је њих 12 стало на страну Србије. На страну Срба и међународног права су се сврстали Русија, Азербајџан, Бразил, Кина, Кипар, Аргентина, Иран, Либија, Румунија, Словачка, Шпанија, Боливија и Венецуела. Подршку шиптарским терористима (овај пут без бомби и другог оружја) дали су Албанија, Аустрија, Чешка, Данска, Естонија, Финска, Француска, Ирска, Јапан, Летонија, Луксембург, Малдиви, Пољска, Холандија, Норвешка, Словенија, САД, Велика Британија и Швајцарска. Дакле, државе у чије нас политичко друштво Борис Тадић и његов режим терају јесу оне које су највише и допринеле стварању кризе, а данас жестоко заступају и бране став о законитости једностраног проглашења терористичке шиптарске државе. Управо су те државе, дакле чланице ЕУ, према схватању актуелне власти у Србији истовремено и модел за спровођење свих актуелних, штетних операција и реформи на отвореном срцу државе Србије. Да ли је нормално да власт у једној држави жели да буде у политичком савезу са онима који је желе уништити и избрисати са политичке карте света и како је то када се једна угрожена држава у свему угледа на властитог непријатеља?

Уз ЕУ најгрлатије у одбрани ставова шиптарских терориста – чаробним штапићем Запада претвореним у миротворце и демократе, су и САД. Они који су слали оружје терористима на Косову и Метохији и који су их 1999. године потпомогли агресијом на СРЈ сада су преко својих правника покушавали да озаконе тај вандализам.

Правни заступници Велике Британије у дискусијама нису се превише упуштали у оцену легалности проглашења независности јер је то по њима завршена ствар. Тако се и ми можемо надати истоветном ставу британских званичника када једног дана Шкотска буде прогласила независност, с обзиром да је услед ноторног вишевековног „силовања“ Шкота и Шкотске, који нису имали ни трунку од третмана какав је у нас имала шиптарска мањина на Косову и Метохији, такво проглашење завршена ствар. Према њиховим правним заступницима Србија је покретањем поступка пред највишим судом УН „желела да врати сат уназад“ оптужујући је да је на тај начин намеравала да занемари догађаје који су довели до декларације о независности. Да апсурд буде већи, главни аргумент да је независност легалан чин пронашли су у чињеници да су то признале 63 земље. Нису се бавили чињеницом да је ипак већи број држава у свету није признао. Наравно, неизоставна порука упућена Србији била је и та да се Лондон нада приближавању Србије и Косова у оквиру ЕУ уз опаску да „српска демократија није много старија од косовске“. Оваква пацка је првенствено упућена актуелној власти у Србији с обзиром да се управо на тај начин одржава вазална дисциплина.

Сведоци смо да је главни стуб политике Бориса Тадића ЕУ одлучном већином својих чланица подржала независност Косова и Метохије. Вашингтон, као други стуб Тадићеве политике учинио је исто. Ови стубови довољно говоре и о грађевини коју Тадић жели саградити, а која неодољиво подсећа на зидање Скадра.

Само неколико дана након обраћања представника Вашингтона пред судом у Хагу министар спољних послова Вук Јерemiћ посетио је Америку након разговора са државним секретаром Хилари Клинтон, и поручио: „Односи Србије и САД су дефинитивно у успону и очекујемо да 2010. буде још боља година за односе између Београда и Вашингтона“. Јерemiћ је такође оценио да „у 2009. години смо пронашли начин како да изолујемо разлике, да их оставимо по страни, ја се надам да ћемо у том смислу бити успешни и у 2010.“ Разлике по питању Косова и Метохије изгледа да званични Београд превише не забрињавају, што директно указује на изнети став о самоограничавању сопствених позиција у одбрани сопственог суверенитета и територијалне целовитости.

Најважнији Тадићев регионални партнер Хрватска отишла је корак даље, јер су њени представници пред Међународним судом правде не само подржали Приштину већ су позвали и на отцепљење Војводине. Кога је то изненадило? Становнике Земље сигурно није. Хрватска нација је и створена, и одржавана од стране Ватикана као ентитет чији је једини задатак да затре православље и обезбеди ширење римокатолицизма на Исток. Хрватска је једина држава у историји која је имала концлагоре за децу. За то никад није сносила одговорност. Уместо тога, Тадић већ месецима лобира у Загребу за помоћ око организације папине посете Србији 2013. године, када се навршава 1700 година Миланског едикта. Папа би требало да посети Ниш. Иронично, управо је Бенедикт 16. док је био кардинал Рацингер и шеф Конгрегације за доктрину вере учествовао у преговорима и коначном споразуму Роналда Регана и Јована Павла II 1982. године којим је и договорено разбијање мултинационалне СФРЈ.

Територијални интегритет Србије су пред Међународним судом правде браниле и Русија и Кина. Ипак, делегација „Косова“ је имала 3 сата за своје излагање док је Русији дато 45 минута, што сасвим довољно говори у прилог изнетом ставу о неадекватности и нефункционалности захтева да се уопште захтева давање саветодавног мишљења.

In concreto, наступ представника делегације Србије је био блед. Они чак нису стигли да образложе све аспекте противправне одлуке из Приштине. Вероватно нису желели да се мерејау главним „стубовима“ Тадићеве спољне политике. Своју аргументацију су свели на етничко питање и проблеме. Дозволили су несметано коришћење појма национална мањина

за Србе на Косову и Метохији. Нису се супротставили ни тумачењу појма „косовска страна“ који је остао резервисан само за Шиптаре, чиме се оправдава етничко чишћење Срба и других неалбанаца.

„Неутралност судија“

Какву одлуку можемо да очекујемо најбоље је објаснио председник Међународног суда правде Хисаши Овада. Он је скандалозно истакао да ће „саветодавни закључак садржати 30 страница. И у њему неће бити изричитог одговора да или не, за или против. Биће потребно његово тумачење. Судије могу да имају различита, понекад опречна мишљења.“ Дакле, све стране се могу китити датим мишљењем за сопствене унутрашње потребе. Управо су цитиране речи Оваде слика и прилика УН и међународног права данас. Међународно право је данас услед озбиљних недостатака постало превазиђено.

Државе које желе да буду пуноправне у међудржавним односима једино се могу ослонити на сопствене снаге и билатерализацију када су у питању међудржавни контакти. Наша држава, нажалост, није способна да то изведе, с обзиром на послушнички и вазални идентитет актуелне власти Бориса Тадића. Међународни суд правде не сме да се замера државама које су разбијале СФРЈ, које су извршиле геноцид над Србима. Његове судије слушају своје владе, јер су оне моћне и богате, оне се не руководе правним нормама и правилима струке. Ипак морају да донесу формалну одлуку. С обзиром да је одлука донекле прејудиицирана изнетим ставом председника овог судског колегијума, она ће свакако бити храмљајућа. Њени главни недостаци ће управо бити компаративна предност за оне који ће је у унутрашњој политици злоупотребљавати. Њена неодређеност није прејудиицирана једино изјавом председника Међународног суда правде Хисаши Оваде, већ и немаштин држањем наше стране и фактом извршене принуде наших западних душебрижника која је претходила овом поступку.

Одлука ће бити скуп размишљања судија и њега ће свако моћи да тумачи како жели. Да је право такво и целат и жртва би били подједнако криви. Међународни суд правде се на тај начин претвара у безначајни скуп правника који не може да донесе праву, јасну и недвосмислену одлуку. Можда то не схватају али таквим односом они сахрањују УН и правду. Криви су колико и њихове владе које су подржале униполарни – нови светски поредак. Да би потпуно осликао суноврат међународног права и суда чији је председник, а чији Статут је део Повеље УН, Овада појашњава: „Мишљења и расправа су изузетно добри и веома корисни, зато што омогућавају да се са-

гледају различита гледишта, и тешко је претпоставити и прогнозирати како ће тећи разматрање по овом питању, јер ствар овде није само у томе је ли законито или није једнострано проглашење независности Косова“. А у чему је онда ствар? Ствар је у томе да је Хисаши Овада срамота за право и све судије овог света. Он је обичан службеник јапанске извршне власти, свакако зависне од САД. Када судска грана власти није независна од других грана власти, онда демократија и владавина права не постоје. Врућ кромпир ће након давања траљавог саветодавног мишљења бити враћен у надлежност Генералне скупштине ОУН која је то мишљење и затражила.

Застрашујуће је да истог месеца у којем је Овада давао овакве изјаве, Тадићев режим даје још шира овлашћења Војводини и почиње са стварањем новог војвођанског ентитета који ће бити независан у односу на српски. Ово потврђује и оно што смо већ споменули на почетку, да је реч о поступку који је у току, о низу насилних сецесија који још увек траје и који ће се завршити када држава српског народа буде коначно раскомадана. Ово је учињено по директном захтеву ЕУ, тј. Немачке за коју је северна српска покрајина веома интересантна. Закључак Међународног суда правде о коме говори овај рђави примерак једне иначе часне професије, Хисаши Овада, само ће помоћи у процесу удаљавања Војводине од остатка Србије и то у периоду који ће се временски наслањати на прве последице импотентне одлуке МСП. Још један успех Тадићеве прозападне политике.

Наравно, ту су и пратећи елементи ове приче. Неопходна је маска, фасада која ће онемогућити већину грађана да сагледају стварно стање ствари. Режим Бориса Тадића има план да изврши удар на јавно мњење у Србији како се режим тобоже бори за Косово и Метохију, скрећући пажњу од чињеница које се тичу суштинске неспособности режима да заступа интересе државе коју и води. У време Јосипа Броза народ је добрим делом прихватио комадање Србије на три дела, јер је економско стање у земљи било знатно боље него данас. Данас Борис Тадић спроводи до краја посао комадања Србије, народ живи све теже, али Демократска странка и даље влада. Некада су деца ишла у „врли, нови свет“ певајући песме Титу, а данас иду тим путем славећи Европску унију. Србија је и тада и данас нешто секундарно, нешто што треба потпуно исцедити да би се стигло до жељеног циља. Међутим, чињенице су неумољиве. Наша деца ће имати извеснију будућност тек када нам наша кућа – Србија буде на првом месту. До тада нам остаје да чекамо и чувамо оно што нам је свето.

У свему томе је најважније да дође до истинске смене не-народног режима и да се у међународним односима руководимо императивом високих националних и државних интереса који се у потпуности поклапају и са дугорочним интересима Русије. То је предност коју режим у Србији не жели да искористи, јер му је од опстанка државе Србије и подршке очувању мултиполарног света много важнији опстанак ЕУ и хегемонија САД која је у озбиљном паду. Поступак који је вођен пред МСП у Хагу зато није био један од многих сличних поступака, већ је показао неспособност актуелне српске власти и рђаво стање међународне правде, која, без обзира на садржину одлуке суда, губи значај у стварности. Да ли је онда реч о давању неке нове политичке смернице коју Србија мора испунити и на унутрашњем и на међудржавном плану. То је могуће тумачити на двојак начин као и спорно најављено саветодавно мишљење, како у складу са интересима Србије и српског народа, тако и у складу са интересима режима Бориса Тадића и његових западних мецена. Ипак, само је један одговор прави и државотворан. У то свакако не спадају резултати засновани на сумњивој међународној правди, сулудим антидржавним ЕУ реформама и очајничком апетиту једног човека да по сваку цену остане на власти.

Р. В. С.

Режим честита Нову годину грађанима Србије новим поскупљењима струје

Струјни удар

- **Одлуком Владе Србије у јануару струја поскупљује за 10 одсто после чега ће доћи до раста цена хлеба и других животних намерница. Наравно, ово ће бити само једно у низу поскупљења електричне енергије јер је планирано да током 2010. она поскупи за чак 30 одсто**

Владајући режим у Србији, предвођен Борисом Тадићем, својим неодговорним одлукама, наставља да урушава и онако низак стандард грађана Србије. Иако је 2009. годину обележила снажна економска криза, масовна отпуштања и раст цена Влада Србије не планира да предузме кораке како би побољшала животни стандард грађана. Уместо да ради на побољшању економске ситуације режим ће и у 2010. години радити на осиромашењу грађана Србије

Тадићева честитка

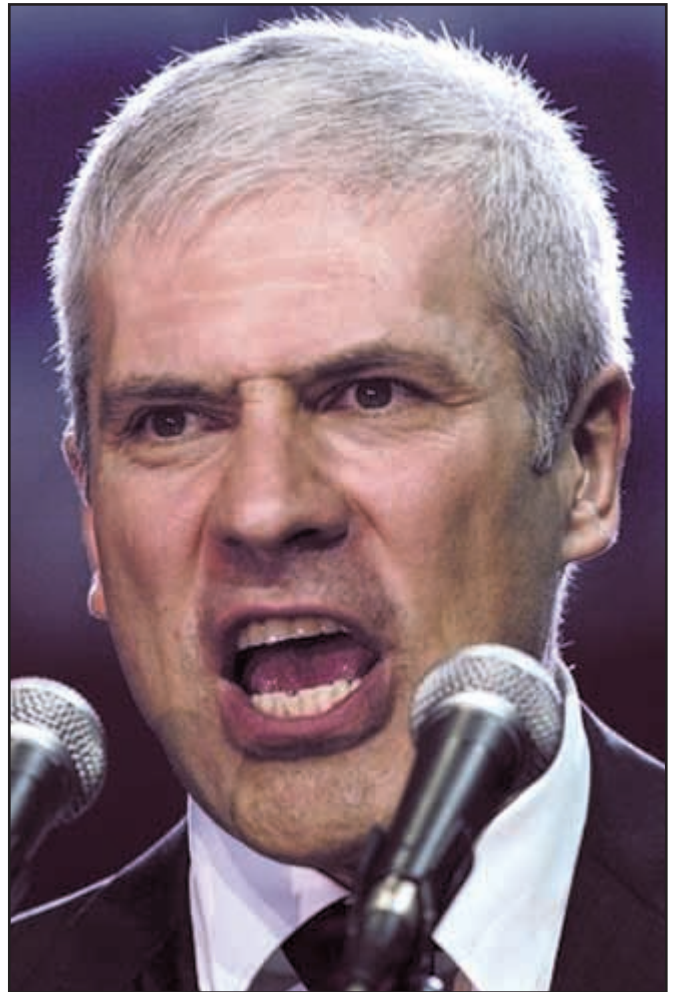
Већ у јануару Борис Тадић ће честитати Божић и Нову годину грађанима са поскупљењем струје од 10 одсто. Наравно, ово ће бити само једно у низу поскупљења електричне енергије, јер је планирано да током 2010. она поскупи за чак 30 одсто. „Радосну“ вест грађанима Србије, 26. новембра, саопштио је министар енергетике и функционер Социјалистичке партије Србије Петар Шкундрић.

– У првој фази струја ће поскупети 10 одсто у јануару. Морамо да водимо рачуна о реалним способностима свих субјеката, укључујући финансијске способности грађана, али и о томе да енергетски сектор не буде у ситуацији да трпи велике губитке који проистичу из ниске цене струје – казао је Шкундрић.

На који начин Шкундрић води рачуна о реалној способности грађана да плаћају рачуне за струју остало је недоречено али је извесно да ће им већ јануарски рачуни бити увећани за 10 одсто.

Све поскупљује!

Најављено поскупљење струје имаће за последицу раст других цена, а пре свега цена прехранбених производа. Одмах после најаве Петра Шкундрића о повећању цена електричне енергије Републичког завод за статистику саопштио је да ће као последица тога већ у јануару доћи до раста инфлације за 0,5 одсто. Одмах затим, огласио се и председник Уније

Радикали против поскупљења

Српска радикална странка прва је реаговала на најављено поскупљење електричне енергије.

– Српска радикална странка најоштрије осуђује најављено поскупљење електричне енергије за јануар идуће године, од 10 одсто, јер оно представља даље урушавање и онако ниског стандарда грађана Србије и повећање броја социјално угрожених. Скандалозном одлуком Владе Србије, да прихвати захтев Електро-привреде Србије о поскупљењу електричне енергије, и најави министра енергетике Петра Шкундрића да ће јануарско поскупљење бити само једно у низу током 2010. године, само показује небригу режима према грађанима Србије. Српска радикална странка указује да до повећања цене електричне енергије долази у тренутку масовних отпуштања радника и замрзавања плата услед последица економске кризе. С друге стране, поскупљење струје ће довести до раста цена животних намирница, што додатно оптерећује кућни буџет осиромашених грађана – стоји у саопштењу Српске радикалне странке од 5. децембра.

приватних пекара Зоран Пралица који каже да ће већина приватних пекара подићи цене хлеба.

– Већина пекара производи на струју и то ће имати један домино ефекат који ће се одразити и на цене хлеба – каже Пралица.

После хлеба, због повећања трошкова производње, у таласима ће поскупљивати цене осталих производа што су грађани до сада много пута могли да виде у пракси.

Цене джугу, пензије замрзавају

Поскупљење струје и последице по цене других производа не би биле толико страшне да због последица економске кризе раст плата и пензија у Србији није замрзнут већ годину дана.

Наиме, по одлуци Владе Србије у 2009. години и циљу штедње пензије и плате запослених у јавном сектору су биле замрзнуте. У приватном сектору ситуација је била чак и гора, јер су многи послодавци, под изговором кризе, смањили плате запосленима а дошло је и до масовног отпуштања и раста незапослености у Србији.

По свему судећи, повећање цена неће значити и раст плата јер је министар финансија Диана Драгутиновић најавила да ће и у 2010. пензије и плате бити замрзнуте. Драгутиновићева је рекла новинарима у Скупштини Србије да ће сви буџетски корисници поднети терет рестриктивног буџета за идућу годину и да неће бити простора за веће повећање плата и пензија.

– Неће бити простора за веће повећање плата и пензија ако се остваре прогнозе о расту бруто-друштвеног производа од три одсто, на основу којих је припреман буџет за наредну годину – навела је она.

Армија гладних

Погубном политиком Владе Србије у 2010. години наставиће се раст броја грађана Србије који живе испод граница сиромаштва и којих је, према истраживању УНИЦЕФ-а, у 2009. години било преко 600.000 (од чега 150.000 деце). Режим Бориса Тадића води Србију ка економској пропасти док се армија гладних грађана из дана у дан увећава. Ново поскупљење струје за многе грађане ће бити „електрична столица“ за кућни буџет.

Р. С. В.

Ко је посредник између Новартиса и Југохемије

Делта пелцованање

- **Фирма „Детап“ регистрована у Ваљеву, овлашћени је заступник не Имунолошког завода Загреб, него и швајцарског „Новартиса“. Али, на мистериозан начин, она се оградилa од читавог посла, тврдећи да нема дозволу за промет лековима. Но зато је за потребе „Југохемије“ управо „Детап“ обавио посао регистрације вакцине, чим је стигла прва доза од 140.000 комада**

Општа хистерија која је завладала ове године поводом појаве наводне опаке болести под називом свињски грип, показала се као одлична прилика за зараду светских фармацеутских компанија, али и прекупаца и препродаваца вакцина, лекова, хируршких маски... Ту прилику уграбио је и Мирослав Мишковић, власник компаније „Делта“ настале на Кипру у време режима Слободана Милошевића. Он је у исфорсираној паници и страху од болести видео лепу шансу да прошири лепезу својих монопола и за потребе Србије обави набавку вакцина против свињског грипа.

Али не само што ће порески обвезници, хтели да се вакцинишу или не, морати да искеширају 25,5 милиона евра из буџета за куповину три милиона вакцина, већ ће за читав тај посао морати да плате масну провизију Имунолошком заводу Загреб. И мада се већина становника Србије неће пелцовати у руку, свакако ће без своје воље бити пелцовани по цепу. Да се није умешао чика Мишко, Србија је могла да уштеди између шест и 13,5 милиона евра. А можда и да заради. Али, пођимо редом.

Исте вакцине за Хрвате коштају 6,47 евра, а за Србе 8,5 евра. На који начин је дошло до оваквог скока трошкова најбоље је познато самом Мишку Делти и министру здравља Томици Милосављевићу, а не треба заборавити ни сестре Милеуснић које управљају „Југохемијом“. Ипак...

Мишковићева фирма „Југохемија“, која послује у оквиру компаније „Делта“, добила је на сумњивом тендеру посао набавке вакцина против свињско-мексичко-новог грипа, тако што су сви други конкуренти одустали пре или за време тендера или одбачени постављеним условима. Уговор је потписан 13. новембра, међутим, као експлозија је након тога одјекнула информација да „Југохемија“ не набавља вакцине директно од произвођача, швајцарског „Новартиса“, већ преко хрватске фирме као посредника у послу. Из тог разлога посао набавке је скупљи за шест милиона евра.

Ако се загребачки Имунолошки завод већ уградио у продају 1,5 милиона вакцина које је продао хрватском Министарству здравља по цени од 6,5 евра по вакцини, то значи да се исто толико уградио и у продаји три милиона вакцина Србији. Србија је дозу платила 8,5 евра, па су разлику од два евра по вакцини или шест милиона евра укупно, приграбили Мишко Делта и сестре Смиљка Аџић Милеуснић и Милка Форџан (рођена Милеуснић). Осим ако са Хрватима није склопљен другачији дил, односно да им се од те суме дода бонус провизија за овај посао.

Званично објашњење било је да је, ето, загребачки Имунолошки завод једини заступник „Новартиса“ за Балкан и да је преко њих морала ићи набавка. Портпарол Фонда здравства Србије Владимир Игњатовић, рекао је тим поводом да је у-

вор са „Југохемијом“ само „означио регистрованог носиоца овог читавог посла, а то је Имунолошки завод у Загребу“.

– Тако је морало бити, то је била једина могућност да Србија што пре дође до вакцине против свињског грипа, због чињенице да је хрватски Завод једини овлашћени „Новартисов“ представник за Балкан – рекао је Игњатовић.

Али, ако је набавка баш морала да иде преко Хрвата, поставља се питање зашто онда није наручена директно од њих, него од „Југохемије“? Опет, ако се ишло преко „Југохемије“ зашто није директно склопљен посао са Новартисом? Неко је ту сувишан, или хрватски завод или Мишко Делта. А најтачније дефиниција би била да су сувишни и једни и други.

Наиме, фирма „Детап“ регистрована у Ваљеву, овлашћени је заступник не Имунолошког завода Загреб, него и швајцарског „Новартиса“. Али, на мистериозан начин, она се оградилa од читавог посла, тврдећи да нема дозволу за промет лековима. Но зато је за потребе „Југохемије“ управо „Детап“ обавио посао регистрације вакцине, чим је стигла прва доза од 140.000 комада!

Љубомир Павићевић из фирме „Детап“, изјавио је тим поводом да је већ пет година заступник Имунолошког завода из Загреба, а од прошле године и „Новартиса“. Он је, међутим, изрекао тврдњу да ће за Србију вакцину купити „Југохемија“ директно од „Новартиса“. То у сваком случају указује на то да „Југохемија“ одлучује по којој цени ће је после продати Министарству здравља. Павићевић је потврдио да је његова фирма предала документацију за регистрацију вакцине против свињског грипа у Агенцију за лекове и медицинска средства, јер на основу одредби закона о лековима нико не сме да дистрибуира било какав лек или медицинско средство у Србији без дозволе те агенције. А на питање зашто „Детап“ није у-

Смиљка и Милка

Некадашњи дугогодишњи генерални директор „Југохемије“ Јован Милеуснић, како тврди извор „Велике Србије“ добар је пријатељ Мирослава Мишковића. Он је „Југохемију“ фактички претворио у породичну задругу, јер овим акционарским друштвом данас управљају његове две кћери Смиљка и Милка.

Смиљка Аџић Милеуснић, генерални је директор и председник Извршног одбора „Југохемије“. Милка Форџан, председник је Управног одбора Југохемије, а иначе је и потпредседник компаније „Делта“. Јован Милеуснић се сматра најзаслужнијим за запошљавање своје кћерке Милке у компанији „Делта“ и успешан развој њене каријере.

послу набавке вакцина, кад је већ заступник, него „Југохемија“, рекао је да се они не баве дистрибуцијом, нити имају смештајне капацитете.

– Нити имамо капацитете, нити те намере. „Фармалогист“ је дистрибутер лекова Имунолошког завода из Загреба. Не знам зашто смо ми увучени у целу ту причу. Ми смо предали документацију за регистрацију вакцине у АЛИМС. „Детап“ ће бити носилац дозволе за стављање вакцине у промет на територији Србије. Никада се нећемо бавити прометом. „Детап“ је у целој тој причи дужан да води рачуна о појави евентуалних нежељених дејстава и о томе обавештава Агенцију за лекове, као и да, са друге стране, доставља податке Агенцији о појавама после вакцинисања у свету и начину на који делује тај лек – рекао је он крајем новембра.

На закључак да ту нешто није у реду, наводи нас чињеница да „Југохемија“ неће ни дистрибуирати цеппиво ни обезбеђивати смештај, већ је за то задужен Институт за имунологију и вирусологију „Торлак“ из Београда. А у јулу месецу, Павићевић је причао другачију причу. Тада се већ знало да је за Србију планирано три милиона доза, али је у том тренутку резервисано само милион. У Министарству здравља одржан је састанак на ту тему, на којем су учествовали произвођачи вакцина „Новартис“, „Санofi Авентис“ и „Глаксо Смит Клајн“. Љубомир Павићевић испред „Детапа“ тада учествовао у својству заступника „Новартиса“.

– Свако од нас је рекао колико је у могућности да обезбеди. Наша компанија Србији може да обезбеди око милион доза вакцина – изјавио је тада Павићевић.

Није познато зашто је сада представник „Детапа“ променио плочу, али поједини медији су извештавали да је тендер дефинитивно намештен. Тако „Новартис“ није имао потпуну документацију, али се то једино њима толерисало, док су сви други понуђачи отпали управо због непотпуне документације. Једини произвођач за кога се процењује да би задовољио све услове тендера „Глаксон Смит Клајн“, дан пре тендера је повукао своју понуду и тиме оставио „Новартис“ и његовог заступника „Југохемију“ као јединог преосталог понуђача.

„Новартису“ је на тендеру фалио такозвани „модул 1“, папир који садржи комплетан историјат вакцине – од идеје до производње, што су прећутали сви чланови тендерске комисије. Председник тендерске комисије доктор Бранислав Тиодоровић и члан Радне групе за борбу против пандемије, тврдио је да не зна да ли је документација била комплетна, чиме је признао да га као председника комисије историјат вакцине није ни занимао!

– О томе заиста ништа не знам, као ни остали епидемиолози, јер смо били задужени само за стручни део. За правне и економске услове одговорни су правници из Фонда здравства. А кад смо код Фонда рећи ћу и ово: јутрос сам сазнао да је дискреционо право директорке Фонда здравства да прихвати или не услове и цену, на које су пристали чланови комисије. Пошто ми је сад много тога јасније, питам се чему тендер, чему комисије – рекао је Тиодоровић.

Да ли да би се опрао, или из неког другог разлога, он је изразио „одвратност, недоумицу и бес“ због сазнања да се вакцина набавља преко Имунолошког завода Загреб, јер је „представник Југохемије“ категорички тврдио да је та фирма директни и једини преговарач са Швајцарцима“.

– Чак је тврдио да ће вакцина намењена Србији бити јефтинеја од оне која се буде продавала у Хрватској, која је, иначе, унапред платила целокупан износ – навео је Тиодоровић.

А не само да је Србија могла да прође са шест милиона евра јефтинејом опцијом, да се није ишло преко посредника, него је могла да прође још јефтинеје и плати вакцину мање од четири евра. На тендеру је из формалних разлога одбијена понуда београдског Института за имунологију и вирусологију „Торлак“, који је понудио кинеску вакцину компаније „Зијенг Тјеианг“. Да је та понуда прихваћена, уместо 25,5 милиона, Србија би набавку платила мање од 12 милиона евра и тако уштедела више од 13,5 милиона евра.

Али, тендерска комисија је сматрала да Срби у време најгоре економске кризе имају пара за бацање, па су њени чланови одлучили другачије. А да не треба сумњати у квалитет производа компаније „Зијенг Тјеианг“, указује и чињеница да је управо „Новартис“ само три дана пре отварања тендерске понуде откупио ову кинеску фармацеутску кућу. И мада ће према најавама Србија добити вакцине из „Новартисовог“ погона у Италији, није искључено да ће нам Швајцарци испоручити управо кинески производ.

На крају, понајбоља опција била је да држава и Фонд за здравство финансијски помогну „Торлаку“ да на време развије сопствену вакцину. На тај начин би се српски Институт за имунологију извукао из буле и поставио на ноге, а уместо увоза и повећања трговинског дефицита, Србија је могла постати извозник вакцине против свињског грипа и на томе зарадити лепу пару. С друге стране, држава се не би бацала у непотребан трошак, већ би од Торлака наручила тачно онолико колико јој је потребно. Како анкете показују, преко 70 одсто Срба неће да се пелцују, значи да ће око милион и по доза, или 13 милиона евра, бити бачено. Срби, наздравље шишање.

Р. С. В.

Видовити Хрвати

Још у септембру ове године хрватски Имунолошки завод договорио је куповину 4,5 милиона доза вакцина од „Новартиса“. Од тога је само 1,5 милиона пласирано на хрватско тржиште. Преосталих три милиона је управо количина коју је потраживала Србија на тендеру организованом месец и по дана касније. Да ли су то Хрвати унапред знали да ће продати та три милиона вакцина?

А у Републичком заводу за здравствено осигурање на питање зашто цену вакцине оптерећујемо куповином преко два посредника, Југохемије и Имунолошког завода Загреб, рекли су да „РЗЗО није одредио никога већ је позиве за откуп документације упутио директно компанијама-произвођачима вакцина“, а да „заступника одређује сам произвођач, у овом случају ‘Новартис’“.

Шта се крије иза позива Вучића и Николића за тзв. уједињавање опозиције у предизборни блок

Вучић и Николић би довели Цанета и Ђукановића на власт

- Главни циљ тог уједињавања био би да омогући Вучићу и Николићу долазак на власт, јер преко њих двојице, праву контролу и управљање нашом државом, треба да преузму Станко Суботић Цане и Мило Ђукановић. Заправо се ради на формирању коалиције крупног капитала, криминала и Вучићеве напредне странке.
- Вучић и Николић спремнији од Бориса Тадића да се одрекну Косова и Метохије и сваког минимума државног и националног интереса

Вучићева странка покушава на сваки могући начин и по сваку цену да себи обезбеди долазак на власт. То је разлог што се у последње време са различитих страна планирају информације о тзв. уједињавању опозиције у предизборни блок на чијем челу би наводно требало да буде Томислав Николић.

Међутим, истовремено се грађани обмањују да би главни циљ тог уједињавања био рушење лошег режима. Главни циљ тог уједињавања био би да омогући Вучићу и Николићу долазак на власт, јер преко њих двојице, праву контролу и управљање нашом државом, треба да преузму Станко Суботић Цане и Мило Ђукановић.

На Западу је Тадић оцењен као истрошен политичар кога треба заменити људима који су спремни да до краја спроведу сценарио разбијања Србије и њеног економског, војног, политичког и сваког другог слабљења. Сада је потпуно јасно да су Вучић и Николић спремнији од Бориса Тадића да се одрекну Косова и Метохије и сваког минимума државног и националног интереса.

Јавна је тајна да су и актуелну владу формирали одређени домаћи тајкуни и британски и амерички амбасадори. Од пуча који је спроведен у Српској радикалној странци праве се припреме, уз сву могућу логистичку подршку одређених западних земаља, људи из криминогеног миљеа и медија, да се коалиција крупног капитала, криминала и новоформиране Вучићеве напредне странке доведе на власт. То је добитна комбинација за Запад, јер би преко њих у потпуности спровели своје интересе.

Део овог процеса који треба да омогући Цанету и Ђукановићу да преко Николића и Вучића преузму полуге власти у Србији, јавност је могла да препозна из сведочења Ратка Кнежевића, бившег кума Мила Ђукановића. Кнежевић је у интервјуу подгоричким „Вјестима“ 20-22. јула 2009. године, обелоданио да су се Вучић и Николић састали са Цанетом и Милом у октобру 2007. године у париском хотелу Риц и да се садржај разговора односио на преузимање власти у Србији. „Суботић и Ђукановић одавно имају план да завладају медијским и политичким простором бивше Југославије а зарад својих пословних интереса и илегалних активности“.

То је, према Кнежевићевим речима кључни разлог за финансирање Николићевог и Вучићевог политичког деловања.

Цанетовим новцем финансирана је Вучићева и Николићева партија са једним јединим задатком да преузме власт у Србији. „Николић на крају са Цанетовом финансијском подршком и лобирањем једне јаке европске државе хоће да преузме власт у Србији. Све за рачун Суботића и Ђукановића и за-

штите њиховог бизнис модела” (Ратко Кнежевић, „Блиц“ 28. 7 2009).

Николић и Вучић су обичан инструмент Станка Суботића Цанета и Мила Ђукановића, полука преко које ова двојица планирају да контролишу нашу државу и да њоме владају. После Црне Горе на ред је очигледно дошла Србија.

„Два човјека која ‘ведре и облаче’ Црном Гором партнери су у криминалу: Мило Ђукановић и Цане Суботић. Срамно је да је један криминалац данас јачи по утицају у Црној Гори од председника Вујановића, председника парламента или државног тужиоца. Како је Србија од виталног значаја за опстанак и даље пословни прогрес ове братије, она је била и остала њихово ‘главно ловиште’” (Ратко Кнежевић, „Блиц“ 12. август 2009).

Дакле, очевидно је да у политици Вучићеве странке нема ни трунке бриге за грађане и државу, и да његов циљ није рушење лошег режима него успостављање владавине крупног капитала и криминала.

Могу ли Николић и Вучић штитећи интересе организованог криминала, интересе двојице мафијаша Цанета и Ђукановића, који су шверцом цигарета, на конто неплаћених царина, пореза на промет итд, оштетили буџет и грађане Србије да се представљају као предводници тзв. уједињења опозиције која треба да сруши режим зарад добробити државе и

Трула коалиција

Вучићева странка спремна да се одрекне Косова и Метохије и да лобира за улазак у НАТО

Конечна потврда да су тзв. напредњаци сигуран партнер за Вашингтон stigла је након Вучићеве посете САД. Наиме, Вучић је америчким званичницима изнео много мекши став по питању Косова и Метохије и НАТО интеграција него што је то пре њега учинио Чедомир Јовановић, што је шокирало и саме Американце. Упркос катастрофалном положају Срба на Косову и Метохији, који се боре за свој опстанак, и бројним неразјашњеним убиствима, отмицама, силовањима и другим злочинима Вучић је у разговору са америчким званичницима истакао да је неизмерно задовољан ситуацијом на Косову и Метохији, као и нелегалном мисијом Еулекса, која има задатак да спроведе Ахтисаријев план и успостави институције противправно проглашене државе Косово.

њених грађана? Могу ли Николић и Вучић заступајући интерес двојице људи које је Кнежевић оптужио за многобројна убиства да кажу грађанима да ће устројити Србију у којој ће те сви живети боље? Наравно да не могу.

Једини циљ Вучића и Николића, као обичног инструмента Цанета и Ђукановића, јесте да се по сваку цену докопају власти, а то су потпуно спремни да остваре и са странкама режима, а само обмањују грађане да теже тзв. уједињавању опозиције како би срушили лош режим.

У прилог тој тврдњи говоре и подаци о закулиским радњама на политичкој сцени које у својој колумни износи Драган Вучићевић („Прес“ 12. 12. 2009). Вучићевић у коментару под називом „Сценарио“ износи тврдње да Млађан Динкић планира да сруши ову владу и да су у току договори са Вучићем и Николићем о постизборној коалицији, као и да ће напредњаке подржати тајкуни који су подржавали Тадића.

Вучић и Николић не би имали ништа против ни да формирају владу са Демократском странком, иако све време обмањују грађане да им је циљ да сруше Тадића и његов режим. То потврђује изјава Томислава Николића дата у интервјуу дневном листу „Новости“, 12. децембра ове године: „ДС је као слабији партнер замислив у влади коју би водила напредна странка“, рекао је Николић. Ваљда су им демократе добродошле у владу све док напредњаци имају већински део „колача“.

Долазак на власт Вучићеве странке представљао би долазак на власт Цанета Суботића и Мила Ђукановића. То би значило још веће сиромашење грађана Србије, а богаћење малог процента крупних капиталиста, криминалаца и политичара на власти. Долазак на власт Вучићеве странке значило би потпуно територијално разбијање и економско, политичко и свако друго слабљење наше државе.

Р. В. С.

Београдски адвокат Смиљана Стојиљковић објашњава
зашто се разочарала у Николићеву и Вучићеву странку

Обманули народ

Разговарао: Владимир Мишковић

Није ми проблем да признам своју грешку. Погрешила сам, нема оправдања, осим можда незнања и политичког неискуства. Али, сада осећам велико олакшање. Тим речима своју личну исповест започиње адвокат Смиљана Стојиљковић, дојучерашњи члан Николићеве и Вучићеве странке, а сада члан Српске радикалне странке. Она каже да се вратила у Српску радикалну странку из моралних разлога, јер је после одлуке да као члан Републичке изборне комисије пређе у Николићеву напредну странку, врло брзо стекла утисак да је заправо прешла у Демократску странку.

– На првом месту ми је у Николићевим изјавама засметало поистовећивање Америке и Русије, што ради и Борис Тадић. После тога финансирање од најужих чланова породице, попут Драгице Николић, супруге Томислава Николића, која је као домаћица „зарадила“ и донирала тој странци 400.000 динара. То је присутно и у Демократској странци.

На трећем месту су били изглед и локација страначких просторија, јер када сам први пут ушла у просторије те странке у Чика Љубиној улици, непријатно сам се осећала, узимајући у обзир да се ради о странци која се не финансира из буџета. А тек када сам видеела на телевизији хотел „Риц“, у којем је Николић одседао, била сам у шоку. Да ли се он састајао са Станком Суботићем или није је друго, али шта ће Николић у Хотелу „Риц“ у Паризу! Тачка на „и“, и сам крај моје сарадње са том странком је био Николићев пут у Брисел и Вучићев у Вашингтон, објашњава Смиљана Стојиљковић.

Поред ових разлога, она истиче да у СНС-у бивши радикали више нису интересантни, што су уочили многи који су из СРС прешли у СНС. Сада се много боље „котирају“ бивши чланови странке Г17 плус и осталих странака. Смиљана објашњава да су тврдње из Николићеве странке како је разлог њеног повратка у СРС оглушење о њихов захтев да поднесе оставку у РИК-у, неистините, јер је оставку поднела још 24. фебруара 2009. године.

– Када сам поднела оставку на место члана РИК-а, упитала сам Томислава Николића да ли и даље да одлазим на седнице, на шта ми је одговорио потврдно. Међутим, онда је испало да сам ја својим присуством, на његов захтев, дала кворум и омогућила да се пониште неки мандати СНС-а.

После тога, он ме је љутито позвао телефоном, са образложењем да му је Нада Колунџија, шеф посланичког клуба владајуће коалиције, рекла како сам ја својим присуством омогућила такву одлуку. Па он ми је рекао да идем на седнице! А такав човек се сада представља као поштен и домаћин, подсећа Смиљана.

Нећу ја да им плаћам судске трошкове!

Адвокат Смиљана Стојиљковић је од новембра прошле године до августа ове године, заступала више од 250 бивших одборника СРС, који су прешли у Николићеву напредну странку. Они су, по налогу врха Николићеве партије, тужили Српску радикалну странку пред Четвртим општинским судом у Београду, тражећи раскид уговора о регулисању међусобних односа. Ради се о уговорима које су кандидати за одборнике, по Закону о локалним изборима, склапали са странком, а саставни део тих уговора су бланко оставке и овлашћење које се даје странци да може активирати оставке. У тужбама је наведено како је дошло до промене околности, да се странка поцепала итд. Међутим, кад се Смиљана упознала са садржајем тих тужби, знала је да ће бити одбачене, јер се не може тражити раскид уговора због промене околности, ако је уговорна обавеза већ извршена. Уговорна обавеза бивших одборника СРС, који су прешли у СНС, била је да предају бланко оставке и овлашћење за активирање. Раскид због промени околности може да се тражи само ако дође до околности које онемогућавају једну страну да изврши своју обавезу.

Николићева и Вучићева платна картица прекорачила праг трпљења

– Најсрећнија сам била када сам, после свега, чланску карту Српске напредне странке, која иначе изгледа као најсавременије платне картице, маказама исекла на четири дела и препоручено послала на адресу седишта странке.

Вучићу избори били важнији од рођења сина

– Ја сам пре свега мајка, и било ми је невероватно када је Вучић изјавио да му је најдражи дан у животно после рођења ћерке пишљива победа на Вождовцу, а рођење сина при том није ни поменуо. Како неко уопште може да пореди дан кад му се родило дете са неком победом на општинским изборима? Па то може само болестан човек који децу користи у политичке сврхе и на тај начин их злоупотребљава.

А ако је у моменту потписивања уговора дошло до извршења уговорних обавеза, предајом бланко оставке, не може се тражити раскид уговора.

– Посебно ме је погодила небрига о малим, обичним људима, с обзиром да смо свакодневни сведоци изјава Томислава Николића да је брига о људима приоритет његове странке. Када сам видела да ти спорови законски не могу да се добију, позвала сам Томислава Николића, односно послала смс поруку, јер га не можете контактирати позивом, већ само смс поруком, где сам навела да спорови не могу да се добију, јер тужбе нису добро написане. Не може се тражити раскид уговора онако како је било написано. Николић ми није поверовао, јер је очигледно више веровао ономе ко му је писао тужбе, а не мени, адвокату са 25 година радног стажа. Међутим, врхунац је био када сам написала Николићу да се ти бивши одборници непотребно излажу трошку, а међу њима има и сиротиње, која ће морати да плати десетине хиљада динара судских трошкова. Николић ми је тада рекао нешто врло ружно: „Зар не мисле можда да ћу ја да им плаћам судске трошкове“. Наравно, све првостепене пресуде су пресуђене у корист Српске радикалне странке. Било је потпуно нормално да ће све судије исто пресудити, пошто су тужбе идентичне – објаснила је Смиљана Стојиљковић.

Она објашњава да је од фебруара до августа заступала бивше одборнике, јер није могла да остави те људе, пошто они нису имали никог другог коме би могли да се обрате, зато што их је њихова странка, Николићева партија, потпуно напустила. Заступала их је до судског ферја, до лета, иако је све време нико из Николићеве странке није позвао да се распита о стању тих предмета.

– То је катастрофалан однос према људима. После тога сам отказала сва пуномоћја, вратила напредној странци све предмете, и рекла им да обавесте људе како више немају адвоката, како би могли за нешто више од месец дана, колико траје судско ферје, наћи себи новог адвоката. Али, и у септембру, октобру, ти бивши одборници су ми се масовно јављали како имају суђење и молили ме за помоћ, са образложењем да им нико из странке није јавио да сам отказала пуномоћ. Очито је да су ти несрећни људи постали жртве политике сопствене партије. Злоупотребљени су због политичке промоције, а после тога препуштени сами себи. Многи су ми се жалили да је за њих и судска такса од 2.000 динара огроман трошак, јер су тај новац морали да позајме од пријатеља и родбине, подсећа Смиљана.

Николићу новац важнији од чланова његове странке

Она наглашава да је заправо најтужнији детаљ у целој причи био када је у једним новинама видела наслов „Тома: идемо у Стразбуру“, где Николић говори о одборничким мандатима обмањујући јавност и те несрећне људе. Јер да би неко „ишао“ у Стразбуру, он прво мора да исцрпи сва правна средства у сопственој држави. Сачекати првостепену пресуду, уложити жалбу, па сачекати другостепену пресуду, па онда идете пред Уставни суд. Па када вас одбију пред Уставним судом, тек онда се можете жалити Европском суду за људска права у Стразбуру. Али, ти људи, бивши одборници, су остављени на цедилу и то је сада постала њихова приватна ствар.

– Од укупно 250 поступака, сваки поднесак који сам написала морала сам одштампати у три примерка. Имала сам велике трошкове, а све сам радила бесплатно, што ми људи нису веровали. А да сам сваки поступак наплатила само 100 евра, као минималну адвокатску тарифу, то је 25 хиљада евра. И мени Томислав Николић, коментаришући у листу „Курир“ моју одлуку да напустим његову странку, каже да ми је новац важнији од странке! То мени каже Томислав Николић!? Човек очигледно полази од себе, а пошто је њему новац најважнији, он је помислио да мој мотив за одлазак из странке био само тај што више нисам члан РИК-а. И још каже како сам се оглушила о захтев СНС-а да поднесем оставку, а ја сам је поднела још 24. фебруара! А заступала сам му одборнике до августа 2009. године, јер ми их је било жао! О каквом онда новцу прича Томислав Николић – пита се на крају Смиљана Стојиљковић.

СНС делегирање по наследном праву

– У Републичку изборну комисију чланове не делегирају странке, већ посланички клубови. Зато је Николићу, када је основао свој посланички клуб, с обзиром на број посланичких мандата које контролише, припало три места у РИК-у, па смо нас троје, који смо се определили за њега, били делегирани испред посланичког клуба „Напред Србија“. Прво што је урадио је да нас замени, доведе Владимира Ђукановића, који је у РИК-у наследио рођену мајку Марину, и још двоје људи

Зашто је владика Иринеј обмануо јавност тврдећи да је званичан акт СПЦ о Статуту Војводине фалсификат

Морални пад једног владике

- *И старе и нове режимлије добро познају владикау Иринеја као увек спремног да се подметне као покорни слуга свим могућим светским силницима, било да долазе из домаће власти или из страних метропола*

Овог новембра, док је у Скупштини Србије трајала жестока расправа око усвајања предлога Статута Аутономне Покрајине Војводине и док су опозициони посланици покушавали да режиму и јавности скрену пажњу на сепаратистички дух предложеног Статута, одиграла се занимљива, једнако жестока али тиха борба у институцијама Српске православне цркве.

Све анкете показују да је СПЦ остала једна од ретких институција које уживају велико поверење српског народа ма у којој од новонасталих држава на Балкану живео. Тако и став СПЦ-а по питању предлога Статута АПВ није био безначајан.

У фебруару 2009. године, Синод СПЦ (један од највиших органа који представља Цркву између два заседања Сабора СПЦ који је највиши орган СПЦ) излази у јавност са саопштењем у коме недвосмислено осуђује предложени Статут као непримерен и штетан за интересе српског народа и грађана Србије.

Позивајући се на званичан став СПЦ поводом Статута, народни посланик Александар Мартиновић у току скупштинске расправе подсећа јавност на то да је и српска црква против оваквог акта. Грешком помиње да је то саопштење потписао владика бачки Иринеј. У то време владика Иринеј није био на челу Синода СПЦ и то саопштење је потписао митрополит црногорско-приморски Амфилохије, који у том тренутку замењује болесног патријарха Павла. Убрзо је посланик Матриновић јавно изнео да је направио грешку у помињању владике али да је саопштење Синода издато и да гласи тачно како га је он у Скупштини прочитао. Смисао саопштења јесте да је то званичан став СПЦ који у међувремену није промењен а са различитим ставом или ставом против овог саопштење до сада није у јавност излазио владика Иринеј.

Међутим, тада се догађа нешто чудно. Владика Иринеј Буловић издаје своје саопштење где званичан акт Синода СПЦ назива фалсификатом и на тај начин помаже режиму да се извуче из непријатне ситуације у којој је директно супротстављен најугледнијој установи српског народа – његовој цркви.

Да српска црква ипак има владике од људског и националног интегритета, а не само некакве Иринеје Буловиће, показује поступак митрополита Амфилохија који је затим уследио. Митрополит је у јавности потврдио веродостојност става СПЦ издатог у фебруару ове године у форми наведеног саопштења Синода, у коме се јасно иступило против сепаратистичког Статута Војводине. Такође је изјавио да се у међувремену ништа није променило и да Статут није побољшан, то јест да је и даље остао сепаратистички те тако и саопштење Синода остаје на снази. Храброст овог чина потврђује то што се оваквим ставом митрополит Амфилохије директно замерио Тадићевом режиму и учинио га непомирљивим против-

ником евентуалном избору Амфилохија за новог српског патријарха.

Онима који познају однос снага у СПЦ у погледу могућности избора новог патријарха у јануару 2010. године, јасно је да су међу најјачим кандидатима владика Иринеј и митрополит Амфилохије. Међутим, митрополит је остао доследан борби за националне интересе и очувању јединства Србије па је остао доследан истини и ставу Синода СПЦ, и по цену да Тадићев режим против њега покрене жестоку кампању како би спречио његов избор за патријарха, док владика Иринеј ту врсту храбрости и интегритета очигледно није показао већ се приклонио режиму у нади да ће помоћ режима бити одлучујућа у бирању новог поглавара СПЦ.

Наредних дана, режимски мешетари у СПЦ су се потрудили да све не остане на овоме већ је покренута кампања блажења митрополита Амфилохија (који сада обавља и дужност чувара трона до избора новог патријарха).

Тако су се појавиле неке владике, за које се зна да нису ни ментално а камоли морално у стању да себе контролишу, које су измишљале фантастичне приче о томе како је Амфилохије сам написао фебруарско саопштење Синода те да није никога од чланова Синода ни питао за сагласност. Ипак, ове неистине нису имале никакав одјек пошто њихови носиоци ионако немају никакву тежину ни у црквеној, а камоли у световној јавности. Међутим, то је била само потврда да ће Тадићев режим врло прљаво водити кампању да митрополита Амфилохија избрише из могућих кандидата за будућег поглавара СПЦ.

Насупрот њему, и старе и нове режимлије добро познају владикау Иринеја као увек спремног да се подметне као покорни слуга свим могућим светским силницима, било да долазе из домаће власти или из страних метропола.

Ова наизглед безначајна расправа само је још једном осветлила лик Иринеја Буловића и подсетила јавност на неславну историју садашњег владике бачког.

Пре свега, особина која се у његовој личности доминантно издваја јесте огромна гордост и несвакидашња сујета којом Иринеј зрачи у опхођењу са онима који су му равни по статусу. Мада је често истицао да је духовни ученик светог Јустина Поповића из Ћелија, није радо помињао оно што црквена јавност о томе зна, а то је да је Ава Јустин говорио како ће „њего (Иринеја) уништити толика гордост“.

Ако се зна да је гордост велика мана и обичном хришћанину онда је она монаху а сада и владици Иринеју већ наказна особина.

Ова Иринејева гордост у опхођењу са себи равнима претвара се у тиранску охолост у поступцима које испољава према подређеним монасима, монахињама, свештеницима и обичним светом који се налази у његовој власти као владике бачког.

То што је Иринеј Буловић међу првима увео новотарије у литургијској пракси у својој епархији већ би само по себи могло бити проблем, јер на тај начин оспорава одлуку Сабора СПЦ (Сабор је као највиши орган наложио да се то не чини и да владике које су то учиниле у својим епархијама литургијски поредак врате на старо). Међутим, још горе је то што је диктаторски и тирански поступио према свештеницима своје епархије који су поштовали одлуку Сабора а не његов епископски диктат. Свештенике који су се усудили да поштују црквени поредак а не његов експеримент протерао је у најудаљеније парохије своје епархије.

Иринејева наклоност литургијским новотаријама није случајна и везана само за богословске расправе и строго локалне поделе у СПЦ. И ово наизглед за политику и односе моћи безначајно опредељење осликава Иринејеву наклоност великим и силним.

Познато је да литургијске новотарије промовише Цариградска патријаршија која има изузетно добре и благонаклонне односе са Ватиканом. Постоји и претпоставка да је превелика Иринејева наклоност ка Цариградској патријаршији последица његовог цинцарског порекла. Иринеј није расположен да се као Цинцарин препознаје толико да је чак и презиме променио. Ипак, полазећи од тога, вероватније је да се цариградског утицаја држао из разлога проходности према моћном утицају Ватикана, који је увек имао значајне планове у погледу српске цркве.

Тако је 1995. године у Шамбезију (средиште Цариградске патријаршије за Западну Европу), без сагласности и благослова Сабора СПЦ и патријарха потписао акт којим се све парохије СПЦ ван Србије стављају под управу Цариградске патријаршије. Када је око овога избио скандал у СПЦ, покојни владика Сава Шумадијски је Иринеја умало послао на црквени суд.

Настављајући ову традицију улагивања Цариградској патријаршији и преко ње Ватикану, Иринеј 2007. године у Равени, опет без благослова и дозволе Сабора СПЦ, потписује акт којим се Ватикан (римокатолици које многи у православљу као такве не сматрају црквом већ јеретицима) назива Црквом Христовом а папи се признаје првенство. То до тада нико у православљу није урадио. Сада није било никога ко би Иринеја због овога могао да позове на одговорност.

Ово улагивање Цариградској патријаршији и Ватикану довело је до тога да је у многим крајевима наше цркве дошло до сукоба између владика и верног народа, па су често полицијски кордони морали да чувају овакве владике од узнемиреног народа. Тако су Иринеј и његови следбеници прозвани зачетницима „полицијског православља“.

Међутим, и ова веза Иринеја са полицијским структурама није случајна.

У свом походу на трон патријарха СПЦ овај владика рачуна не само на благонаклоност Тадићевог режима, Цариградске патријаршије, Ватикана и свих других евроатлантских структура, већ и на структуре тајне полиције остале из времена када је његов отац био један од високих функционера УД-БЕ. Није до краја јасно колико је његова веза са обавештајним структурама дубока.

У време Милошевићевог режима, садашњи владика бачки имао је присне односе и са тим режимом па је тако Милошевићева супруга, Мирјана Марковић знала јавно да изјави како јој је Иринеј „омиљени епископ“.

Свој поход на патријархов трон, Иринеј почиње још 2001. године када, са још неколицином владика, подноси Сабору СПЦ захтев да се будући патријарх бира двотрећинском већином гласова у Сабору ако се бира у прва два круга, али ако се уђе у трећи круг бирања да се онда изабере простом већином. Овај захтев није прошао и остало је да се патријарх мора бирасти исто како је и патријарх Павле, то јест неком врстом жреба (те тако има могућности да се интервенцијом Духа Светог изабере нови патријарх без обзира на лобирања и прегласавања међу владикама).

И овде је Иринеј показао колико верује у Бога и Духа Светог...

Међутим, ни тада не одустаје већ креће на „тихи марш кроз институције“ и марљиво лобира, те припрема свој клан за случај када ће поново бити биран српски патријарх. Успева да узурпира мноштво функција које су значајне у СПЦ. Тако Иринеј постаје декан Богословског факултета (пресудан утицај на будућу црквену јерархију коју жели да васпита у свом поданичком духу према светским и домаћим господарима), члан је Синода СПЦ – некој врсти црквене владе (у три од последња четири сазива – није био у оном сазиву који је имао храблости да се супротстави режиму због Статута АПВ), председник је Комисије СПЦ за односе са другим верским заједницама (функција по значају одмах после патријархове).

И сада постаје потпуно јасно зашто је владика Иринеј морао да се одрекне званичног става СПЦ и да заборави на то да се Синод СПЦ, у фебруару 2009. године, упротставио Тадићевом режиму и намери да се Србија распарча изгласавањем сепаратистичког Статута. Па зар да му сада неки тамо српски и народни интереси покваре дугогодишње и мукотрпне напоре да се додвори свакој власти, домаћој и страниј како би се домогао позиције поглавара СПЦ.

Нису ни Србија, ни српски народ, ни српска црква вредни тога да се због њих Иринеј замера евроатлантским моћницима и домаћем слугерањском режиму па да тако изгуби шансу за место патријарха СПЦ. Тако је владика бачки Иринеј Буловић одлучио, тако је одабрао, и... изгубио душу. Можда ће добити трон патријарха. Иринеј ће га можда добити онако како га патријарх Павле никада не би узео и никада по ту цену. Зато су патријарха Павла походиле и испратиле стотине хиљада Срба и верних људи. А можда владика бачки Иринеј и после свега неће постати 45. српски патријарх, јер нешто се и Свети Дух пита у вези са тим избором.

Р. В. С.

Зашто се режим плаши расправе о извештају државног ревизора?

Лов у мутном!

- Упркос чињеници да је недопустиво да Народна скупштина Републике Србије расправља о трошењу новца пореских обвезника у следећој години, а да није имала прилику да изнесе закључке о томе како су трошена средства у протеклом периоду, иницијатива коју су поднеле опозиционе странке предвођене СРС-ом режим Бориса Тадића је глатко одбио.
- Ревизија буџета Републике Србије је показала како на путањи доласка у буџет и одласка из буџета, под „шапом“ режима Бориса Тадића, нестају милиони и милијарде динара новца грађана Србије

Пише: Иван Нинић

Одлуком владајуће већине расправа о Извештају државне ревизорске институције коју су затражиле опозиционе странке, предвођене Српском радикалном странком, доћи ће на дневни ред скупштинског заседања тек за неколико месеци. Разлоге за разматрање Извештаја пре буџета шеф посланичке групе СРС-а, Драган Тодоровић, објаснио је следећим речима: „Разматрање тачке коју предлаже опозиција пре буџета за наредну годину, неопходно је јер је ДРИ несумњиво утврдио да постоје индиције великог криминала и злоупотребе службеног положаја у трошењу државног новца без обзира што је ДРИ преконтролисала само 27 одсто позиција завршног рачуна буџета за 2008. годину“.

Међутим, упркос чињеници да је недопустиво да Народна скупштина Републике Србије расправља о трошењу новца пореских обвезника у следећој години, а да није имала прилику да изнесе закључке о томе како су трошена средства у протеклом периоду, иницијативу коју су поднеле СРС, ДСС, НС и ЛДП, режим Бориса Тадића је глатко одбио. „Само да су написали ‘по хитном поступку’, ја бих већ морала то да ставим на дневни ред“, образложила је новинарима председница Скупштине Славица Ђукић-Дејановић. Према њеним речима, о Извештају Државне ревизорске институције може да се расправља, али тек 1. марта идуће године, до када ће се окончати сва ванредна заседања парламента. Дакле, вољом режимске већине, на овај начин је спречена обавеза из Устава Србије, из Закона о буџетском систему, да завршни рачун буџета Републике Србије, са извештајем о извршеној ревизији, подлеже парламентарној контроли.

Ако се има у виду да је реч о првом ревизорском извештају, на који се у „демократској Србији“ чекало девет година, а који сублимира незаконите и криминалне новчане токове, јасно је зашто је ова тема, „трн у оку“ режима Бориса Тадића. Наиме, ограничену ревизију прихода и расхода државе у 2008. године, Државна ревизорска институција (ДРИ) је извршила контролом свега 27 одсто укупних буџетских средстава. Контрола „случајног узорка“, како се то ревизорски каже, „методом на пробир и прескок“, извршена је код 14 министарства, 3 управе и једне дирекције, а налаз фактичког стања у сфери јавних финансија је поражавајући. Судићи по обиму, тежини и размерама криминала који је сажет на 160 страна густо откуцаних чињеница, разлога за оптимизам готово и да нема. Шта је све ревизија открила и на који начин се најчешће арче „наши новци“?

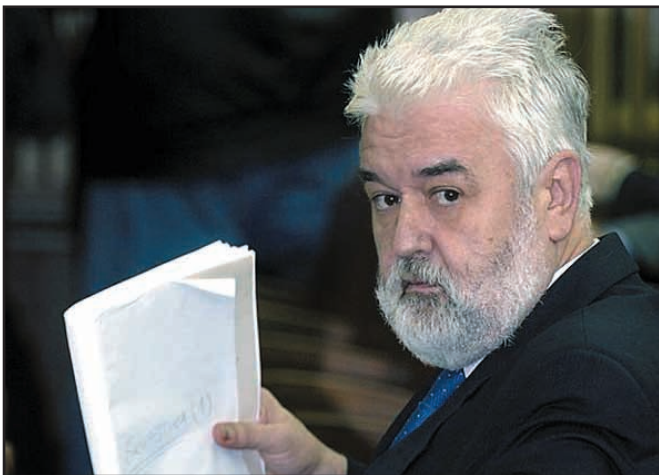
Биланси „на доради“ за 7,9 милијарди

Државни ревизор је утврдио да све промене које су се током 2008. године, догађале на буџетском рачуну Републике Србије, нису евидентирани у потпуности, јер држава Главну књигу трезора није водила у складу и на начин прописан законом. Због тога је у предлогу завршног рачуна буџета за 2008. годину, мањак прихода (дефицит), исказан у износу од чак **20** милијарди и **2,2** милиона динара. Међутим, његово стварно стање је било мање за **3** милијарде и **246,5** милиона динара књижених, а ненаплаћених прихода по основу обрачунате **камате на депозит** код НБС, као и за **4** милијарде и **386,8** милиона динара остварених, а неприказаних прихода **по основу курсне разлике** салда на девизним рачунима. Исто тако, ревизор је открио да у билансу прихода и расхода за 2008. годину, **фали 379,3** милиона динара, средстава добијених из **донација**.

Након ревизорског открића ових збирних „грешака“ од **7,9** милијарди динара, показаће се да је то један од кључних разлога за накнадно „шминкање“ и „штимовање“ завршног рачуна који је из **скупштинске процедуре** изненада повучен, на „дораду“. Према речима **Радослава Сретеновића**, првог човека ДРИ, стварни дефицити буџета је у накнадној „доради“, исказан за **1,2** милијарде мање од првобитног.

Споран јавни дуг, имовина, дивиденде...

Кршење закона, неажурност и мешетарења институција којима управља Тадићев режим, најсликовитије је код надлежне **Управе за трезор** која, према налазу ревизора, уопште није обезбедила евиденцију о праћењу кретања буџета од

главних дужника према повериоцима. Јавни дуг Србије је на крају 2008. године износио **715 милијарди и 692 милиона динара**, од тога је **435 милијарди и 646 милиона динара дуг** према страним повериоцима. Према налазу ревизора, актуелни режим је, због проблема финансирања дефицита текуће ликвидности, извршио **позајмицу од 35 милијарди динара**, која до краја године **није враћена**, чиме је грубо прекршен Закон о јавном дугу. При том, ово задуживање у сврху финансирања дефицита текуће ликвидности буџета је **премашило дозвољени ниво од 5 одсто**, који прописује Закон о јавном дугу, и то за износ од **5 милијарди и 14,3 милиона динара!**

Државни ревизор није могао да утврди која количина, врста и вредност имовине се налази у поседу државе, јер како каже, надлежна Дирекција за имовину уопште **не располаже** прецизним и свеобухватним подацима о томе. Када је реч о учешћу државе у капиталу јавних предузећа, банака, агенција, фондова и сл. буџет је по основу дивиденди у прошлој години приходао **748,1 милион динара**. Овај приход би вероватно могао бити и већи, да су режимске институције биле ажурније. С тим у вези, ревизор „бележи“ да надлежни органи уопште не прате, нити исказују сва **потраживања по основу дивиденде** у свим субјектима где држава има учешће капитала, било да је реч о пословним субјектима или јавним предузећима. Према томе, ко би све своју добит требало да „подели“ са државом, не зна се!

Како „позајмице“ постају „субвенције“?

Ревизор је открио и то да режим буквално „у бунар баца“ милијарде грађана Србије, тако што у разноврне сврхе даје бесповратне „позајмице“. Тако је из средстава приватизације, током 2005. и 2006. године, влада дала **позајмице** у висини од чак **14,9 милијарди динара**, које у остављеним роковима, до дана данашњег, **нису враћене** у буџет. Само јавна предузећа дугују **7,8 милијарди динара**, колико је практично било неопходно за „гашење пожара“ и подмиривање партијских апетита у ЈП „Србија шуме“, ЈП „Србија гасу“, „Галеници“, НИС-у, итд. Примера ради, у 2001. години је за куповину „социјалног мира“ **Синдикату ЕПС-а**, „позајмљено“ **1,8 милиона динара**, које данас ЕПС уопште држави не признаје као дуг. За пљачку овакве врсте, министарка **Диана Драгутниновић** има „објашњење“, а нуди и решење. Она каже да су спорне позајмице „**заправо биле субвенције**“ и да је реч о „наслеђеном стању“, а пошто је сигурна да средства не могу да буду враћена, „**једино могуће решење је да она буду отписана**“.

Када је реч о бахатом пословању јавних предузећа, државни ревизор је открио да је Влада Србије, као гарант за кредите и зајмове које су подигла ЈП, у 2008. години платила „цех“ од чак чак **4 милијарде и 591 милион динара**. У питању су

преузете, а **неизмирене** обавезе ЈП „Путеви Србије“ и ЈП „Железнице Србије“. Како стоји у ревизорском извештају, утврђено је „да регресни захтеви према директним дужницима нису испостављени нити се предузимају мере да средства буду наплаћена“. Ако се има у виду то да је влада у 2008. години издала **4 гаранције**, вредне **15,1 милијарду динара**, онда је реч о озбиљној претњи буџету Србије.

Милиони за незаконите „стручњаке“

Једна од главних „посластица“ министара током 2008. године, била је потписивање тзв. „**уговори о делу**“. То је чињено супротно прописима, јер су уговарани послови који су већ систематизовани у оквиру радних места постојећих службеника, док је плаћање „хонорараца“ вршено на терет буџетских средстава. Тако су фамозне „**стручне услуге**“, у шта између осталог спадају и уговори о делу, коштале државу невероватних **4,8 милијарди динара!** Међу „хонорарцима“ били су возачи, курири, чистачице, физикалци, рачуновође, административни радници, разноврсни „експерти“, људи који су „асистирали у кабинету министра“ итд.

Ревизор је Министарство економије и регионалног развоја идентификовано као убедљиво најгоре, када је реч о незаконитом ангажовању „стручњака“. Министарство је закључило **59 уговора** о делу супротно закону, а укупна његова „хонорарна сарадња“ са „стручњацима“, коштала је грађане **66,4 милиона динара**. **Љајићево** Министарство рада и социјалне политике је незаконито ангажовало **35 лица** чије су плате варирале од **22.000 до 75.000 динара**. **Томицино** Министарство здравља је за незаконито ангажовање „стручњака“ платило чак **90 милиона динара**. Ништа боља ситуација није затечена ни код **Вука Јеремића** у Министарству иностраних послова, где је за незаконито ангажовање преко **80 одсто „стручњака“**, који већ постоје у систематизацији, потрошено **43,3 милиона динара**. Министарство за Косово и Метохију је „стручњацима“ платило **29,6 милиона динара**, Министарство културе **8 милиона динара**, Министарство финансија **27, 1 милион динара**, а Министарство просвете **2,9 милиона динара**.

На идентичан начин, државну касу је опустошио и фамозни „**прековремени рад**“ од чак **22.352 радна сата**, а да за то не постоје решења, докази или извештаји којима би се поткрепио основ рада, трајање и учинак. Према налазу ревизора, Дирекција за имовину има **85 запослених**, од којих је током целе 2008. године, њих **80** користило прековремени рад. Овај „рударски посао“, држава је без икакве правдајуће документације платила **7,9 милиона динара**. У Заводу за јавно здравље у Пожаревцу, ревизор је открио да су појединци месечно „радили“ и по **650 сати**, што значи нон-стоп, **27 дана** у месецу, а за шта је из буџета плаћено **5,5 милиона динара**. Институт за јавно здравље у Нишу је трошкове плата фактурисао у већем износу за **4 милиона динара**, а министар **Томица Милосављевић** је тај „вишак“ без проблем платио буџетским новцем.

Папрене цене поклона и „крканлука“

С обзиром на делокруг послова из своје надлежности, Министарство трговине није имало правни основ за набавку уметничких и књижевних дела. Међутим, то министру **Слободану Милосављевићу** није представљало проблем да у септембру 2008. године, од Атељеа „Арт-Замур“, по цени од **3 милиона динара**, купи чак **18 фотографија на платну** и **50 фотомонографија** и то незаконито плати као „стручну услугу“. Половина фотомонографија је подељена као **поклон** приликом државно-привредних посета и сусрета које је министар Милосављевић имао, у земљи и иностранству, током 2008. и 2009. године. Скупе поклоне је делило и Министарство културе, које је Галерији „Перо“, за откуп слике аутора

Боре Иљовског „Рикало у јесен“, уље на платну, платило **1.390.000** динара (око **15.000** евра) из буџета Србије. Веровали или не, ову папрено скупу слику, Тадићев режим је званично **поклонио** Европској комисији у Бриселу!

На трошкове „репрезентације“, у шта претежно спада конзумација хране и пића, али и куповина поклона, режим Бориса Тадића је током 2008. године потрошио читавих **56,3** милиона динара! Трошак министарстава је просечно износио око **3** милиона динара, са изузетком Министарства просвете које је утрошило чак **6** милиона динара. За ове министарске крканлуке, ревизор каже да „**не постоје** извештаји или докази да су настали расходи коришћени у сврху посла и пословних односа“.

Пљачкају нас и Карађорђевићи!

У контроли трошкова ресора културе, ревизор „бележи“ да је играни филм „Нека остане међу нама“ Рајка Глишића, суфинансиран са око **8** милиона динара. Средства су уплаћена продуценту крајем 2008. године, али министарство није добило никакав извештај о снимању филма. Исто тако, Министарство културе је уговорило и суфинансирање филмског пројекта „Беса“, аутора Срђана Карановића, у износу од **15** милиона динара. Према уговору, новац из буџета је требало да буде исплаћен у **3** рате, међутим **министар Бадрић** је свих **25** милиона динара продуцентима исплатио пре завршетка снимања.

Када је реч о буџетском финансирању заштите културне баштине у 2008. години, држава је само по том основу престолонаследнику **Александру Карађорђевићу** трансферисала чак **30** милиона динара. Према закључку ревизора, ова средства нису утрошена за заштиту културне баштине, већ за **личне трошкове** породице Карађорђевић. О каквој пљачки грађана и државе је реч, сведочи податак ревизора да су Карађорђевићи буџетским новцем плаћали поштанске услуге, куповали баштенску опрему, часописе и штампу.

Без тендера утрошено 2 милијарде

Најозбиљније запажање ревизора, када је реч о набавци добара и услуга које је режим, за потребе државе, спроводио током 2008. године, односи се на област јавних набавки. Ревизор оцењује да је у „сивој зони“ набавки, држава утрошила чак **2** милијарде динара буџетског новца и о томе, у свом извештају, указује на неке контролисане примере. „Буџетски корисници су као оправдање за то користили члан закона који омогућава хитне набавке без спровођења тендера, али смо уверени да те набавке нису биле хитне“, каже **Радослав Сretenовић**, врховни ревизор и председник Савета ДРИ.

То што је **Министарство просвете** посао штампања тестова за пријемни испит, по цени од **5,7** милиона динара, без тендера поверило предузећу „Просветни преглед“, јесте само „кап воде у мору“, у односу на крупније набавке. Примера ради, **Управа за заједничке послове републичких органа** је, без икаквог тендера од НИС-а куповала гориво, током целе прошле године, а набавка је коштала чак **110** милиона динара. Такође, овај орган је без спровођења тендера предузећу „Сигурност Врачар“ платио **27,4** милиона динара за хигијенско-техничке услуге и **26,1** милион динара за услуге заштите имовине. На исти начин плаћени су послови чишћења просторија Владе Србије и то **4,2** милиона динара, фирмама „Мопекс“ и „Коопсервис“, док је **27,4** милиона динара плаћено фирми „БМК“.

Посао сузбијања амброзије током 2008. године на територији Србије, и то без покрајина и града Београда, у вредности од **168,9** милиона динара, **Министарство животне средине и просторног планирања** је поверило фирми „Циклонизација“. Исто министарство је посао биолошког сузбијања лар-

ви и комараца на територији Србије, вредан **132,9** милиона динара, поверило предузећу „Мива“. А пројекат „Поддршка институционалном јачању у области животне средине“, вредан **6,4** милиона динара, поверен је удружењу грађана „Зелени сто“. За сва три ова посла, укупне вредности **208,2** милиона динара, ревизор констатује да су уговори закључени „у поступку са директним погађањем, без претходног објављивања јавног позива, што није смело да се уради“.

У **Министарству рада**, код министра **Расима Љајића**, ревизор је открио да су предузећу „Кореспондент“ плаћене услуге превозиња, у вредности **1,7** милиона динара, без спровођења посебног, тј. новог тендера. Љајић је фирми „Сага“ сваке године (почевши од 2006. године) паушално плаћао **3,2** милиона динара, на име одржавања рачунарског система, али о извршењу тог посла уопште не постоје записници. Исто тако фирми „Информатика“ је од 2004. године, на име одржавања рачунара плаћено **2,7** милиона динара, супротно Закону о јавним набавкама. Ревизор је открио да је Министарство рада незаконито, по систему мале јавне набавке, посао одржавања рачунарске мреже вредан **4,8** милиона, доделило фирми „Гет компјутерс“. По решењу министра Љајића, овој фирми је у 2008. години **два пута** плаћена **иста услуга** у износу од по **309.000** динара, а повраћај новца није затражен.

Цветковић: „Ништа кривично...“

Око извештаја ДРИ, који сублимира овакво безакоње режима и криминално трошење буџетског новца, глас су подigli они који су највише прозвани, а који у редовној процедури нису успели да га „побију“. Прва реакција „да неће дозволити да их нико неосновано и без доказа оптужује“, стигла је из Динкићевог министарства. У својој изјави **Млађан Динкић** каже да се „велика глама дигла око тог извештаја који је неселективан, а у неким деловима тенденциозно и нетачно пласиран у јавности“. На његово питање „зашто се не хапсе људи, уколико је било злоупотреба у јавним набавкама“, министар **Ивица Дачић** одговара: „Полиција, тужилаштво и правосудни органи позиваће све који су ненаменски трошили буџетска средства“. Али како ће тужилац и правосудни органи реаговати кад ДРИ још увек није поднела ниједну кривичну пријаву, а извештај је обелодањен јавности? И како уопште тужилац може самостално и независно да поступа у складу са својим овлашћењима, ако премијер **Мирко Цветковић** јавно изјави: „**Са сигурношћу могу да кажем да у извештају нису евидентирани прекршаји који захтевају кривичну одговорност**“?

Дакле, уколико јавни тужилац самоиницијативно не смогне снаге да се темељније позабави криминалом из извештаја ДРИ, биће опет по оној народној „појео Вука магарца“.

Сеци уши, крпи ...!

Пише: Иван Нинић

Представљајући предлог буџета Србије за 2010. годину, министарка финансија **Диана Драгутиновић** је на конференцији за новинаре рекла да ће то бити „развијни буџет“. Она каже да ће се буџетом обезбедити подстицај привреди, кроз већа издвајања за инфраструктурне пројекте, а истовремено ће се „обуздати“ јавна потрошња. За премијера Мирка Цветковића, буџет за наредну годину ће бити „развијни и стабилизациони“. Међутим, уколико се изврши дубља анализа расходне стране предложеног буџета, са становишта економске рачунице, пролази да су ове изјаве Драгутиновићеве и Цветковића, крајње нетачне и популистичке. Наиме, намеће се питање како држава „смањује“ јавну потрошњу, а истовремено планира запошљавање **4.883** нова службеника? Како буџет у коме је удео плата и пензија чак **58 одсто**, или **397,5 милијарди** динара, може да се зове „развијни“? Како држава врши „подстицаје“, ако само једном партијском (јавном) предузећу даје субвенције од **12,4 милијарде**, а целокупну привреду субвенциониса са свега **3,5 милијарде** динара? И како уопште држава „штеди“, ако истовремено оснива нова државна тела (савете) и драстично увећава расходе постојећих државних органа?

Од вишкова до 4.833 нова радна места!

У целокупној структури расходне стране предлога буџета, нескромних **20,67 одсто** ће чинити издаци за плате (нето и бруто) запослених у јавном сектору који се директно финансирају из републичке касе. У односу на текућу годину, ови расходи ће бити већи за **1,5 одсто** и скочиће са досадашњих **179,3 милијарде** на **182,5 милијарди** динара. Како се онда може рећи да је у питању смањење јавне потрошње? Да ствар буде још гора, влада је предлогом буџета у наредној години предвидела финансирање зарада за **266.149** запослених у републичким државним органима. У оквиру овог броја, планира се запошљавање нових **4.833** службеника. А само пре месец дана, наводно, у циљу „рационализације“ државног апарата, донета су два демагошка закона као „подлога“ за отпуштање **5.648** службеника на локалном нивоу и **2.784** службеника на републичком нивоу. Како то да режим вређа интелигенцију грађана и опет запошљава вишак вишкова?

Из датог образложења предложеног буџета, види се да ће само у ресору просвете (и то у сектору високог образовања), бити запослено нових **2.418** људи, без обзира на постојећа **69.263** запослена. Поред садашњих **45.011** запослених у МУП-у, због повећаних надлежности и потреба сектора за ванредне ситуације, овај ресор ће на терет буџета запослити још **1.450** лица. По плану запошљавања посебно се истичу следећи органи: Пореска управа-**46** (тренутно: 6.815); Републички геодетски завод-**85** (тренутно: 2.555); ресор Млађана Динкића-**24** (тренутно: 498); ресор Оливера Дулића- **58** (тренутно: 356); ресор Томице Милосављевића-**44** (тренутно: 356); итд.

Фонд ПИО у минусу за 215 милијарди

Овогодишња трансферна средства организацијама обавезног социјалног осигурања су износила **259,2 милијарде**,

док ће наредне године за ту намену из буџета бити дотирано **263,3 милијарде** динара. На тај начин ће грађани учествовати у измиривању обавеза организација које нису способне да то самостално и у целости чине, а у питању је фонд ПИО, РЗ-30 и Национална служба за запошљавање. Само за исплату пензија у наредној години, фонд ПИО ће морати да обезбеди укупно **471,6 милијарди** динара. Око **246,6 милијарди** ће бити обезбеђено из средстава наплаћених доприноса запослених осигураника, што неће бити довољно да се покрију све исплате фонда. Због тога ће из буџета Републике морати да се дотира још **47,7 одсто**, односно **215 милијарди** динара, како би исплата пензија текла неометано. Ове године, држава је рупе фонда ПИО крпила са **213 милијарди** динара, што само говори да ће нас претакање из „шупљег у празно“, у 2010. години коштати **2 милијарде** више. Дакле, то довољно сведочи да је пензиони систем у Србији урушен до те мере, да фонд ПИО данас није у стању да оправда сврху свога постојања и да му, захваљујући политици актуелног режима, прети тотални колапс.

Међутим, упркос томе, режим се веома опасно поиграва са животима пензионера и не чини ништа да се пензиони фонд реформише. Нису криви пензионери што се толико новца издваја за пензије већ држава која није учинила ништа на оживљавању привреде и расту БДП-а па је удео пензија у структури толики.

Класична, партијска подела плена

Равномерна „подела плена“ између владајућих странака, биће основни мотив за опстанак на власти, у наредној години, режима Бориса Тадића. Тако ће потпредседнички кабинет Б. Белића (ДС), имати за **4,6 одсто** већи буџет од овогоди-

шњег (са 39,9 на 41,8 милиона). Буџет ресора животне средине, министра О. Дулића (ДС), биће увећан за **59,8 одсто** (са 2,7 на 4,4 милијарде). Због коалиционе подршке В. Драшковића, буџет ресора дијаспоре С. Срећковића (СПО), биће увећан за **26,2 одсто** (са 170,9 на 215,8 милиона). Под фирмом „реформе“, буџет правде министарке С. Маловић (ДС), биће увећан за **120 одсто** (са 1,3 на 2,9 милијарди), док ће ресор енергетике, министра П. Шкундрића (СПС), добити повећање за **19,4 одсто** (са 2,2 на 2,6 милијарди). Под фирмом „развојни пројекти“, буџет инфраструктуре министра М. Мркоњића (СПС), биће увећан за **54 одсто**, јер ће га напунити новац из кредитних линија (са 13,1 на 20,2 милијарде). Потпуно исто случај биће и са ресором НИП-а министарке В. Калановић (Г17), који ће на располагању имати већа средства за **289,6 одсто** (са 2,9 на 8,6 милијарди).

С намером да обезбеди јачу пропаганду актуелног режима, Владина канцеларија за сарадњу са медијима ће добити већи буџет за **5,8 одсто** (са 63,1 на 66,8 милиона), док ће исто тако Канцеларија за европске интеграције добити **17 одсто** више пара него ове године (са 96,5 на 113 милиона). Астрономско увећање буџета добиће и Управа за јавни дуг, која ће уместо досадашњих **7,4 милиона**, располагати са **327,2 милиона** динара. Да би Тадићев режим маркетиншки показао да је „спреман“ да се „бори“ против корупције, драстично је увећао буџете: Агенције за борбу против корупције (са 9 на 160 милиона), Државне ревизорске институције (са 98,1 на 155,6 милиона), Повереника за информације (са 57 на 115,8 милиона) и Савета за борбу против корупције (са 14 на 24 милиона). Нажалост, ова увећања тзв. „антикорупцијским телима“ не значе практично ништа, јер највећи део средстава (*више од 50 одсто*) се одваја на плате службеника који раде у тим органима.

Како је засићен „трио“ Борис-Неша-Млађа

Државну касу у наредној години, додатно ће оптеретити измишљени буџетски корисници: Канцеларија савета за националну безбедности и Канцеларија националног савета за децентрализацију. Прво тело је инструмент централизације и протока свих државних тајни (*БИА, ВБА, ВОА*) од стране Бориса Тадића, док је друго тело инструмент аутономашке политике Ненада Чанка. Обе ове канцеларије немају упориште у закону, јер су у 2009. години основане уредбама Владе Србије. Такође, обе канцеларије ће наредне године запослити **по 15 нових службеника**, а чије ће зараде и доприноси коштати **по 14 милиона** динара. Тадићев савет ће добити буџет од **22,4 милиона** динара, док ће Чанков савет добити тачно **4 пута више** новца него у овој години и то **24,4 милиона** динара.

За „економске дипломате“, које је ове године „иновирао“ Млађан Динкић, држава ће у наредној години, сектору за еко-

номске послове при Министарства економије и регионалног развоја, морати готово да удвостручи буџет, са **348,6 милиона** на **617,9 милиона** динара. Само трошкови на позицији „услуге по уговору“ ће уместо досадашњих **39,6 милиона** коштати **195 милиона** динара, с обзиром да ће плате „**економских дипломата**“ (*до сада 28 лица*), износити око 3.000 евра. Поред плата, њихови трошкови смештаја и боравка у свету коштаће буџет Србије **90 милиона** динара. Иначе, целокупни буџет Динкићевог министарства у наредној години биће увећан за **15,8 одсто** и то са **34,9** на **40,40** милијарди динара.

Милијарде за губиташе, скијаше, НВО...

Државне субвенције у 2010. години биће за **9 милијарди** веће него у текућој години и износиће **42,8 милијарди** динара. Међутим, ако се погледа начин расподеле субвенција, онда су јасне намере актуелног режима. Само субвенције за ЈП „Железнице Србије“ износиће **12,4 милијарде** динара, без обзира што је ово предузеће пословно 2008. години завршило са губитком од **15,9 милијарди** (кулминирани губици **110,4 милијарде** динара). Тако, уместо потраге за узроцима лошег пословања и изналагања дугорочног решења, режим „преливањем“ милијарди из државне касе наставља да подстиче губиташа. С друге стране, целокупна привреда ће кроз субвенције добити свега **3,5 милијарде** динара, што са субвенцијама у „железнице“ не може ни да се пореди.

Субвенције култури ће износити **385,8 милиона** динара, док ће туризам добити подстицајна средства од **2,5 милијарде** динара. Иако пониженим и опљачканим грађанима Србије није до скијања, од субвенција намењених туризму, ЈП „Скијалишта Србије“ ће добити **901,8 милиона**, а ЈП „Стара планина“ **938,2 милиона** динара. Тиме се континуитет улагања у „скијашку“ инфраструктуру наставља. Када је реч о субвенцијама за пољопривредну производњу, оне ће износити **18 милијарди** динара. Ако се узму у обзир овогодишње субвенције пољопривреди од **13,6 милијарди**, то значи више средстава, али ако се упореди са **24,9 милијарди** из 2008. године, значи да ће пољопривредници 2010. године поново бити оштећени.

Као и до сада, тако и наредне године, буџетски расходи министарства и државних органа за „услуге по уговору“ биће повећани са **4,6** на **4,8 милијарди** динара. Драстично повећање расхода је планирано и за фамозне „специјализоване услуге“ и то са **11,9** на **12,4 милијарде** динара. Дотације из буџета за невладине организације биће повећане за **7,6 одсто**, са садашњих **2,9** на **3,2 милијарде** динара. Дакле, у најкраћим цртама, ово би биле одлике, како премијер Цветковић рече, „развојног и стабилизационог“ буџета Србије за 2010. годину.

Невоље уместо пензије

Пише: Влада Јеремић

Постојећи пензијски систем у Србији функционише по принципу, познатом као „pay as you go” односно, систему међугенерациске солидарности у коме се из текућих прихода од доприноса из зарада запослених и послодаваца финансирају текући расходи за кориснике пензија, уз надомештање недовољних прихода од доприноса из буџета Републике Србије. Услед недовољних прихода из доприноса запослених и послодаваца у Републици Србији, држава је постала нужни суфинансијер из средстава општих текућих буџетских прихода, или из непопуларних извора као што су посебни порези на поједине производе, или из приватизационих прихода, који су већ годинама уназад у значајном опадању. Треба напоменути да терет овако финансираног јавног пензионог програма Србије носе порески обвезници, те да ће услед поштравања односа броја запослених и броја пензионера, који је сада алармантан и износи 1 : 1,2, пореске обавезе и буџетски расходи бити огромни, тако да је неизбежно убрзати реформисање постојећег пензионог система. Највећи део буџетских трансфера према пензијском систему усмерава се за покриће дефицита у пензијским фондовима. Део тих трансфера служи за исплату права, односно дела пензија за чије се исплате обезбеђују средства у буџету, у складу са законом. У 2007. години, пензијски фонд је финансирао исплату пензија са 63,2 одсто из редовних извора (доприноса), а остатак од 24,8 одсто из дотација, односно пореза. Расходи буџета за пензијски систем износе око 14 одсто бруто домаћег производа, а вредност буџетских трансфера према пензијском систему била је око 6 одсто БДП-а.

Ситуацију додатно повећаног буџетског расхода компликује буџетско финансирање сиве економије, јер 35 одсто радне снаге ради у тзв. сивој зони, где послодавци не пријављују плате запослених или пријављују „минималац”, а остатак исплаћују на руке. Дакле, евидентно је да не функционишу органи администрације који по закону треба да искорењују сиву економију.

Раст пензија и расхода за пензије условљен је висином и редовном исплатом текућих зарада. Међутим, протеклих година зараде су расле брже од раста продуктивности рада и БДП-а, што је представљало један од кључних проблема привредног система Србије, јавних финансија, а тиме и пензијског система.

Србија спада у групу најстаријих нација. Према попису из 2002. године забележен је већи број старијих лица – изнад 65 година, него деце (14 година и мање).

Истраживања показују да су фондови ПИО у протеклих 30 година ненаменски трошили новчана средства за градњу рехабилитационих центара, бањских лечилишта и многих других објеката, али се новац за ове инвестиције никада није вратио – што говори о „рентабилности“ предузетих пројеката.

Број старосних пензионера је релативно нижи него у другим земљама и износи само 45 одсто од укупног броја пензионера. Са друге стране, број инвалидских пензионера чини чак 30 одсто, а породичних 25 одсто укупних пензионера, што је изнад уобичајених показатеља у другим земљама. Ради компарације може се рећи да у већини земаља број старосних пензионера чини 60 – 80 одсто, број инвалидских пензионера 10 одсто укупних пензионера, док су остало породични пензионери.

Дакле, неопходно је реализовати структурне реформе које би требало да доведу до повећања броја запослених, већих зарада и по тим основама убирању већих прихода по основу доприноса.

Услед тога, поставља се питање зашто постојећи систем текућег концепта није одржив?

Најзначајнији разлици су следећи:

- пензијски расходи изnose 6 одсто БДП-а, без војних пензија, са знатним учешћем трансфера буџета
- стопа замене износи око 69 одсто
- однос уплатилаца и прималаца је скоро идентичан (износи око 1,2)

Према томе, постојећи систем текућег концепта финансирања налази се у кризи која се испољава у дефицитарном финансирању, са тенденцијом да, услед неповољних демографских разлога – постане нерешив проблем.

Капитализација републичког фонда ПИО – решење за одржив развој

Шта би значила капитализација фонда? Капитализација би довела до стварања једног фонда ПИО по угледу на фондове у развијеним земљама, са атрибутима инвестиционог фонда који ће бити способан да из својих сопствених средстава врши функцију због које је и основан, а то је редовна исплата пензија својим осигураницима. Ингеренције државе би се свеле на регулативну и контролну функцију, са минималним интервенцијама. Први предуслов да би се то остварило и фонд успешно функционисао као инвестициони, јесте управо имовина којом располаже, почев од непокретности, права, хартија од вредности, акција и слично.

Инвестициона политика овако формираног фонда, судећи према страним искуствима, морала би бити строго законски регулисана и предмет ригорозне контроле од стране надлежних државних институција. Актива фонда (формиран капитал из имовине) могла би се инвестирати под строго дефинисаним условима, а избор инвестиционих алтернатива у

почетном периоду, док не стаса тржиште капитала, био би узак и обухватао би државне хартије од вредности различитог спектра рочности, док класични облици инвестирања не би били дозвољени. Овакав приступ инвестирању био би сигуран што се тиче ризика, али би доносио мање приходе. У каснијој фази развоја тржишта капитала, вероватно би се проширила палета инвестирања у атрактивније хартије од вредности са већим приносима. На тај начин, ПИО фонд би се делимично трансформисао у институционални пензијски фонд са свим правима и обавезама које проистичу из Закона о инвестиционим фондовима. Та трансформација омогућила би да се фонд делимично приватизује. Део потребних средстава за исплату текућих пензија би се и даље обезбеђивао из доприноса, а део средстава из капитализоване имовине, чиме би се смањило директно притисак на буџет, са тенденцијом изградње одрживог и ефикасног механизма финансирања текућих пензија.

Економски одржив и фискално подношљив пензијски систем који је у функцији развоја, од прворазредног је националног интереса. Националној економији потребан је пензијски систем прихватљив садашњим и будућим генерацијама, који неће бити условљен демографским, већ искључиво економским кретањима. Консолидација јавних пензијских фондова у Србији, индексација висине пензије са растом просечне зараде, дефинисање минималне висине пензије – није питање само једнократног и административног приступа, већ је круцијално питање укупне реформе пензијског система, која треба да иде у правцу смањења трансфера из буџета и увођења система заснованог на три стуба осигурања.

Транзиција и економске реформе у овом тренутку највише погађају пензионерску популацију, са тенденцијом даљег погоршања услед политичке нестабилности и рестриктивних мера у области јавне потрошње. На тај начин, изгледа да најстарија популација најтеже подноси терет транзиције.

Режим опет ојадио сељаке

- У буџету за 2010. годину субвенције Министарства пољопривреде регистрованим пољопривредним газдинствима претворене су у социјални програм за помоћ најсиромашнијима, који од тог програма углавном неће видети ни динара

Пише: Владимир Мишковић

Предлогом буџета за 2010. годину, влада Мирка Цветковића се постарала да српски сељак заврши на просјачком штапу, што би државу могло оставити без једног од најважнијих ресурса - хране. После катастрофалне 2009. године, режим Бориса Тадића је решио да свега два одсто од укупно 740 милијарди динара у буџету за 2010. годину, намени субвенцијама за пољопривредну производњу. За ионако скромне субвенције за пољопривреднике, издвојено је 15 милијарди и 405 милиона динара, што је за 500 милиона динара мање него прошле и претпрошле године.

Поређења ради, у Хрватској, за субвенције у ратарству се годишње издваја 300 евра по хектару, а регистровано пољопривредно газдинство у Србији добија свега 12.000 динара. Тако су субвенције Министарства пољопривреде регистрованим пољопривредним газдинствима претворене у социјални програм за помоћ најсиромашнијима. Међутим, у том социјалном програму је у 2009. години, према речима помоћника министра за пољопривреду Милоша Миловановића, учествовало свега 80 хиљада регистрованих пољопривредних газдинстава, иако их је у Србији укупно регистровано око 360 хиљада. Поставља се питање зашто 280 хиљада власника регистрованих пољопривредних газдинстава нису добили субвенције?

По мишљењу министра за пољопривреду, шумарство и водопривреду Саше Драгина, то је зато што „имају регулисано пензијско и инвалидско осигурање по основу рада ван сопственог пољопривредног газдинства“. Министра није занимало што тај „рад ван пољопривредног газдинства“ углавном подразумева посао у фабрикама попут „1. маја“ из Лапова, у којима, због катастрофалне приватизације, радници месецима не примају плату, па су принуђени да живе од обрађивања земље, коју су им оставили њихови дедови. Ускрађујући им субвенције за пољопривреду, сматрајући их „хоби пољопривредницима“, влада Мирка Цветковића осиромашене раднике практично доводи у безизлазну ситуацију. Тиме су подстицајне мере аграрне политике редуковане искључиво на тзв. чисте сељаке или паоре, који, с обзиром на просечну величину обрадивог земљишта по земљорадничком газдинству, располажу са свега око 15 одсто укупне обрадиве површине у Србији. Одлуком Владе Србије да пољопривредна предузећа, земљорадничке задруге и „хоби пољопривредници“ не могу да остваре било какве субвенције Министарства пољопривреде, аграрна политика је додатно сведена на доминантно социјалну политику. Давање подстицаја само једној подгрупи произвођача пољопривредних производа указује и на дефинитивно напуштање тржишног концепта развоја агробизнис сектора привреде у Србији. Због тога ове године није

Шабачки вашар режимске таштине

Министарство за пољопривреду, шумарство и водопривреду је у Шапцу недавно основало Управу за аграрна плаћања, која ће се искључиво бавити исплатом субвенција пољопривредним произвођачима. С обзиром на ионако релативно мали број субвенционисаних пољопривредних произвођача, поставља се питање чијим интересима је Влада Србије изашла у сусрет оснивањем још једног у низу регулаторних тела, и то ван седишта Министарства пољопривреде, што је незабележено у Европи.

Сељак ове године изгубио 100 евра по хектару

Оптималан рок је одавно прошао, а пшеницом је засејано тек 185 хиљада хектара у Аутономној Покрајини Војводини и 155 хиљада хектара у остатку Србије. Протеклих година, под хлебним житом је било између 260 и 315 хиљада хектара у Војводини, односно остатку Србије, па се процењује да ће род пшенице због лоше сетве бити 1,35 милиона тона мањи него икада у протеклих пола века. Поставља се питање шта је довело до тога да се површине засејане овом културом готово преполове?

„Недостатак мотивације пољопривредника да сеју пшеницу, проузрокован је ниским откупним ценама код нас и у свету, које другу сезону за редом утичу на сетву житарица. У време прошлогодишње сетве, откупна цена је била између 14 и 15 динара по килограму, а у време овогодишње сетве је пала на само девет динара, па не чуди анализа Привредне коморе Војводине, која показује да је сељак ове године на пшеници изгубио најмање 100 евра по хектару, не рачунајући рад и амортизацију. На муци сељака зарађују и пекари. Цена хлеба је остала иста, као када се жито плаћало 20 динара за килограм. Однос цена, код којих је килограм хлеба четири пута скупљи од килограма пшенице, на чему су доскора инсистирали управо пекари, показује да би у продавници векна хлеба од пола килограма могла коштати 22 уместо 38 динара, на колико је догурала пре две и по године, и задржала се, без обзира на пад цена основне сировине“, оцењује Милорад Крстин.

Поставља се и питање зашто сељак у оваквој ситуацији уопште сеје жито? Први аргумент је, истиче Крстин, „што пшеница одлично очисти њиву од корова и неопходан је предусев за жетву сунцокрета наредне сезоне. Међутим, откупна цена сунцокрета у 2009. години је била скоро duplo нижа од прошлогодишње, па је и ту сељак на губитку. Друго, квалитетна пшеница се користи за тов свиња, али ни овде добит није велика. Пре две године сточари су, у очају због дугог циклуса ниске цене живе ваге и великих кредитних обавеза, поклали 400 хиљада крмача, што представља чак половину сточног фонда, па је сада у оборима 3,5 уместо уобичајених 4,5 милиона товљеника. То се директно одразило и на потражњу сточне хране. Због тога пољопривредници не виде рачуницу и сеју минималне засаде, надајући се да ће скроман род следеће године повисити цену пшенице преосталој из садашњих залиха. Подбачај сетве је толики, да се ефекат већ испољио. За месец и по дана, откупна цена пшенице је скочила на 10,7 динара, а за прошлогодишњу, квалитетнију пшеницу, добија се и динар више по килограму. Како нема веће потражње на домаћем и иностраном тржишту, разлог раста цене је искључиво психолошки - перцепција да ће скромна сетва следеће године довести до мањка хлебног жита“.

засејано више од 200 хиљада хектара обрадивог земљишта, што се није догодило у протеклих 50 година, а 2009. године је купљено и 50 одсто мање трактора и комбајна, без обзира што су сељаци узели краткорочне кредите у вредности од 38 милиона евра.

Како влада Мирка Цветковића субвенционише тајкуне

Због тога је Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде недавно изашло у сусрет регистрованим пољопривредним газдинствима, субвенционисањем 100 хиљада тона вештачког ђубрива за јесењу сетву, чиме је умањена цена ђубрива за 10 хиљада динара по тони. Међутим, право да буде субвенционисано добило је ђубриво које производи фабрика ђубрива „Фертил“ из Бачке Паланке, која припада „Викторија групи“.

„Цена тог регресираниог мешаног ђубрива МПК3-15 „Фертил“ је 23.138 динара по тони без ПДВ-а, а исто такво МПК ђубриво, које држава није регресирала, „Агроопрема“ из Суботице продаје по цени од 22.500 динара по тони без ПДВ-а. Тако се практично поновила ситуација из јесени 2008. године, када је Влада Србије регресирала набавку 50 хиљада тона ђубрива, уз регрес од 20 хиљада динара по тони, а после повећања продаје регресираниог ђубрива, тржишне цене су се формирале на нивоу цене регресираниог ђубрива. Зато је сада на тржишту пољопривреднику заправо јефтиније купити несубвенционисано него субвенционисано ђубриво, јер држава није директно субвенционисала купца, односно пољопривредника, већ тајкуна, произвођача ђубрива, који је једини од тога имао неке користи. У условима када је регрес ђубрива 10 хиљада динара по тони и када се на слободном тржишту фор-

Свету прети несташница хране

Да ће обезбеђивање довољне количине хране ускоро постати глобални проблем, потврђује велика заинтересованост богатих земаља и великих компанија за обрадивим земљиштем у земљама у развоју. Генерални Секретар Уједињених нација Бан Ки Мун је упозорио да ће велика потражња великих компанија за плодном земљом у земљама у развоју довести до новог облика колонизације, у којима ће сиромашне земље производити храну за богате, на уштрб својих сопствених грађана. Улазак мултинационалних компанија на тржиште производње хране у земљама у развоју зато представља највећу опасност за опстанак малих породичних фарми, које немају довољно средстава да се такмиче са богатим компанијама.

мирају наведене цене без регреса, поставља се и питање оправданости регреса, односно трошења буџетских средстава на овај начин. Многи увозници ђубрива захтевају да се испитају све околности под којима се овакве мере изводе, јер сматрају да им је угрожен равноправан положај на тржишту. То је и аргумент више да се регрес исплати непосредно регистрованом газдинству, које је купило ђубриво на слободном тржишту, упозорава народни посланик СРС и члан скупштинског Одбора за пољопривреду Милорад Крстин.

За ратарске културе потребне субвенције од најмање 300 евра!

Крстин предлаже да, у интересу спасавања онога што је остало од српске пољопривреде, држава исплаћује субвенције сеоским газдинствима без обзира на обим производње и врсту делатности, чиме би се подстакла производња високоприносних и интензивних култура и здраве хране. Он сматра да би Министарство пољопривреде требало утицати на државне установе и институције да купују домаће производе.

– Пољопривредним произвођачима је битно да имају саговорника у држави, а то би требало бити Министарство пољо-

привреде, шумарства и водопривреде које би, не празним обећањима, већ конкретним мерама требало да постигне развој пољопривреде. Потребно је искористити добре примере развијених земаља у области пољопривреде и применити их у развоју пољопривреде у Србији, у складу са распоредом природних ресурса и опремљеношћу газдинстава, јер без конкретне примене науке и савремене технологије нема развоја пољопривреде. Подстицајна средства треба дати и онима којима је пољопривреда основна делатност, али и онима којима је то допунска делатност. То треба учинити пре почетка пољопривредне производње, а не по завршетку процеса производње. Без стратегије развоја пољопривреде и конкретних програма за откуп пољопривредних култура, наша пољопривреда не може бити конкурентна на светском и домаћем тржишту. Да би српски сељак био конкурентан на домаћем и страном тржишту, држава му мора дати подстицајна средства. За ратарске културе она морају износити најмање 300 евра по хектару, а за повртарску, воћарску и виноградску производњу 500 евра по хектару! С тим да прерађивачи, извозници и произвођачи репроматеријала, коригују своје цене у складу са динамиком исплате подстицајних средстава – предлаже Милорад Крстин.

Буџет за здравство у 2010.-тој

Како са више, урадити мање

Колико Србија укупно троши за здравство? Имамо ли Национални здравствени рачун? Када ће здравство, државно и приватно, постати један јединствени интегрисани систем у којем ће грађанин моћи да бира где ће се и под којим условима лечити за свој новац? Када ће сви трошкови и сва улагања у здравство бити транспарентни? На ова и многа друга питања, грађани Србије још увек очекују одговор. У септембру 2009. године, Светска банка је урадила анализу, под насловом „Како са мање, урадити више“. У светлу те препоруке, оно што Министарство здравља ради годинама уназад, управо је обрнуто – како са више, урадити мање. Такав је и најновији предлог буџета за 2010.

Пре завршне расправе о Закону о буџету, Одбор за здравље и породицу Скупштине Србије одржао је 25. седницу (10. 12. 2009) на којој је размотрио предлог тог Закона. Седницом је председавао др Паја Момчилов, председник Одбора. Представници Српске радикалне странке и Демократске странке Србије издвојили су своја мишљења одбацивши понуђени предлог, на који су имали много примедби. Чињеница да од 2002. године Скупштина Србије није усвојила ниједан завршни извештај ниједног буџетског корисника, говори да актуелна власт у Србији никоме не полаже рачуне, троши без контроле, не само новац пореских обвезника, већ неповратно троши и будућност генерација које долазе. Министарство здравља, на чијем челу је осам година исти министар, такође никоме не полаже рачуне, а за то време, грађани Србије су све болеснији, све више умиру од болести које се могу спречити, све више издвајају за неефикасно лечење. Уз то, корупција у здравству просто буја, грађани то свакодневно осећају на свом џепу. На корупцију све чешће упозоравају и међународне институције (Светска банка, ГРЕКО, Медија Галуп...). Корупција, као посебан облик криминала, у здравству генерише недоступност, неравноправност у лечењу, дискриминацију и кршење основних људских права, права на лечење и права на живот.

Буџет за активности самог министарства, у односу на претходну 2009. годину, када је износио 3,8, незнатно је умањен и требало би наредне године да износи 3,7 милијарди динара, док би РЗЗО требало за своје активности да располаже са 186,08 милијарди динара. Дакле, за лечење по глави становника, према овој рачуници, у 2010. години имаћемо 255 долара. Међутим, оно што не ваља, није само мало новца за лечење, већ и начин како се тај новац распоређује. Примарна здравствена заштита и даље је пасторче здравственог система, па ће од укупног колача добити само 33,6 одсто средстава, а у том сегменту здравства требало би да буде збринута 70 одсто здравствених потреба популације. За потребе на секундарном и терцијарном нивоу намењено је 46 одсто новца. Др Момчилов је изразио незадовољство овом аномалијом и подсетио да се здравствене власти година уназад куну у примарну заштиту, а у пракси видимо да се ништа не мења и да су превентива и примарна заштита и даље у запећку. Дефицит који ће, према проценама, у здравству износити 82 милиона

динара, према чл. 2 предложеног Закона о буџету, покриће се из кредита. Дакле, задужујемо се, задужујемо, задужујемо...

Шта је нашао државни ревизор?

Расправа о томе шта је нашао државни ревизор, видели смо, изостала је, Премијер оптужио књиговође. Шта је државна ревизија нашла у Министарству здравља? За стручне услуге у 2008. платило је 90.636.000 динара. Тестирани су расходи у износу од 40.249.000 динара за укупно 48 лица, од којих је за 34 исплата вршена током целе године, свих дванаест месеци у 2008. и то по уговорима о делу који су закључивани из месеца у месец за исту врсту посла! На годишњем нивоу, нето уговорена накнада кретала се од 63.000 динара, конкретније, за чишћење просторија до 1.543.000 динара за послове техничког директора пројекта! Већина уговора није ни смела да буде закључена, јер се послови за које су те особе ангажоване по систематизацији већ обављају у Министарству здравља. Реагујући на налаз ревизора, Министарство здравља је у свом саопштењу навело да је све у најбољем реду и да је све рађено у складу са законом! У саопштењу, између осталог, стоји: „Трошкови за угоститељске услуге и репрезентацију Министарства здравља највише обухватају организацију стручних скупова и конференција за представнике система здравствене заштите са територије Србије, који се најчешће организују у просторијама у власништву државе“, и додаје – „средства су потрошена од стране запослених у министарству приликом одржавања пословних састанака и пријема странака уз претходну усмену сагласност претпостављених старешина“!!! Да није реч о званичном саопштењу једног државног органа, било би смешно до суза. Министарство здравља је потрошило 3,3 милиона динара, без правих доказа за ту тврдњу осим из-

јаве да је то учињено, како стоји у саопштењу – „по одобрењу надређених“! Тако се понаша одговорна власт? Али – уколико грађанин закасни са плаћањем маркице за здравствено осигурање, никаква писана изјава неће му помоћи да добије здравствену услугу без плаћања, ту милости нема, нити „гледања кроз прсте“, а грађани немају начина да натерају послодавце да им редовно уплаћују зараде и измирују доприносе. Држава послодавцима, у које и сама спада, гледа кроз прсте. Демократски, нема шта.

„Представници Министарства здравља указали су да се у области здравства наставља рестриктивна буџетска политика. Ипак, у одређеним сегментима морало је доћи до повећања буџетских издатака, а то се, пре свега, односи на новоформирану Управу за биомедицину, трошкове спровођења Закона о исправности хране, као и трошкове за сузбијање пандемије новог грипа. Одређена средства у буџету предвиђена су и за организовану борбу против рака, пушења и болести зависности. У наредној години предвиђени су само најнеопходнији издаци за нове инвестиције, док ће акценат бити на инвестиционом одржавању постојећих објеката у здравству, „стоји у записнику са седнице Одбора. Посланици су имали и озбиљне примедбе на то што у предлогу буџета нису одређена средства за превенцију здравља деце, превенцију менталних болести и депресије и подстицање рађања, непостојање популационе политике и све неповољнију демографску карту Србије, за шта Министарство здравља није понудило озбиљне мере. Др Момчилов је указао на бујање администрације, док се на другој страни смањује број медицинског кадра, посебно сестара.

Проверена „формула“ за крају

Да се новац осигураника понекад троши крајње расипнички, говори уверљиво пример из Војводине. На основу документације од неколико стотина страна, у коју су новинари дневног листа „Прес“ имали увид, Покрајинска филијала Републичког завода здравственог осигурања (правно лице је РЗЗО) преко привилегованих фирми куповала је непотребну опрему по вишеструко већим ценама и то – без тендера! Фирме преко којих је ишла набавка одређивали су људи из врха власти Војводине.

Свака куповина вођена је као „мала набавка“ и договорана је директним погађањем, како би се избегли тендери. Куповина медицинских апарата обављана је „разбијањем“, односно, куповањем у деловима како се не би прекорачио лимит „малих набавки“ (максимум у 2009. је 2,9 милиона). Тако су санитарска возила плаћана око 100.000 евра, иако реално коштају три пута мање! Домови здравља у Војводини купили су

осам мамографа, који не раде, јер те установе немају обучен медицински кадар за ту дијагностику. У једном дому здравља као „житна набавка“ купљен је део за рендген који је плаћен неколико милиона више од реалне цене!

Ову пљачку открили су радници РЗЗО, који су документацију са доказима предали министру полиције Ивици Дачићу и тужиоцу Слободану Радовановићу. Као главног кривца навели су директора Покрајинског завода за здравствено осигурање Радета Николића, који је постављен на предлог ИВ Војводине. Случајно (?), Николић је недавно пензионисан, и то на захтев УО РЗЗО! У Покрајинском одбору ДС-а немају појма о томе како је трошен новац из РЗЗО. Драгослав Петровић, шеф посланичког клуба ДС-а у Скупштини Војводине каже да није знао за ову махинацију. Градоначелник Новог Сада Игор Павличић (ДС) такође тврди да ништа не зна о овом случају.

Отуђење средства осигураника обавља се по устаљеној формули, у „три корака“. **Први корак** – из Филијале РЗЗО, уз „малу“ помоћ посредника у Извршном већу, болницама и домовима здравља стиже „препурака“ од кога би и коју опрему требало да набаве. **Други корак** – болнице и домови здравља спроводе фиктивни поступак мале јавне набавке, купујући опрему у више делова. **Трећи, завршни корак** – филијала РЗЗО одмах плаћа фирми 100 одсто цене за опрему, која по правилу стиже неколико месеци касније. На исти начин је извршена набавка намештаја у вредности од 65 милиона динара средствима из буџета града Београда, због чега су од краја октобра у притвору бивши секретар за здравство и члан градске владе, др Влада Шубаревевић, као и седам бивших директора београдских здравствених установа, сви из ДС-а.

Како је набављена вакцина за нови грип, сви смо сведоци. Набављена је по хитном поступку! Могла се вакцина набавити благовремено, са више учесника, јефтиније. Али, сви смо сведоци министрове нервозе, јер, „Југохемија“ је морала имати апсолутну предност и то од самог почетка набавке. То што смо од медија из Хрватске сазнали да је заступник Новартиса, у ствари Имунолошки завод Загреб и да су Хрвати исту вакцину добили по нижој цени, а ми преко више посредника скупле, није ништа променило. Надлежни су све то оћутали, као да се није ни догодило.

Има ли уопште неко увид у то колико је јавних набавки у здравству обављено по такозваном „хитном“ поступку? Тај податак би показао право наличје разбацивања пара здравствених осигураника. Најновија најјава да би могући будући власник „Галенике“, која је у власништву РЗЗО и за коју је недавно покренут поступак продаје, могао бити Хемофарм, наговештава да би ускоро могли бити суочени са монополом на домаћем тржишту лекова. Колико ће то коштати грађане Србије? Зна само вечити непроменљиви министар здравља др Томица Милосављевић. **Р. В. С.**

Министарство здравља или министарство пропаганде?

- *Министарство здравља је из неких разлога фасцинирано медијима, једно је од ретких министарстава које је готово свакодневно присутно у новинама и на телевизији. Уместо да се бави организацијом здравствене заштите, обезбеђивањем услова за боље лечење и већу доступност здравствених услуга свим грађанима ове земље, Министарство се бави медијима, кампањама, трошећи велики новац у те сврхе. Наравно, наш новац. Нажалост, иза тако живе активности крије се у доброј мери и најприземнија манипулација подацима и покушај обманљивања јавног мњења*

Недавно је Медија Галуп, поводом обележавања Светског дана људских права (10. децембар) урадио истраживање јавног мњења у Србији о степену корупције у свим делатностима. Резултати нису никога изненадили – 78 одсто анкетираних грађана сматра да је корупција највише присутна у здравству.

Министарство здравља, које веома држи до свог угледа, хитно је реаговало. Огласила се државна секретарка др Невена Карановић која је током посете Прокупљу изјавила да Министарство здравља сумња у резултате до којих је дошао Медија Галуп!

Грађани Србије одавно сумњају у много тога што долази из Министарства здравља, посебно од када је у рукама Г17 плус и „експерта“ Томице Милосављевића. Медија Галуп није по вољи Министарства здравља. Није ни министарство здравља, са оваквим министром на челу, по вољи грађанима Србије. Али – ко пита грађане?

Довољно је обићи неке сајтове и прочитати шта грађани мисле о министру и његовом министарству. „Његовом“ министарству, јер се то министарство одавно одродило од грађана иако га својим новцем плаћају, а министар се од самог почетка понаша као да је то његово лично министарство. У протекла два месеца, готово да нема позитивног реаговања на активност др Томице Милосављевића и његове Радне гру-

пе која је нацију довела у стање потпуне параноје око епидемије новог грипа.

Министар нам је прво претио, потом нас убеђивао да морамо да се вакцинишемо, љутио са на свако новинарско питање које нису смислили његови ПР-ови, да би све зачинио крајње нетранспарентном набавком вакцина, по хитном поступку (хитне набавке су специјалност Министарства здравља, надамо се да ће државни ревизор то већ уочити). Објаснио нам је, такође, да морамо да платимо вакцину из свог џепа, да би након што је јавност недвосмислено изразила негативан став према вакцинацији и неадекватном информисању, кренуо да нас моли да се вакцинишемо и најавио бесплатну вакцинацију... Да није трагично, било би смешно до суза.

Министарство здравља је из неких разлога фасцинирано медијима, једно је од ретких министарстава које је готово свакодневно присутно у новинама и на телевизији. Уместо да се бави организацијом здравствене заштите, обезбеђивањем услова за боље лечење и већу доступност здравствених услуга свим грађанима ове земље, Министарство се бави медијима, кампањама, трошећи велики новац у те сврхе. Наравно, наш новац. Нажалост, иза тако живе активности крије се у доброј мери и најприземнија манипулација подацима и покушај обманљивања јавног мњења.

„Укротити“ медије свим средствима!

Др Паја Момчилов, председник Одбора за здравље Скупштине Србије, на недавно одржаној седници Одбора, на којој

Здравствена пропаганда

Јавна је тајна да након сваког објављеног или необјављеног текста, који није по вољи министру, ПР-ови министарства зову редакције, расправљају са новинарима зашто овако, а не онако, а уколико новинар није вољан да попусти, онда креће прогањање уредника. Уредници ТВ емисија имају занимљива искуства са ПР-овима Министарства здравља – зову, протестују, траже да у емисијама учествују они, а не они гости, имају примедбе на садржај емисије, саговорнике, тему... Срећом, ту су мобилни телефони. Новинари се све чешће бране од тих напада тако што „пригодне“ разговоре снимају својим телефонима. Ко зна, можда треба једног дана. Сам министар лично, веома је ефикасан. Када се појавио текст са насловом који му се није допао, лично се појавио у редакцији тог дневног листа, повео уредника у оближњу кафану и потанко му објаснио да убудуће пази шта ради. Демократски нема шта.

се расправљало о буџету за здравство за 2010. годину, након увида у понуђени предлог буџета, упитао је представнике Министарства здравља – „Да ли сте ви Министарство здравља или министарство пропаганде?“ С разлогом. Веома јака пропаганда, то јесте прави термин, јер је комуникација са јавношћу овог министарства одавно изашла из оквира ПР активности, несумњиво кошта, али – колико, на то је одговор тешко добити. Недавно се овом темом бавио и округли сто у Медија центру, под насловом „Медији и здравство“. На том скупу могло се чути у којој мери постоји раскорак између онога што реално истраживања показују, колико су грађани задовољни оваквим здравственим системом и онога што нам министарство нуди као своју перцепцију реалности. Нови Закон о информисању, веома рестриктиван, нимало европски и демократски, предвидео је високе казне за објављивање нетачних података у медијима, чак и онда када новинар преноси оно што наводи његов извор података, а у случају здравства, то су најчешће државни чиновници. Питање је постављено и на том округлом столу – ко би требало да одговара за нетачности у тексту објављеном у дневном листу „Блиц“ (26. 9. 2009.) у којем директорка РЗЗО износи податак да Србија троши шест одсто БДП-а за здравство, док истовремено Светска банка тврди да укупна потрошња у здравству достиже 10,5 БДП-а, а у јулу месецу министар здравља је на једном скупу навео да трошимо 8,3 одсто БДП-а? Иако симпатије за Светску банку нису на потребном нивоу, склони смо да више верујемо податку ове финансијске институције, него министру и директорки РЗЗО, Светлани Вукајловић, поготово што се подаци ова два државна чиновника не слажу? Ко ће одговорати уколико неко од новинара буде истрајан у истерива-

њу истине? Редакција, директорка РЗЗО или министар... ко? Да јавност не би ушла у траг беспримереном расипању пара пореских обвезника, јер никада до сада нисмо чули где и како су завршиле паре од разних донација наводно намењених пројектима чију примену је тешко проверити, јасно је већ у овом примеру да је реч о манипулацији, јер разлика у новцу између податка Светске банке и РЗЗО, износи – 1,5 милијарди евра! Шта је новинарима друго преостало него да напусте тему и оставе грађане Србије без одговарајуће информације колико реално трошимо за здравство.

Манипулација је у здравственом сектору присутна од самог доласка др Милосављевића на чело Министарства здравља, где је постављен као ванпартијска личност, стручњак, члан невладине организације Г17 плус. Проф. др Милован Митровић, са Правног факултета, објаснио је да ту управо почиње сва заврзлама око ове политичке опције. Објаснио је да се лажно представила, као невладин сектор, преузела бројне пројекте и донације, а онда „еволуирала“ у политичку партију која држи у својим рукама највећи фонд у земљи, Републички завод здравственог осигурања (РЗЗО).

Др Паја Момчилов је посебно указао на „дисциплиновање“ медија путем огласног простора. Чим крене објављивање огласа или конкурса од стране Министарства здравља у неком од медија, креће и неодмерено и до неукасу претерано рекламерство и хвалисање, а врата се затварају за друга и другачија мишљења. Критика нестаје истог тренутка. Он је навео пример дневног листа „Политика“ који је објавио додаток у којем се Министарство здравља и домаће здравство проглашава за најбоље на свету, што буквално вређа здраву памет грађана, кад знамо колика је стопа смртности и стопа рађања и у којој мери, између осталог и захваљујући неефикасности здравственог система, умиремо од болести које се могу спречити.

У неколико наврата, након извештаја Светске банке „Како са мање урадити више“, уследиле су оштре полемике око ненаменског трошења новца у здравству, појавили су се и ауторски текстови директорке РЗЗО у недељнику „Време“. Она критикује лекаре за, према њеној „стручној“ оцени, некритично прописивање рецепата, оптужујући да су они виновници ненаменског трошења. Зашто је требало градити нову скупу зграду РЗЗО, на Дедињу, то није објаснила. – Колико знам директорка РЗЗО је економиста и сматра себе компетентном да лекарима дели савете шта, када и како да прописују пацијентима“, указао је др Момчилов и нагласио да никад нисмо добили јасан одговор на питање где се троше паре од такозваних „ванстандардних“ услуга, колико се троши за голу медијску пропаганду, где и како се троши новац од донација, како се огласи за набавке буквално цртају за „пријатељске“ фирме, што смо видели и код најновије набавке вакцина за грип.

ПР-ови, у Министарству (има их четири, а припомаже им и неколико маркетиншких агенција), максимално се труде да

слика о здравству буде упакована у „пик“ амбалажу, са црвеном машинцом, далеко од реалног стања и слободних (од утицаја) новинара, којих на ужас министарства, још увек има. Не знамо колико министарство, на пример, троши за електронски билтен „Health care“, који ради, нико други него фирма Срђана Шапера, МекенЕриксон, у којем нема ни извора нити порекла вести, а половина информација се састоји од „министар рекао, оценио, отворио, упозорио,.....“ Кад се неко од новинара одважи да изрекне неку критику, ПР-ови министарства се побрину за „непослушне“. На округлом столу у Медија центру изнет је податак да ПР Клиничког центра Србије, након објављеног критичког текста у једном дневном листу, новинару тог гласила забранио улазак у КЦС!!! Да ли је КЦС приватна установа? Дневни лист „АЛО“, нашао се такође на мести ПР-оваца. Недавно је у том листу освануо додаток о храни, у сарадњи са Министарством здравља. Дакле, убудуће, текстова о проблемима у здравству, у том гласилу више неће бити.

Директорка РЗЗО има посебан однос према медијима и новинарима. „Миљеницама“, које су постале мајке, шаље поклон, опрему за бебу, на врата стана. Пригодне седељке, такође су њена специјалност. Ипак, у тренуцима незадовољства извештавањем, има и изливе посебне „нежности“, када новинаре, пред бројним сведоцима, назива „бесним керовима“. Дијапазон манипулације Министарства здравља и РЗЗО, кад су медији у питању, импресиван је, али и заборав да власт није вечита, да злоупотреба није дозвољена, напротив, кажњива се.

Јавност нема илузија

Новинари се често жале да до одређених лекара, за које они процењују да би могли бити добри саговорници, не могу да дођу. ПР-ови им не дозвољавају да говоре! Тако демократију виде актуелни министар и министарство. Лекари, осим „подобних“ партијских другова, имају третман дебила. Да ли су новинари корумпирани? Док у развијеном свету, приликом потписивања уговора за посао, новинари потписују и изјаву да са извором информација највише што могу, то је да оду на кафу или сок, или уколико иду на ручак, онда имају обавезу да га сами плате и о томе сачувају доказ, кад је реч о нашем Министарству здравља, према овим критеријумима велики део комуникације са новинарима могао би се подвести под радни доручак у Хајату, Клубу посланика на Дединју, путовања широм света, поклони, ручкови.... Наравно, за одабране и послушне. У љутој борби за очување државног монопола у здравству, ова власт сматра да је све дозвољено.

Нажалост, јавност одавно није наивна. Стигли су неки нови клинци. Они који су почетком деведесетих рођени, расли су са интернетом. Данас су то студенти, млади стручњаци, њих је тешко преварити. Шта кажу најновија истраживања јавног мњења?

На округлом столу у Медија центру, председница Удружења „Клуб Здравље“, Зорица Марковић, изнела је податак Центра за истраживање јавног мњења РТС-а, према којем 38 одсто грађана сматра да је стање у здравству горе него раније, док је њих 67 одсто сврстало здравство у врх по корупцији. Били су блажи од Галупа. Такође, истраживање РТС-а показало је да око 80 одсто грађана жели да се лечи са здравственом књижицом и у приватном сектору, иако реформа здравства ништа у том правцу не нуди, нити има назнака. Занимљиво је и истраживање новинске агенције Танјуг. У два последња месеца, анализа објављених текстова у четири дневна листа и два недељника показала је да је 65 одсто текстова о здравству изразито афирмативно, док је у око 80 одсто текстова извор информација Министарство здравља, руководиоци и начелници служби искључиво у државном сектору. Приватни сек-

тор у којем се, према подацима Министарства здравља, лечи око 30 одсто популације, за медије не постоји. Не плаћају ПР-ове, не објављују огласе за велике набавке. Није чудо што их нема, осим више него скромно у рекламном делу локалних тв.

Министарство здравља утиче директно на уређивачку политику појединих медија, оценила је и проф. др Драга Јовановић, бивша градска секретарка за здравство, наводећи недостатак праве и свеобухватне информације у случају актуелне епидемије новог грипа, уз опаску да „сваки грађанин има право на потпуну и веродостојну информацију везану за здравље“.

Драматичан пример манипулације медијима изнео је представник приватног сектора, др Драшко Карађиновић, наводећи пример ненаменског трошења новца за пројекте. Он је указао на кампању за пројекат „Капитација“ и „Изабрани лекар“, који су, према његовој оцени, два дела исте приче. Заправо, говори се о два пројекта, а у ствари, реч је о једном пројекту. За оба пројекта, према његовом увиду у податке које је нашао на међународним сајтовима, потрошено је око 11 милиона евра. Реч је о новцу европских пореских обвезника. Др Карађиновић је подсетио да је и ГРЕКО (Група за борбу против корупције ЕУ) у више наврата указала на висок степен корупције у српском здравству, али је власт то углавном игнорисала. Могла би нам се, упозорио је он, „догодити Бугарска, када је ЕУ пресекла овој земљи приступ фондовима, јер је игнорисала доказану корупцију и проневеру средстава европских пореских обвезника.

Здравство само симулира реформу, јер још увек приватно здравство није интегрисано, нема здраве конкуренције, нема могућности избора, нема увида у трошење, али – пропаганде има у изобиљу. Занимљиво да је истог дана, након завршетка скупа, са интернета нестао електронски часопис „Капитаница инфо 5“, које Министарство здравља ради у склопу пројекта „Капитација“ (колико новца је за те намене потрошено?) да би се након неколико седмица и обелодањивања тог проблема, поново појавио на глобалној мрежи. То није био покушај манипулације?

Министарству здравља не ваља Медија Галуп, не допадају му се ни резултати Центра за истраживање јавног мњења РТС-а, независних истраживача. Мераодавни су само њихови резултати, а они су увек и само позитивни.

Нажалост, поверење се не даје, не добија, већ се стиче. Јавно мњење је тешко преварити, а када се то и покушава, онда оно тешко кажњава актере. Поверење се стиче годинама, губи се у секунди. Ту лекцију из ПР-а министар и његово министарство нису савладали.

Р. В. С.

Психичка транзиција

Пише: Гордана Пауновић Милосављевић

Многобројни експерти у свету написали су велики број радова проучавајући узроке и последице економске кризе. Криза се одужила и све је више мишљења да је такозвана светска економска криза последица тешке друштвене кризе вредносног система, кризе морала, кризе демократије, кризе међународних институција итд. По мишљењу економисте Млађана Ковачевића тзв. финансијска криза почела је у САД где је ескалирала у економску кризу, која се преселила у друге делове света.

Крајем 2007. године главни економиста Европске банке за обнову и развој на бази детаљне статистичке анализе утврдио је да Србија спада у групу од шест земаља у транзицији које су најрањивије када су у питању негативни ефекти тадашње светске финансијске кризе. У Међувремену у Србији долази до енормног раста увоза робе и услуга који је у 2008. години био 7,56 пута већи него 2000. године, затим дефицит у размени робе са иностранством који је у 2001. години износио 244 милиона долара, у 2007. години дефицит је достигао 347,2 а у 2008. години је износио 255 милиона долара.

Спољни дуг је, и поред отписа око 4,5 милијарде долара, на крају 2008. године износио 30,7 милијарди долара, односно био је 19 милијарди долара већи него крајем 2000. године, а по једном становнику повећао се са 1.444 на 4.140 долара.

Негативни ефекти економске кризе су се осетно појачавали током 2007 и 2008. године, али владајућа коалиција у Србији томе није посветила нужну пажњу. Колико су министри који су задужени за економску политику игнорисали постојеће стање у држави, постало је јасно када су у условима када је економска криза ескалирала, почетком октобра 2008. године, давали неодговорне изјаве.

Два потпредседника владе задужена за привреду су изјавили да нас криза неће погодити, а један од њих је тврдио да ћемо од ње имати чак и користи. Од тада па до данас Србија се сусреће са огромним проблемима, број радника се из месеца у месец смањује, све је више незапослених, сиромашних, гладних.

Директор Института за тржишна испитивања Милоје Кањевац рекао је на конференцији за новинаре да су главни разлози кризе у Србији, која се све више осећа пребрза либерализација тржишта, претерана журба са приватизацијом банака и прецењена домаћа валута. Сарадник поменутог Института Саша Ђорђевић је рекао да у погледу утицаја светске кризе, креатори наше економске политике показују синдром „нојеве главе у песку“ и ароганције јер се праве као да кризе нема, а неки чак истичу да је она добра за Србију уместо да доносе адекватне мере.

Економска криза и ментално здравље

Према проценама Светске здравствене организације највећи утицај кризе осећају земље ниског и средњег раста, где је приступ одговарајућој терапији често ограничен. Немогућност појединца да се избори са сиромаштвом и незапосленošћу пре или касније утиче на здравље, физичко или ментално.

Четворогодишње истраживање Светске здравствене организације из 2000. године, које је обављено на више од 60 хиљада особа, показало је да је депресија смртоносна као и пушење. Такође, СЗО предвиђа да ће до 2020. године депресија после исхемијске болести срца постати други водећи узрок смрти у свету, а први у земљама у развоју.

СЗО упозорава да економска криза има негативан утицај на опште ментално здравље па и на повећање броја самоубистава. Генерални директор СЗО Маргарет Чен је рекла: „Не би требало да нас изненади турбуленција и могуће последице текуће финансијске кризе, али не смео то ни потценити. Људи који су у невољи не добијају довољно помоћи“. Сиромаштво и појачан стрес који оно изазива, укључујући и насиље, социјалну изолацију и константну несигурност у директној су вези са појавом менталних поремећаја. Маргарет Чен је нагласила да владе држава које су у кризи морале би да уврсте бригу о менталном здрављу у основну здравствену заштиту.

Психолог Марина Томић из Института за јавно здравље „Др Милан Јовановић Батут“ је истакла: „Економска криза која погађа нашу земљу оставља велике последице на психолошко стање нације, а пре свега на радно способно становништво које је најугроженије отказима, претњама губитка радног места и разним другим притисцима и злоупотребама од стране послодавца“.

Званични статистички подаци указују да већину тешких кривичних дела почине управо особе са психичким и психопатским поремећајима. Такође указују да је ментално здравље становништва Србије све лошије. Сваки четврти грађанин болује од депресије, више је самоубистава, а насиље је у екстремном порасту. Према подацима СЗО, једна од четири особе у неком периоду живота има проблем са менталним здрављем. У књизи „Неугодности у цивилизацији“, Фројд формулише хипотезу да велики психички поремећаји могу да захвате један народ по угледу на индивидуалне психичке поремећаје.

Криза и сиромаштво узрок депресије

Сиромаштво доводи до пада квалитета живота и утиче на сам доживљај живота и уз остале факторе може да доведе до најтежих психичких последица. Човек који је остао без посла је фрустриран, осећа се бескорисно и код њега долази до пада расположења, беса и љутње и агресивно понашање је све учесталије. Економска криза изазива депресију и угрожава све друштвене слојеве од деце до пензионера и директно се одражава на породицу. Стотине милиона људи широм света имају менталне поремећаје, најчешће депресију, а економска

Добитник Нобелове награде за економију Едвард Прескот је, пре неколико година, изјавио да ММФ и Светска банка доноси више штете него користи светској привреди и да би их требало укинути, јер је политика ових институција која се састоји од одобравања све већих зајмова земљама у кризи, исто што и давање дроге човеку зависном од кокаина.

криза погоршава психичко стање код ментално лабилних особа. Економска egzистенција је угрожена што доводи до опште несигурности, неизвесности и депресије.

Бенедето Сорвено, директор Одсека за ментално здравље и злоупотребу супстанци при СЗО, рекао је да криза оставља последице на стабилност заједнице и породице.

Реакције особа које су изгубиле посао су различите, али већина њих осећа страх и депресију. Међутим, и сам дугогодишњи страх од губитка посла може да изазове депресију. Истраживања Института за јавно здравље „Др Милан Јовановић Батут“ указују да највећи број становника Србије, 73,1 одсто, сматра да је најважнији разлог обољевања одраслог становништва стрес условљен кризном ситуацијом, затим тешки животни услови 56,6 одсто и погрешна исхрана 33,3 одсто.

Последице хроничног стреса су психички проблеми: страх, агресивност, депресивност, нервоза и напетост. Често долази и до поремећаја понашања које се манифестује кроз лоше интерперсоналне односе, испаде у понашању, конзумирање алкохола и дрога, као и ниске радне мотивације.

Докле ћутати?

Ако ћути власт, ако ћуте медији и интелектуалци, не може и не сме више да се ћути. Рецесија изазива различите врсте психичких поремећаја и депресију. Те сметње су све очигледније. Довољно је да погледате људе око себе, па да видите њихова забринута лица, погурен ход, а из разговора сазнајете да су у страху и нерасположени јер се плаше да због неплаћених рачуна и дугова, због губитка посла не остану и без имовине. Ментални поремећаји и депресија проузроковани финансијским невољама често људе коштају и живота.

СРС је од почетка указивала на погубне узроке и последице економске кризе и на погубност даљег везивања за њене узрочнике. Повратак себи и сопственим потенцијалима како економским, тако и људским (породици), показаће се не само као најбоље, већ и као једино спасоносно решење у времену кризе у коме живимо.

(Аутор је неуропсихијатар)

Тадић кроји партијски Устав

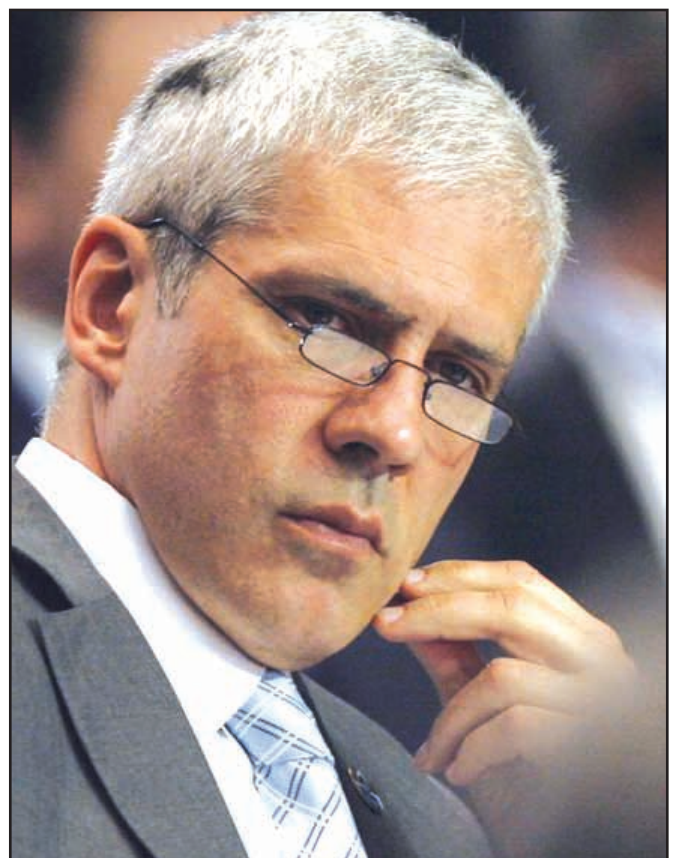
- „Устави и закони могу се лако доносити, али се њима не ствара друштво нити удара основ слободама. Они могу успешно само потврђивати и уређивати већ насталу друштвену стварност, као што и свака слобода проглашена од њих вреди само колико јој у друштвеној стварности одговара сила слободе.“¹⁾

Пише: Марко З. Пушица

Председник Републике је последњих година у више наврата својим поступцима, изјавама и предлозима показао деспотску нарав и недостатак ваљаних државничких способности. Не разликујући страначко од државног и појединачно од општег, онај који је према Уставу оличење државног јединства, али и оличење јединства сопствене странке којом председникује, нашао се тако у стању константног реметилачког рада, као субјект који тежи уставном дисконтинуитету, чињенично неутемељеним новотаријама, идентификујући државу са сопственом странком, а странку са сопственом личношћу. У том зачараном кругу, Устав и грађани Србије постају жртве амбиције једне персоне и једног политичког програма који тежи стварању партијске државе. Како Борис Тадић поима питања државних, ствари континуитета и уставности, грађани су имали прилику да сазнају само у деловима и у поприлично завијеној форми, а како би штетна суштина изнетог схватања о овим државним тематима остала у тајности. Такво понашање шефа државе није у складу са његовом уставном позицијом, интересима уставног континуитета и никако се не може подвести под савесно обављање функције једног посла бикефалне извршне власти. У циљу стварања партијске државе, у амбијенту развалина слабашног и конфузног српског вишестраначја, Борис Тадић и његови саветници промовишу и измене, односно дописивање Устава Републике Србије од 2006. године. Уколико би ревизиони поступак и предложена измена важећег Устава прошла са успехом, настала би мрачна времена за опстанак српске државе и бољитак свих њених грађана.

Садржина спорних уставно-ревизионих предлога, која, као што смо већ и навели није довољно јасна и добрим делом се због својих штетних последица чува као тајна у глави овог страначког и државног субјекта, у себи конзумира предлоге новог састава представничког тела и новог територијалног уређења државе. Овај рад с тога представља покушај да се обави анализа евентуалне уставне ревизије у нас и њених штетних последица, уз одговарајућу оцену понашања њеног титулара - шефа државе и оцену релевантних конкретних околности које се тичу прописа које је донео актуелни режим: Закона о регионалном развоју, Закона о утврђивању надлежности АП Војводине и Статута АП (општепознатим последицама које ће ова два акта изазвати на плану уставности и законитости у овој анализи се посебно нећемо бавити, већ их само помињемо с обзиром да није могуће посматрати процес регионализације ван федералистичког контекста у који је овим прописима неуставно смештена АП), Стратегије регио-

налног развоја Републике Србије и Стратегије просторног развоја Републике Србије.

Шеф државе од уставне модераторне власти до неуставног председничког система

Уставни положај председника Републике је првенствено регулисан Петим делом, тачком два нормативног дела Устава,²⁾ а разрађен нормама Закона о председнику Републике.³⁾ За његов уставни положај је карактеристично да је он пасивни део бикефалне извршне власти, јер једино влада може имати активну улогу у вођењу државне политике, те је она и по природи и према уставној норми из члана 122 - носилац извршне власти. „Председник Републике није носилац активне власти, него је модератор у односима између носилаца две основне политичке власти, законодавне и извршне, Народне скупштине и владе. Он је шеф државе, државни орган који оличава државу, па је његова основна функција представља-

ње државе у земљи и иностранству.”⁴⁾ На основу оваквог појмовног одређења уставног положаја шефа државе у нас, а имајући у виду и положај и овлашћења осталих уставних носилаца државне власти, слободни смо окарактерисати и систем власти у Републици Србији. Реч је о мешовитом систему. “За мешовити систем власти карактеристично је да се у основи у парламентарни контекст смештају поједине институције или поједина начела председничког система... Парламентарни контекст при том остаје очуван, јер влада произлази из парламентарне већине и политички јој одговара за свој рад.”⁵⁾ Мешовити систем карактерише једна специфичност која је у директној вези са личношћу која је титулар функције шефа државе. Наиме, како наш најпознатији уставноправни писац Ратко Марковић примећује: “У таквом систему власти могућа је алтернација (узајамна замена) његове председничке и парламентарне фазе, у зависности од тога да ли је председник Републике из исте политичке странке (по правилу, он је њен вођ) из које је и председник владе, тј. у зависности од тога да ли је странка из које је председник Републике водећа у парламентарној већини (предводи ту већину) или није (у систему сразмерног представништва незамисливо је да једна политичка странка образује парламентарну већину). Кад је странка која је стожер парламентарне већине истовремено и странка из које је председник Републике, постоји председничка фаза у систему власти, јер је влада тада под јаким утицајем председника Републике. Али, ако је странка којој припада председник Републике у Народној скупштини мањина, постоји парламентарна фаза у систему власти (тзв. кохабитација). У председничкој фази председник Републике и парламентарна већина поклапају се... Циклично кретање облика власти од председничког ка парламентарном и обрнуто основно је обележје примене поделе власти у УРС.”⁶⁾

Ослањајући се на изречено у погледу појмовног одређења уставног положаја шефа државе и рационализованог система власти у Србији можемо констатовати да је фаза председничког система власти могућност у складу са Уставом. Али, резонувањем конкретних прилика у уставној збиљи, тј. када се узме у обзир да је шеф државе истовремено и шеф најјаче странке у парламентарној већини и у самој влади, да он председава разним телима која се баве питањима која нису у кругу његових уставних овлашћења, те да се многе његове изјаве и настојања тичу реализације ускостраначког програма, закључујемо да је Србија ушла у фазу председничког система који је далеко одмакао од уставног модела. Ово неуставно конзумирање овлашћења која не могу бити у рукама шефа државе је засновано на разлогу који се тиче сукоба интереса у којем је Борис Тадић од самог ступања на функцију председника Републике. У његовом деловању се не може разлучити да ли заступа интересе свих грађана, дакле целине, или интересе страначке, чланова и симпатизера сопствене партије.⁷⁾ Нespoјивост ове две функције почива на уставној норми из члана 115. Дакле, са свим својим страначким капацитетима који не могу репрезентовати целину грађана Србије, већ само део чланова његове странке, председник Републике приступа обављању уставних овлашћења, али иста и прекорачује, с обзиром да је за њега страначки програм изнад државе и грађана које би требало да представља.

Борба председника Републике за страначки устав

Сада је јасно да је у Србији у току својеврсно сједињење државних функција и највиших партијских функција у партији која је мотор владе и парламентарне већине, чији је председник истовремено и шеф државе, чији су људи од поверења на највишим положајима у оквиру судске и уставносудске власти, што све доприноси изреченом ставу да је Србија де факто постала партијска држава. Ово фактичко стање је уставно-

правно неодрживо. То је јасно и шефу државе, па је и он у неколико последњих месеци ангажован у промоцији страначких вредности које жели инкорпорисати у важећи Устав. На сцени је дакле борба председника Републике за страначки Устав!

У том послу му помажу сви партијски функционери и коалициони партнери који су такође на званичним државним функцијама, али и медији који медијским спиновањем омогућавају да се такви ставови као пожељни и неопходни пројектују и у јавном мњењу Србије. Јавност треба да буде у стању апсолутне политичке малодушности и да се сложи са сваком најавом измена важећег Устава које промовише председник Републике, а са циљем легализовања и претварања фактичке партијске државе у државу у којој ће партијашке вредности бити истакнуте као званичне, државне. У том контексту, покушајемо да евидентирамо уставне теме за које шеф државе налази ревизионе разлоге за измену Устава. Наиме, председнику је главна сметња Народна скупштина, односно број посланика у њој, постојећи изборни систем и територијално уређење државе.

Удар на Народну скупштину и измена постојећег изборног система

Народна скупштина је највиши представнички, колективни орган у Републици Србији, носилац уставотворне и законодавне власти. Међутим, овај уставни модел је пољуљан од стране актуелног режима и највише српског представничко тело је онеспособљено да на ваљан начин обавља своје уставне дужности. Одлуком о изменама и допунама Пословника Народне скупштине политичка опозиција је ограничена у вршењу контроле владе. Поменутом одлуком поремећен је уставни амбијент који је створен новим Уставом од 2006. године, а рђавим вођењем скупштинске расправе рестриктивна пословничка решења се тумаче још неправилније и рестриктивније. Тиме се чини повреда уставног начела о носiocима суверености – грађанима, који је између осталог врше и преко својих слободно изабраних скупштинских представника. Систем је дакле прилагођен актуелном режиму, а могућност легитимне политичке критике од стране опозиције је постала ограничена. Надаље, ваља поменути и отимање мандата СРС које је скупштинска већина плаузибилно прихватила иако је била у обавези да се успостави уставно и законско стање, тј. да ти мандати буду враћени једином титулару.

При таквом чињеничном стању, шеф државе на разним страначким скуповима и у медијским наступима започиње

Дописивање Устава

промоцију идеје о измени важећег Устава, кроз смањивање броја представника грађана у Народној скупштини. Наравно, све то се образлаже жељом за тобож ефикаснијом Скупштином, кроз смањење њене наводне гломазности, али суштина је потпуно јасна – срозати углед Народне скупштине као представничког тела и свести је на узредни колективни сервис извршне власти. Режиму у потпуности одговара делегитимизација представничког тела и смањење иначе пољуљаног, али ипак одређеног угледа Скупштине. Најспорније је то што председник то чини на страначким скуповима и то пред својим чланством, које по њему поседује већу потребу да буде обавештавано о државним питањима, што представља еклатантан пример натпредстављености страначких првака и чланова од осталих грађана Србије.

У вези са бројем посланика у представничком телу су и настојања да се измени и постојећи изборни систем, односно систем расподеле мандата. Предлаже се измена постојећег система сразмерног представништва у коме је тешко да се постигне већина од стране једне политичке партије, нпр. партије коју води шеф државе. Увођењем варијанте већинског или неког прелазног, мешовитог система, шанса да једна странка има већину је знатно повећана, с тим да је овај систем у теорији познат као изузетно неправичан. Овде треба додати и анализе и пројекције страних НВО и утицајних група – да је у Србији неопходно увести јасну политичку поларизацију, кроз двостраначки систем који би подразумевао укрупњавање политичке сцене, смењивање два политичка и привредна експонента страног капитала и утицаја, ДС и тзв. напредњачку опцију. Све ове чињенице су у директној међусобној вези и служе истом циљу – подржавање владајуће странке и страначког програма који постају чиниоци са уставним рангом.

Све ово неодољиво подсећа на прошла, црвена времена устава без уставности, на гомилу козметичких слојева уставности који су просто набацивани на скуп пуких уставних прокламација садржаних у нормативном тексту уставног акта, али, ни сам титулар предлога оваквих измена није случајно осећен духом тих прошлих времена. Уколико је нешто добро за политичку странку коју шеф државе води и представља, не мора да значи да то апсолутно иде у корист државе и грађана које, такође, на основу самог Устава представља. Остаје нам да се запитамо шта ће претегнути?...

Ново територијално уређење државе као последица евроутопијског поимања уставности

Евроутопијска уставност је последица идеолошког приступа поимању устава и уставне материје. Она је непосредно везана за економска и финансијска питања, јер је услов за приступ ЕУ фондовима већ ослабљена и идеолошки обрађена полусуверена држава. На терену је то препуштено актуелном режиму који је у обавези да државу и њене установе, које су традиционално укоренење у државотворну народну баштину, припреми за завршни удар евроутопијске бирократије кроз Еки комунитер, а на остатке суверености и државне самобитности Србије.

Дакле, у конкретном случају, шеф државе вођен идеологијом евроутопијске уставности и идеја о превазиђености суверенитета, поред поменутих измена Устава предлаже и ревизију уставних норми о територијалном уређењу. Међутим, актуелни режим се већ потрудио да доношењем прописа чија је садржина у супротности са важећим Уставом, без адекватне промене Устава, фактички измени уставни амбијент. У таквој ситуацији, евентуална измена уставног текста у делу о територијалном уређењу би имала само деклараторни карактер, јер би измене само легализовале постојеће неуставно стање. Неуставно стање је изазвано доношењем Закона о регионалном развоју, Закона о утврђивању надлежности АП

Војводине и давањем сагласности режимске већине на Статут АП, али озбиљан утицај на уставни поредак имају и две претходно донете стратегије: Стратегија регионалног развоја Републике Србије и Стратегија просторног развоја Републике Србије. Сви ови акти су донети под жезлом владајуће ДС као окоснице владајуће коалиције, а на чијем је челу актуелни шеф државе. Изражавање уставног државног јединства које на овако рђав начин спроводи актуелни господар политичког живота у Србији, кроз промовисање идеја дезинтеграције државног и политичког поретка, је неуставно, противзаконито, неприродно, штетно и апсолутно несавесно поступање.

Хронолошки посматрано ови штетни процеси су започети доношењем две поменуте стратегије развоја од стране извршне власти. Стратегије развоја су према одредби члана 45, става првог Закона о влади⁸⁾ акти владе којима влада утврђује стање у области из надлежности Републике Србије и мере које треба предузети за њен развој. Поменуте стратегије су у конкретном случају акти прејудицијелне нарави који су послужили као најава законских решења која су касније усвојена. Наиме, постојеће територијално уређење државе у смислу територијалне аутономије и локалне самоуправе је уређено Уставом и само изменом Устава се може ваљано променити. Међутим, Влада Републике Србије је већ доношењем Стратегије регионалног развоја Републике Србије за период од 2007. до 2012. године утврдила постојеће стање у области регионалног развоја на подручју читаве државе и мере које би допринеле поправљању постојеће ситуације, па је у том смислу, ради превазилажења уочених постојећих регионалних разлика у нас, истакнута оправданост доношења такве стратегије, али и конкретног закона који ће нормирати ову област.⁹⁾ Већ је садржином поменутог владиног акта успостављена подлога да се из уставних оквира пређе у сферу уставно непознатог, дакле неуставног нормирања када је у питању суштина поимања уставне категорије уједначавања регионалног развоја у нас. Владин акт је први промовисао формирање институција – поимајући под тим институционални оквир - регионалне институције,¹⁰⁾ иако у нас до тада региону нису постојали формалноправно, јер за тако нешто у нормативном делу Устава нема одговарајућег основа. Ступањем на снагу Закона о регионалном развоју¹¹⁾ којим се у стварности врши имплементација садржине владине стратегије (још једном напомињемо да је садржина овог акта противна Уставу) створен је конкретан основ, претежно политички не и правни, те је властодршцима омогућено формирање седам статистичких региона, и то: војвођанског, београдског, западног, источног, централног, јужног и косметског региона. Иако је у конкретном случају реч о закону који је донет у одговарајућем поступку и који је ступио на правну снагу – поседује спољашњост закона, његова је нарав неуставна, узрокована неуставношћу његове садржине. Ова стратегија извршне власти са неуставном садржином је допринела доношењу закона са истоветним својством. Када све изречено повежемо са основном темом ове анализе, закључујемо да ће уставном ревизијом, коју је предложио Борис Тадић у својству шефа државе, бити извршена деклараторна легализација фактичког неуставног стања које је настало ступањем на снагу Закона о регионалном развоју.

Логички наставак процеса који је започет поменутом стратегијом извршне власти и уобличен садржином поменутог закона којим се уводе статистички региони, опет прејудицијелно, одређује друга стратегија извршне власти коју је израдило Министарство за просторно планирање и животну средину. Реч је о Стратегији просторног развоја Србије,¹²⁾ а коју је шеф државе намерно окарактерисао као политички (!) програм за развој Србије у неколико наредних година.¹³⁾ Ова

стратегичка је обимна студија у којој је изложен својеврсни план разградње државе у два корака, у политичком смислу. Први корак је начињен доношењем поменутог закона о статистичкој регионализацији државе који прати одговарајућа институционална мрежа јавних агенција за регионални развој са неколико нивоа националних агенција које би обављале надзор, док би коначан надзор вршила влада. До 2020. године ове регионалне институције би остале статистичке и биле под старатељством док се не створе услови да од статистичких регионалних оквира настану политички региони. Други корак разградње државе започиње 2020. године, када настаје преображај њиховог статуса из тобожњег статистичког у класичан административно-политички, стварањем мреже територијалних аутономија.

Можемо закључити да ће се у случају остварења таквог сценарија отворити и велики број сепаратистичких жаришта због постојања традиционалних сепаратистичких тежњи неких кругова. Коначно, протек времена почев од 2009. године па све до 2020. године ће резултирати и формирањем неких нових регионалиста који до сада нису постојали. У том сценарију, у домену централне републичке власти би остале најважније државне функције, док би остатак надлежности био пренет на већ политички формиране регионе-територијалне аутономије. Зато је Тадићу данас и потребна промена важећег Устава, с обзиром да би та промена спровела у дело описано, ново политичко-територијално уређење са одложеном роком до 2020. године.

Оно што је по његовом страначком налогу зацртао његов страначки колега и потчињени, у дело се може спровести само изменом важећег Устава, која измена ће и такав Устав довести до апсурда. То би заиста био јединствен случај уставне аутодеструкције државе. Последице реализације оваквог политичког сценарија би биле немерљиве по својој штетности по базичне интересе српске државе и свих њених грађана. Овакав приступ би најштетнији био по саме мањине у Републици Србији, првенствено због могућности злоупотребе регионализације и тако формираног регионализма као осећања посебности од стране неких маргиналних сепаратистичких група. Дакле, ревизија важећег Устава у делу који се тиче територијалног уређења државе, оличена у предлогу председника Републике ће на дуги рок допринети коначном разбијању државе Србије на безброј сићушних, зараћених феуда. Стога се заиста можемо запитати - да ли је то будућност коју желимо па била она зачињена и некаквим ЕУ стандардом?

Власт и мера

Устав Србије од 2006. године поседује велики број погрешака и мана које уставотворци нису успели отклонити. Овај Устав је био плод политичког консензуса у историјском тре-

Напомене:

- 1) Момир Николић, *Грађанинов врт – Политичко-социолошки есеји 1925-1928*, Друштво Нова искра, Београд, 2009, стр. 28.
- 2) Чланови : 111 – 121 *Устава Републике Србије*.
- 3) „Службени гласник РС“, бр. 111 / 07.
- 4) Ратко Марковић, *Уставно право и политичке институције*, Правни факултет Универзитета у Београду и ЈП Службени гласник, Београд, 2008, стр. 207.
- 5) Исто, стр. 208.
- 6) Ратко Марковић, *Уставно право, Приручник за полагање правосудног испита*, Правни факултет Универзитета у Београду и ЈП Службени гласник, Београд, 2009, стр. 34 - 35.
- 7) Видети : Исто, стр. 131 – 132
- 8) „Службени гласник РС“, бр. 55/05, 71/05-исправка, 101/07 и 65/08.
- 9) Видети: I. Увод, под 1. Полазне основе, циљеви и начела, *Стратегија регионалног развоја Републике Србије за период од 2007. годи-*

нутку који је по државу Србију био изузетно тежак. Његова основна вредност, али свакако не и једина, управо се огледа у реду који би у уставној стварности требало да буде спроведен, а како би та иста стварност била приближно иманентна Уставом прописаном моделу. На основу анализе понуђених уставно-ревизионих предлога, очигледно је да за председника Републике поменута вредност сваког поретка – р е д , не значи много. Непоимањем странке и државе коју представља као различитих правних личности, неразликовањем општег од појединачног-страначког, некритичком имплементацијом свих задатих евроутопијских налога и несавесним обављањем функције шефа државе, којој је у последњих неколико година придодео и мноштво надлежности које нису у складу са његовим уставним положајем, актуелни председник Републике не поседује достојност и пажњу за обављање дужности управљања српским државним бродом. Иако поседује огромну власт која је превазишла уставне оквири његовог положаја, председник Републике својом најавом предлога за промену важећег Устава доказује и непоседовање одговарајуће мере, како у унутрашњим стварима тако и међудржавним. Зато, на основу свега изнетог можемо закључити да је његов циљ потчињавање државе сопственој вољи, без обзира на последице. Из тог разлога, свако ко се бави пословица државним не сме заборавити да је “мера главна врлина устава и државника.”¹⁴⁾

не до 2012. године, усвојена од стране Владе Републике Србије почетком 2007. године, објављена у „Службеном гласнику РС“, бр. 55/05, 71/05 исправка и 21/07.

- 10) Исто, VI. Стратегија развоја институција, под 2. Нова институционална решења и под 2.1 Законодавни оквир.
- 11) Овај закон је објављен у „Службеном гласнику РС“, бр. 51/09 од 14. јула 2009. године.
- 12) Видети на : <http://www.rapp.sr.gov.yu/media/strategije/strategija%20PRRS.pdf>.
- 13) Скоро невероватно делује повезивање просторног планирања из надлежности поменутог министарства које подразумева послове планирања, уређења, коришћења и заштите простора са политичком поделом државе као битним унутрашње-политичким питањем, а које је ексклузивитет уставотворне власти и као такво део уставне материје.
- 14) Момир Николић, *Грађанинов врт – Политичко-социолошки есеји 1925-1928*, Друштво Нова искра, Београд, 2009, стр. 50.

Борис Тадић обелоданио да не чита законе које потписује

Ајд` живели!

- *Председник Србије Борис Тадић први је председник у историји света који је у току свог мандата кажњен по Закону о спречавању насиља и недоличног понашања на спортским приредбама. Председник-хулиган Тадић кажњен је са 40.000 динара јер је у друштву министарке за спорт и омладину Снежане Маловић и свог коалиционог партнера из СПС Чедомира Антића испијао алкохол на стадиону Црвене звезде после меча Србија Румунија што је противзаконито.*
- *На суђењу Тадић признао да не зна одредбе закона који је потписао па је тако потписао противуставне законе попут Закона о јавном информисању и Закона о одређивању надлежности Војводине*

Бивши председник Сједињених америчких држава Џорџ Буш, осим по започињању ратова у Ираку и Авганистану, остаће упамћен и по бројним чудним изјавама и гафовима. Председник Србије Борис Тадић, захваљујући својим последњим поступцима и изјавама, на добром је путу да га прогласе за европског Буша.

Зна да пије, не зна да чита

Председник Србије Борис Тадић први је председник у историји света који је у току свог мандата кажњен по Закону о спречавању насиља и недоличног понашања на спортским приредбама. Председник-хулиган Тадић кажњен је са 40.000 динара јер је у друштву министарке за спорт и омладину Снежане Маловић и свог коалиционог партнера из СПС Чедомира Антића испијао алкохол на стадиону Црвене звезде после меча Србија Румунија што је противзаконито.

Да срамота за Србију буде већа, како би оправдао себе пред грађанима, Тадић се на суду бранио да није знао да је испијање алкохола на стадиону прекршај(!?) иако је управо он морао да потпише Закон о спречавању насиља и недоличног понашања на спортским приредбама како би ступио на снагу.

– Нисам знао да је наздрављање шампањцем прекршај, после победе наше репрезентације. После информација из медија, преузимам одговорност. Попио сам само гутљај – правда се Тадић тако индиректно признајући да не чита законе које потписује.

Пијанство на стадиону би донекле и разумели јер је логично да је Тадић, чији је режим изгубио подршку грађана, утеху потражио у алкохолу али је скандалозно да се на челу државе налази председник који не чита законе које потписује. Оваква Тадићева изјава је скандалозна имајући у виду да у складу са својим овлашћењима, председник Републике може вратити Народној скупштини изгласани закон на поновно одлучивање ако сматра да закон није сагласан са Уставом или да је у супротности с потврђеним међународним уговорима или општеприхваћеним правилима међународног права, или да при доношењу закона није поштована процедура која је прописана за доношење закона, или да закон не уређује неку област на одговарајући начин.

Уставни поредак угрожен

Како ће Тадић искористити ово своје овлашћење и одбаци противуставне законе које донесе парламент када их чак и не прочита пре потписивања? Тако се, вероватно, и догодило да Тадић све чешће потписује противуставне законе попут Закона о јавном информисању који укида слободу говора и Закона о одређивању надлежности Војводине који представља даље цепање Србије.

Ускакање у кадар

Суочен са све већим падом популарности, Тадић на све начине покушава да буде у медијима често се бацајући у кадар

Недолично понашање

сниматељима и фотографима. Тако је приликом потписивања Декларације о стратешком партнерству са Италијом, који су потписивали премијери Србије и Италије Мирко Цветковић Силвио Берлускони, на запрепашћење чланова италијанске владе који су седели у публици Тадић устао и стао између Цветковића и Берлусконија иако није било по протоколу. Сви фотографи су усликали Тадићев осмех и седу косу док су се у првом плану премијери руковали. Током посете Тадић је у више наврата изгубио премијера Цветковића како би се он угурао поред Берлусконија, иако су се главни договори водили између премијера. Ништа мање скандалозан није и Тадићев покушај да на седници Синода СПЦ после смрти патријарха Павла, седне на место патријарха у чему га је спречио владика Амфилохије.

Има виза – нема пара

Када је 30. новембра Европска унија укинула визе Србији Тадић је говорио да ће сада грађани Србије имати могућност да се школују и развијају послове. Када су домаћи медији објавили да упркос укидању виза грађани неће моћи да путују у ЕУ без доказа да на рачуну у банци имају пар стотина евра, као и без бројне додатне документације, Тадић је објаснио да без обзира што већина грађана нема пара да путује у ЕУ важно је да они имају ту могућност (!?)

– За оне који неће путовати важна је сама чињеница да имају слободу кретања – објаснио је Тадић.

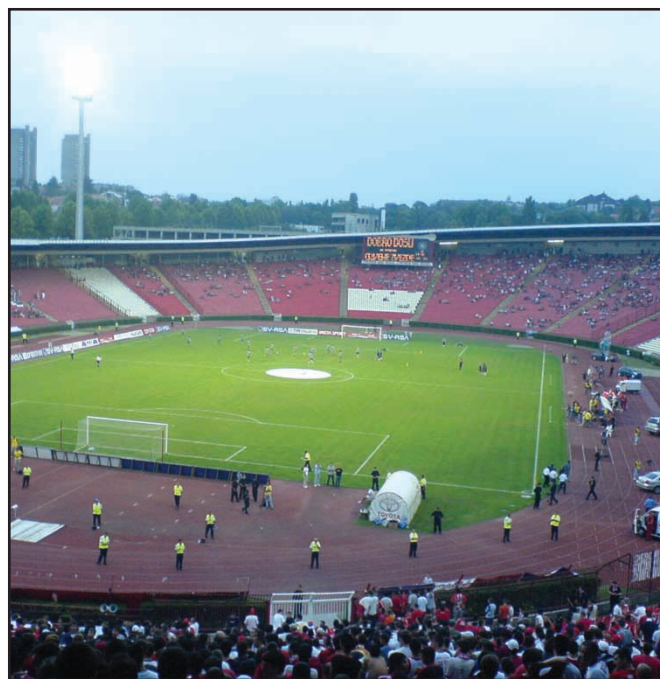
Другим речима, није важно што немате да купите деци храну већ је важно то што би када би хипотетички имали новац могли да отпутујете у ЕУ.

Оставка за Тадића!

Иако не чита законе Борис Тадић и те како чита истраживања јавног мњења. Истраживање Медија Галупа, које је објављено 2. децембра, показало је да само један одсто грађана мисли да влада ради одлично а да је чак 44 одсто рекло да су резултати владе слаби. Брже боље, истог дана, председник Тадић је обавестио јавност да није задовољан радом појединих министара. Јасно је да су овако наивни покушаји Тадића да избегне одговорност за катастрофалну ситуацију у земљи осуђени на пропаст.

Осим што је осрамотио Србију пред очима целог света, Тадић већ дужи време не ради свој посао како треба а својим изјавама вређа интелигенцију грађана Србије. Можда је Тадић незадовољан појединим министрима али јасно је да су грађани Србије незадовољни Тадићем.

Р. С. В.

Естетика му испред безбедности

Судско решење којим је оглашен кривим за испијање алкохола на стадиону изгледа да није „отрезнило“ Тадића па је председник наставио да крши законе. Тако је 10. децембра, током ненајављене посете градилишту моста код Бешке, Тадић скинуо заштитни шлем који су му дали радници и тиме прекршио Закон о безбедности и здравља на раду. Закон прописује да сваки радник и посетилац на градилишту мора да носи шлем, а ако неће да стави шлем или нема шлем мора да напусти градилиште. Камере јавног сервиса снимиле су Тадића док се без шлема шета по градилишту без икакве заштитне опреме. Да ствар буде гора по Тадића, њему су надлежни на градилишту обезбедили шлем али га је Тадић скинуо како би лепше изгледао пред камерама.

– Док је давао изјаву, шлем је придржао момак из обезбеђења, јер се испод шлема председник не би ни видео – објаснили су у Председништву.

Закон и други подзаконски акти за овај преступ предвиђају казну за предузеће које изводи радове у распону од 600.000 до 800.000 динара. Међутим, осим новчане казне много гора је порука коју је Тадић послао радницима.

Годишње у Србији погине у просеку 40 радника на градилиштима док више стотина буде повређено. Већина ових несрећа би била избегнута да се поштују прописи о ношењу заштитне опреме. Док надлежно министарство покушава да, казнама и маркетиншким кампањама, убеди раднике да носе заштиту Тадић им својим понашањем поручује да су комоција и естетика важнији од безбедности на раду.

Влада Мирка Цветковића не помишља на укидање
бројних регулаторних тела и агенција

Бирократска агентура на грбачи пореских обвезника

Пише: Владимир Мишковић

Влада Мирка Цветковића је, на седници одржаној 1. децембра 2009. године, усвојила предлог буџета Републике Србије за 2010. годину, којим предвиђају издатке од чак 762,9 милијарде динара (7,9 милијарди евра). Толики расходи у буџету су довели до дефицита од чак 107 милијарди динара. Коментаришући огромне губитке предвиђене предлогом буџета за идућу годину, министар финансија Диана Драгутиновић је изјавила како „у времену финансијске кризе не би било добро обуставити буџетске издатке, јер би то угрозило економски опоравак“. Чији „економски опоравак“ би могао бити „угрожен“, Влада Србије најбоље показује упорним одбијањем да смањи број (преко 100) својих регулаторних тела и агенција, у којима су углавном запослени партијски кадрови из владајућих странака или њихови чланови породица и који углавном обављају посао који је већ у ингеренцији министарстава. С друге стране, резултати ових паралелних државних органа су минорни у односу на резултате рада.

Од одлуке Владе Србије да, пре три месеца, оснује два нова регулаторна тела – Националну агенцију за регионални развој и Агенцију за заштиту од јонизирајућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије, ништа се није променило. Те две агенције представљају 103. и 104. по реду регулаторно тело Владе Србије, која је још у априлу ове године најавила да ће њихов број најкасније до септембра ове године смањити за половину, али их упркос томе и даље увећава. Пре оснивања ове две агенције, влада је у јуну ове године донела Уредбу о оснивању још једне агенције – Националног савета за децентрализацију.

Председник Савета за регулаторну реформу, који је задужен за контролу рада и надлежности регулаторних тела Владе Србије, је министар економије и регионалног развоја Млађан Динкић. Тај савет још увек није направио комплетан попис свих регулаторних тела у Србији и њихових надлежности, па нема званичног извештаја о томе која агенција шта ради, које су тачно њени послови, а нема ни прецизних података о издацима за њихов рад.

Национална агенција за регионални развој је седма национална институција која се бави развојем региона и њиховим равномернијим развојем. Уз нову агенцију, регионима се активно баве Министарство за економију и регионални развој министра Млађана Динкића, министар без портфеља задужен за регионални развој Сулејман Угљанин, његова канцеларија за одрживи развој економски неразвијених подручја, Савет за регионални и равномерни развој, Министарство за национални инвестициони план и Агенција за мала и средња предузећа. Не рачунајући тих седам државних органа, у Србији и даље постоји и Фонд федерације за кредитирање бржег развоја привредно недовољно развијених република и аутономних покрајина, који има заједничке службе са Фондом за финансирање повећања запослености, који се такође баве пословима регионалног развоја. Док се не утврди како ће даље функционисати, новоименовани в.д. директор оба фонда Мирољуб Покушевски објашњава да, одлуком из 2006. године,

фондови раде на основу некадашњих савезних закона. Уз све то, треба поменути да су протеклих година основане бројне локалне канцеларије за регионални развој о чијем раду се не зна много, осим да се њихов рад финансира народним парам. Сви заједно се, уз многа друга министарства и агенције, наводно баве привлачењем страних инвестиција, које би требало да буду покретач равномерног регионалног развоја. Иако до сада нису укинули ниједну агенцију, како су пролетос најављивали, у Влади Србије тврде да нова Национална агенција за регионални развој неће значити увећање администрације. Према незваничним информацијама, нови директор Националне агенције за регионални развој биће досадашњи државни секретар за регионални развој Дејан Јовановић.

Ако узмемо у обзир да се из буџета за рад једне агенције у просеку издваја око 700 милиона динара годишње, па ако се то помножи са бројем агенција, фондова и министарстава који се баве равномерним регионалним развојем, онда се поставља јасно питање: како то да, поред толиких државних органа који се баве равномерним развојем, Србија до сада није постала најравномерније развијена држава на свету? Како је могуће да у Србији и даље имамо општине као што су Нови Београд, где је просечна забележена месечна плата у јулу 2009. године била 50.296 динара, и Белу Паланку, у којој је просечна месечна плата у јулу ове године била свега 12.799 динара? Како је могућа толика разлика у висини плата поред толиких регулационих тела за равномеран регионални развој? Ко ту не ради свој посао?

Бирократска држава у држави

Да би све било јасније, треба имати у виду да се под патронатом Министарства економије и регионалног развоја, индиректно или директно, са мањим или већим степеном формалне или стварне независности, са сопственим или буџетским приходима, налази чак 13 институција. Сем Агенције за приватизацију, Акцијског фонда и Фонда за развој, ту су још и Гаранцијски фонд, Агенција за мала и средња предузећа, Агенција за привредне регистре, Агенција за лиценцирање стечајних управника, Агенција за страна улагања и промоцију извоза, Акредитационо тело Србије, Дирекција за мере и драгоцене метале, Национална служба за запошљавање, Агенција за осигурање и финансирање извоза и Фонд за осигурање.

гурање и финансирање спољнотрговинских послова. Већина тих регулаторних тела обављају исте или сличне послове, па се Министарство економије и регионалног развоја може сматрати правом бирократском државом у држави.

Осим преклапања послова у надлежности Министарства економије и регионалног развоја, приметан је сличан тренд и у ресору заштите животне средине и просторног планирања где имамо: Министарство за просторно планирање и заштиту животне средине ресорног министра Оливера Дулића, Агенцију за заштиту животне средине која обавља посао министарства и Фонд за заштиту животне средине који обавља посао и министарства и агенције. Ту имамо и Агенцију за рециклажу, Завод за заштиту природе и Агенцију за просторно планирање, који заједно обављају посао Министарства за просторно планирање и заштиту животне средине, па се поставља питање шта ће ресорни министар Оливер Дулић да ради поред толиких агенција, завода и фондова који обављају његов посао?

Ни његов колега, министар за рударство и енергетику Петар Шкундрић, изгледа неће имати много посла, јер његово министарство у својим ресорним пословима замењују чак две службе, Агенција за енергетику и Агенција за енергетску ефикасност. Агенција за енергетску ефикасност има чак 13 запослених и предвиђен буџет за ову годину од 21 милион динара. Од тога се 13,5 милиона издваја за плате. С обзиром да је Србија постала легло енергетске мафије, агенције су изгледа ту да помогну министарству како би посао текао што „транспарентније“.

Министар просвете Жарко Обрадовић такође може да се похвали агенцијама у ресору просвете. Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања и Завод за унапређење образовања и васпитања вредно обављају посао министра просвете, па министар Обрадовић има времена да школским звонцем најављује почетак школске године. С обзиром да се из буџета за рад једне агенције у просеку издвајају стотине милиона динара годишње, рационализација просветног система у Србији, коју захтева Светска банка, требала би да почне од Владе Србије и њених регулаторних тела, а не од убогих просветара, које ни куче нема за шта да уједи.

Пресицање из шупљег у празно

Државни секретар у Министарству финансија Слободан Илић, коментаришући предлог буџета Србије за 2010. годину, 30. новембра 2009. године изјавио је како ће „следеће године бити издвојено више новца из буџета за рад регулатор-

них тела, што би требало да омогући уштеде у процесу јавних набавки.“ О каквим „уштедама“ се ради, тешко је рећи ако се огромним буџетским издвајањима већ финансирају многобројне агенције и управе које раде туђи посао или не служе ничему. Уколико су стварно желели да уштеде требало је да најпре укину агенције. Власт показује да нити поштује грађане Србије, нити новац који они издвајају, да би држава могла нормално да функционише.

То потврђује и министар финансија Диана Драгутиновић, која је, 28. октобра 2009. године, изјавила да „није познато како се годишње троши 130 милијарди динара из буџета“. Министар Диана Драгутиновић се пожалила јавности да чак ни она нема увид у то где се упућује и троши око милијарду и триста милиона евра.

Државни ревизор Радослав Сретеновић најавио је прекршајне пријаве против оних који су несавесно трошили државни новац. Сретеновић је рекао да ће сигурно бити захтева за покретање прекршајних поступака против оних који су се огрешили о законске одредбе користећи буџетски новац, али да је „крајње неизвесно да ли ће бити кривичних пријава и захтева за смењивање одговорних са функција“. Мирко Цветковић, премијер, на све то одговара да су криве књиговође које су погрешно књижиле.

Мора да се утврди одговорност свих надлежних код којих је Државна ревизорска институција открила неправилности и злоупотребе у коришћењу буџетских средстава током протекле године. Србија је прву, и до сада једину, ревизију добила тек после девет година организоване и систематске пљачке државе и то на контролисаном узорку од свега 27 одсто целокупне структуре буџета. Режим Бориса Тадића је намерно опструисао рад Државне ревизорске институције, како би јавност пуних девет година била ускраћена за обелодањивање истине о томе како су ненаменски трошена новчана средства пореских обвезника.

Државни ревизор у наредном периоду мора да изврши темељну контролу свих буџетских корисника и да, не штедећи хартију и мастило, поднесе кривичне пријаве против свих државних функционера одговорних за злоупотребе буџетског новца, јер је, и поред сталног истицања наводне транспарентности у обављању власти, евидентно да постоје нелегални токови одлива новца из државне касе, што има за последицу изузетно тежак социјално-економски положај огромног броја грађана Србије – потпуно осиромашених и без могућности запошљавања.

Посао 24 министарства обављају 72 регулаторна тела

У Србији постоје 72 регулаторна тела којима је законом омогућено да предлажу прописе, што су до недавно могла само министарства, односно ресорни министри, што ствара услове за преклапање надлежности. Неке од њих су: Агенција за енергетику, Агенција за заштиту животне средине, Агенција за лиценцирање стечајних управника, Агенција за осигурање депозита, Агенција за приватизацију, Агенција за привредне регистре, Агенција за страна улагања и промоцију извоза, Акцијски фонд, Антидопинг агенција, Архив Србије, Безбедносно-информативна агенција, Београдска берза, Гаранцијски фонд, Директорат цивилног ваздухопловства, Дирекција за железнице, Дирекција за мере и драгоцене метале, Дирекција за унутрашње пловне путеве „Пловпут“, Завод за интелектуалну својину, Институт за јавно здравље, Институт за стандардизацију Србије, Комисија за заштиту конкуренције, Комисија за хартије од вредности, Народна банка Србије, Народна библиотека Србије, Национална служба за запошљавање, Савет за научни и технолошки развој, Привредна комора Србије, Републичка агенција за телекомуникације, Републичка изборна комисија, Републичка радиодифузна агенција, Републички геодетски завод, Републички завод за здравствено осигурање, Републички завод за спорт, Републички завод за статистику, Републички секретаријат за законодавство, Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање, Републички хидрометеоролошки завод, Удружење банака, Фонд за заштиту животне средине, Фонд за осигурање и финансирање спољнотрговинских послова, Центар за медијацију, Централни регистар депо и клиринг хартија од вредности, Завод за социјално осигурање и Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података личности...

Паре за одане

Пише: Драган Стевановић

Може ли Србија да очекује правичност када је у питању смањење броја запослених у државној и локалној администрацији? Може ли Србија да очекује одговорност у смањењу јавне потрошње коју најављује влада? Имали тога ко може да поверује у искреност и поштење најодговорнијих у власти.

Нема, наравно. Разлози су око нас, сваког тренутка и на сваком месту. У фабрикама, школама, здравственим установама, општинама, судовима... Где хоћете.

У правичност нас уверавају они који су успоставили неправду. У непристрасност они који промовишу непотизам. У одговорност они који сеју јавашлук. Ево како то, рецимо, изгледа у „европском и демократском“ Београду.

Госпођа Надежда Вукчевић, дипломирани правник, из Београда, 16. 3. 2007. године разрешена је дужности заменика секретара Секретаријата за управу Градске управе града Београда (бр.118-665/07-Н од 15. 3. 2007. године). С обзиром да је правник са скоро 35 година радног искуства, очекивало се да се госпођа Вукчевић распореди на неко друго, одговорно радно место у градској управи. На основу Закона о радним односима у државним органима могла да остане и нераспоредена 6 месеци од дана разрешења, а да у истом периоду реши адекватно свој статус (у овом случају оде у редовну пензију). Го-

спођа Вукчевић је имала још 2 месеца до стицања првог услова за одлазак у пензију, испуњење 35 година радног стажа, а свега 4 месеца да испуни и други услов и стекне право и на старосну пензију пунећи 60 година живота. Све је било на страни законитости и рационалности. А онда је госпођа Тамара Стојчевић узела ствари у своје руке. Она је тада била начелник градске управе, нешто касније је постала генерални секретар Народне скупштине Републике Србије, а данас је генерални секретар владе. Сваком према заслугама, а њене ће те чути у наставку.

Госпођу Вукчевић својом изјавом обавештава начелника да више не жели да буде распоредена у оквиру градске управе. Уважавајући своју старију колегиницу, Тамара Стојчевић не само да је не распоређује него јој доноси поменуто решење о престанку радног односа, а у том решењу, под тачком 2, позивајући се на Уредбу о накнадама и другим примањима запослених у државним органима, части госпођу Вукчевић скромном стимулативном отпремнином од „тричавих“ 22.000 евра, или у то време 1.784,498,98 динара. Али, шта да се ради, има се може се... Не могу сви да воде рачуна о новцу пореских обвезника и јавном интересу.

Наравно, торта без шлага као и да није торта. Шта је шлаг у овој причи. Ко је Надежда Вукчевић. Чиме је задужила град? Одговорношћу? Пожртвованошћу? Не!!! По мерилима режима Бориса Тадића ово је накнада за заслуге њеног супруга, специјалног тужиоца за ратне злочине Владимира Вукчевића.

Ово је само једна тужна прича о људима који су у функцији правде и правичности данас у Србији, Србији коју води Демократска странка.

На основу члана 2. став 1. чл. 64, 64а став 2. тачка 6), чл. 65. став 4. чл. 66. став 1. и чл. 71. Закона о радним односима у државним органима ("Сл. гласник РС", бр. 18/91, 66/91, 44/98, 49/99, 11/01, 39/02, 49/05 и 79/05), члана 158. Закона о раду ("Сл. гласник РС", бр. 24/05 и 61/05) и члана 82. Одлуке о Градској управи ("Сл. лист града Београда", бр. 36/04 и 1/05), донесеним

РЕШЕЊЕ

1. ВУКЧЕВИЋ НАДЕЖДИ, која је од 16.03.2007. године остала нераспоредена у Градској управи града Београда – Секретаријату за управу, престаје радни однос у Градској управи града Београда са даном 19.03.2007. године и заједничко са тим даном остварује право на плату и друга примања у Градској управи града Београда.

2. Именованој се исплаћује отпремнина у износу од 1.784.498,98 динара (словима: једанмилитијаседмистотинаосамдесетистрихиљапетнаестотиндеветдесетосам динара и 98/100), са даном престанка радног односа из тачке 1. овог решења

Образложење

Одредбом члана 64а став 2. тачка 6) Закона о радним односима у државним органима, прописано је, између осталог, да се запосленим отказује радни однос када запослени, услед промена у организацији стекне статус нераспореденог, а не може да му се обезбеди радно место у истом или другом државном органу.

Како је решењем начелника Градске управе, број 118-665/06-Н од 15.03.2007. године, Вукчевић Надежда остала нераспоредена, то јој се отказује радни однос у Градској управи у складу са цитираним одредбама.

Скорено члану 66. став 1. Закона о радним односима у државним органима и члану 158. Закона о раду, а у вези са чланом 22. Уредбе о накнадама и другим примањима запослених у државним органима и изабраних, односно постављених лица (пречишћен текст) ("Сл. гласник РС", број 92/2007), именованој се исплаћује отпремнина утврђена као у тачки 2. изложеног овог решења.

Против овог решења може се изјавити приговор начелнику Градске управе града Београда, у року од 8 (осам) дана од дана пријема решења.

Решење доставити: Вукчевић Надежда, Секретаријату за финансије, Приватним и у допису именоване

Решење у Градској управи града Београда под бројем 118-665/07-Н од 19.03.2007. године.

НАЧЕЛНИК ГРАДСКЕ УПРАВЕ
Тамара Стојчевић

„Велика Србија“ истражује које банке „обрћу“ девизне резерве Србије

Шта се из брда ваља?

Пише: Иван Нинић

Из Народне банке Србије (НБС) јавности је саопштено, да су девизне резерве Србије, на крају месеца новембра, достигле укупни износ од **11,3 милијарди** евра. Од тога девизне резерве земље чине износ од **10 милијарди** евра, док девизне резерве банака које послују на српском тржишту капитала износе **1,3 милијарде** евра. Трагајући за прецизним подацима шта чини структуру ових државних (девизних) резерви, новинар „Велике Србије“ је одговоре потражио од надлежних у НБС. „У структури девизних резерви НБС највише су заступљене хартије од вредности (око 80 одсто), затим средства на рачунима у иностранству, укључујући и средства на рачунима код других банака и ММФ-а (око 15 одсто), док је остатак девизних резерви у ефективном страном новцу и злату (око 5 одсто)“, наводи се у одговору НБС.

То практично значи да се „негде“, на финансијском тржишту, „обрћу“ милијарде евра средстава наших девизних резерви, и то на бази одлуке Монетарног одбора НБС, који се једини у држави пита где ће се наведена средства пласирати. Држава остварује знатне приходе по основу камата на депозите и хартије од вредности, али јавност не зна које све стране институције нашим, државним парама, одржавају своју ликвидност и увећавају свој капитал.

Покушај новинара „Велике Србије“ да сазна којим страним банкама је руководство НБС указало поверење приликом пласмана девизних резерви Србије, био је безуспешан. „Депозити се пласирају код других централних банака (Deutsche Bundesbank, Federal Reserve Bank), а мањи део од око **2 одсто** девизних резерви је пласиран у виду депозита код првокласних светских банака минималног кредитног рејтинга AAA „најразвијенијих земаља у свету“, одговарају из кабинета гувернера Радована Јелашевића. Поставља се питање које су то банке? Међутим, на то у НБС одговарају: „Иностране банке код којих су пласиране девизне резерве, као и лимити пласмана по појединачним банкама, носе ознаку највишег степена тајности“.

Мешетарења са „Евроаксис“ банком

Какву позадину може да има, а тек какву штету може да произведе, скривање имена банака и износа депонованих средстава девизних резерви, једном је у Србији већ виђено. О томе најбоље сведочи криминал који је испливао у јавност отварањем афере „Национална штедионица“, из периода када је гувернер НБЈ био Млађан Динкић, а министар финансија Божидар Ђелић. Наиме, иако лимит од **5 одсто** девизних резерви које се смеју депоновати у једној банци, није смео да се прекорачи, у режији тадашњег гувернера Динкића, износ депонованих средстава у московској „Евроаксис“ банци (тада: „Вексис“ банци) је до 2003. године достигао висину од чак **60**

милиона долара. Из докумената са ознаком „строго поверљиво“, које је 13. 12. 2000. године потписао Млађан Динкић, а које поседује Српска радикална странка, види се да је првобитно одобрење за депоновање средстава у „Евроаксис“ банци износило **10 милиона** долара. Звучи невероватно, али у Динкићевом документу се отворено каже да се средства депонују „у циљу побољшања ликвидности“ спорне банке.

Можда би се ова прича завршила само на пробијању лимита од **5 одсто** депонованих средстава, да се касније није испоставио низ других чињеница. Прво, „Евроаксис“ банка је била у власништву Вука Хамовића и Војина Лазаревића.

Друго, акционарски капитал банке је износио свега **15 милиона** евра, и таквој банци са изузетно слабом ликвидношћу и лошим рејтингом, држава није смела да повери управљање девизним резервама. Треће, и уједно најважније, власници „Евроаксис“ банке су прекршили основно правило при управљању девизним резервама, јер су та иста средства инвестирали натраг у српску привреду. На криминалан начин су извршили докапитализацију наше „Националне штедионице“

(без улагања и једног јединог динара, већ само трговином папирима), да би је касније уз „дебелу“ зараду препродали грчкој ЕФГ банци. Дакле, реч је о вишеструком криминалу и штети по грађане Србије, а за шта нико никада није кривично одговарао.

Резерве и даље у „Евроаксис“ банци!?

Управо ово данашње скривање имена банака којима су НБС и гувернер Јелашић поверили на чување и „обртање“ наше девизне резерве, може и даље да буде у тесној вези са „Евроаксис“ банком. Како? Наиме, у моменту доласка Радована Јелашића на функцију гувернера НБС, у априлу 2004. године, депозити девизне резерве Србије у „Евроаксис“ банци су износили **42 милиона** долара. Због претходног избијања афере „Национална штедионица“ и целокупне медијске „прашине“, режим је био принуђен да започне процес повлачења девизних резерви које је Динкић депоновао у спорној банци. Међутим, према писању медија и изјави надлежних у НБС (*Лист „Бизнис“*; 9. 1. 2008), наша држава је закључно са 31. 12. 2007. године, у „Евроаксис“ банци и даље држала средства девизне резерве у висини од **7 милиона** долара, а која су наводно у целости требало да буду повучена до прве половине 2008. године.

Из овога је сасвим јасно да је режим у Србији желео да „Евроаксис“ банку спасе од загарантованог одласка у стечај, и да само из тог разлога 2004. године, са њених рачуна, није одједанпут повучено одједном **42 милиона** долара средстава девизних резерви. Али, овде се поставља питање зашто се чекала 2008. година, а да Србија и даље, у истој банци, задржи преосталих **7 милиона** долара? Које је од челника режима у Србији било у интересу да води рачуна о ликвидности тајкунске банке, уместо о интересима државе Србије? А при том је та иста „Евроаксис“ банка, примера ради, 2006. године остварила мизерну добит од свега **2,2 милиона** евра!

Дакле, намеће се питање: да ли се иза скривања имена банака у којима су депоновани непознати износи средстава девизних резерви Србије, заправо прикрива могућност да НБС и гувернер Јелашић још увек нису повукли сва новчана средства из „Евроаксис“ банке?

НАТО тежи да преузме одлучивање од СБ УН
и да политиком силе реализује интересе САД и водећих НАТО земаља

Нови - стари НАТО

- САД намеравају да у новом стратешком концепту НАТО дефинишу и припреме га да постане нека врста глобалне супервладe, односно најјачи центар моћи преко кога ће Вашингтон и његови најоданији савезници управљати светом

У периоду од 2002. до 2007. године регистрован озбиљан пад популарности НАТО-а у Европи. Порески обвезници држава чланица НАТО-а, како су показала истраживања, не само да губе поверење у Алијансу већ је све више осећају као терет и опасност по властиту безбедност и сматрају да акције НАТО-а не доприносе њиховој безбедности већ да су непотребне, скупе и да не решавају савремене безбедносне изазове.

Суштинско неслагање између Русије и Сједињених Америчких Држава по питању изградње нове архитектуре европске и глобалне безбедности је улога НАТО. Док Русија сматра да у основи новог система безбедности могу да буду једино Уједињене нације као универзална светска организација и међународно право, САД желе по сваку цену да, као носиоца механизма који би требало у наредном периоду да гарантује и одржава међународну безбедност, наметну НАТО али реформисан у смислу његовог прерастања из регионалног (евроатлантског) оквира у глобални чинилац који би преузео најважнија овлашћења Савета безбедности УН. С обзиром да САД доминирају Алијансом јасно је да би у таквом развоју догађаја нови глобални систем безбедности значио повратак и легализацију америчке глобалне хегемоније. Сукоб Москве и Вашингтона око темеља новог глобалног система безбедности – УН или НАТО – јесте сукоб новог мултиполарног и старог униполарног света и од његовог исхода зависиће да ли ће човечанство у 21. веку бити безбедније него што је било у претходном веку. Да би значај те дилеме, УН или НАТО као темељ нове архитектуре глобалне безбедности, био јасан неопходно је детаљније анализирати реформу Алијансе која се припрема и која треба да буде одговор Запада, првенствено САД, на промене у свету и савремене безбедносне изазове.

Пре тога потребно је дати неколико напомена као увод у разматрање новог стратешког концепта НАТО-а. Да ли то НАТО постаје универзална, односно глобална војно-политичка, посредно и економска организација која би могла да замени Уједињене нације, да ли је Алијанса данас инструмент одржавања европске безбедности и да ли је он довољан за решавање важних проблема безбедности, или можда актуелно понашање Алијансе представља чинилац дестабилизације и нарушавања важећег међународног поретка и светског мира. Та питања се све чешће и озбиљније постављају не само од стране земаља које нису чланице већ и у самој Алијанси у којој се разматра будућност северноатлантског пакта. Каква је будућност НАТО-а и да ли је он одговарајући оквир европске и светске безбедности су веома важна питања.

У периоду од 2002. до 2007. године повећано поверење у војну алијансу забележено је само у САД, и то за четири одсто. Истовремено, озбиљан и упозоравајући пад популарности НАТО-а регистрован је у Европи. У Немачкој 19 одсто, Великој Британији 12 одсто, Италији 13 одсто, Пољској 8 одсто. Порески обвезници држава чланица НАТО-а, како су показала истраживања, не само да губе поверење у Алијансу већ је све ви-

ше осећају као терет и опасност по властиту безбедност и сматрају да акције НАТО-а не доприносе њиховој безбедности већ да су непотребне, скупе и да не решавају савремене безбедносне изазове. Реагујући на снажан пораст таквог расположења јавности званичници НАТО-а су упозорили да „ако људи не осећају да постоји веза између онога што чине војници на терену и њихове личне безбедности, онда се легитимност доводи у питање“.

Тако се, шездесет година од оснивања, НАТО нашао пред великим изазовом, да повећа популарност али и да оправда своје постојање двадесетак година након распада противничког Варшавског блока. Европски стручњаци су све чешће постављали питање која је сврха НАТО-а после распада Варшавског пакта. Ник Витни, високоранжирани службеник за међународне односе у Европском савету, каже да је НАТО тражио различит идентитет и улогу да би остао значајан, али да тек треба да се покаже колико је успео у томе. „Одбрана није више прављење људског бедема или припрема за отпор непријатељској инвазији“, критикује Витни понашање НАТО-а и тврди да одбрана треба да буде покушај да се „пројектује стабилност“. То и јесте кључно питање за улогу НАТО-а у савременом свету.

Да ли Алијанса ствара стабилност или дестабилизује Европу и међународну заједницу, да ли ће опстати и којим ће путем кренути, да ли ће од механизма концентрисане војне силе за наметање и заштиту америчких империјалних и европских интереса и остваривање америчке глобалне хегемоније успети да се преобрази у партнера за изградњу нове архитектуре европске и глобалне безбедности, битна су питања која треба анализирати да би се објективно оценио капацитет за остваривање мултиполарности као доминантног и дугорочно одрживог, стабилизирајућег и просперитетног међународног поретка. У случају да прилагођавање НАТО-а новим глобалним околностима крене путем који ће свет и да-

ље делити на Запад и Исток и конфронтирати га, онда ће изградња мултиполарног међународног поретка као општеприхваћеног бити успорена и у повременим застојима.

Битка за нови-стари НАТО која се одвија између САД и њихових најоданијих савезника, с једне, и осталих чланица Алијансе, с друге стране, односно између „европејаца” и „атлантиста” („старе” и „нове” Европе) неизвесна је и одвија се правцем напред-назад. Оним Европљанима који настоје да изграде самостални безбедносни идентитет не одговара доминација САД у систему одлучивања у НАТО-у. Настојања ЕУ да изгради самосталну одбрамбену способност и постане војно и политички независна у деловању на међународном плану изазвала су велико незадовољство Вашингтона. Када је високи представник ЕУ за спољну политику и безбедност Хавијер Солана, 2003. године, обелоданио основне циљеве самосталне безбедносне политике Уније, која би се, између осталог, реализовала и јачањем сопствених војних капацитета како би Унија могла да одговори на евентуалне претње, било је јасно да је опстанак НАТО-а уздрман и то изнутра. Процес стварања независне европске одбране предводиле су Француска и Немачка. Немачка је 2005. затражила радикалну институционалну ревизију трансатлантских односа (САД – ЕУ).

Потребни елементи за одговор на питање којим ће путем даље НАТО, каква ће бити његова нова улога, налазе се у два документа: тзв. Великој стратегији и Новом стратегијском концепту. Јануара 2008. петорица бивших војних команданата НАТО-а (Џон Шаликашвили, Клаус Науман, Лорд Инге, Хенк ван ден Бремен и Жак Лаксад) су у манифесту под називом „Ка великој стратегији у променљивом свету” проценили будућност тог војног савеза. Било је најављено да ће манифест бити полазни документ на основу кога би шефови држава 26 земаља НАТО-а, на самиту у Букурешту априла 2008. донели одлуку о будућности Алијансе у новим светским околностима. Манифест који је написан након разговора с активним војним командантима и политичарима, прво је представљен у немачком Маршалловом фонду у Бриселу – америчкој организацији блиско повезаној с НАТО-ом. Са ставовима петорице генерала упознати су и америчко Министарство одбране и тадашњи генерални секретар Јап де Хоп Схефер.

НАТО хоће да маргинализује улогу Русије и Кине у СБ УН

Аутори манифеста о будућности НАТО-а, свесни глобалне опасности од косовског случаја, кажу да би успостављање преседана по којем део неке земље може да се отцепи против воље те земље могло да подстакне сепаратизам у другим територијалним сукобима и да тиме повећа ризик од нових сукоба. Међутим, њихов предлог НАТО-у како да се у таквим случајевима понаша разоткрива суштину будуће америчке и политике Алијансе. Они, наиме, предлажу Западу да ако жели избегавање тензија у будућности треба да одржи партнерство са Русијом. Сарадња са Русијом мора да буде заснована на чврстом реципроцитету, а западне земље треба да у својим безбедносним аранжманима узму у обзир легитимне руске интересе, сматрају предлагачи нове стратегије НАТО-а. Њихова кључна порука је у ставу да се Русији не сме дозволити да икад има једнострано вето на одлуке Запада. То је заправо „нова” политика, односно велика стратегија САД и НАТО-а за 21 век.

Да би се схватила прикривена суштина те стратегије неопходно је детаљније анализирати најважнији став у Великој стратегији. Ствар је у томе да се Русији, свакако и Кини, не сме дозволити да ветом може да блокира акције Запада. Русија има право вета којим може да спречи неку акцију САД и западних земаља једино у Савету безбедности УН. Ако је стратешко опредељење НАТО-а да спречи Русију да ветом ограничи деловање Запада, онда нема никакве дилеме да предлагачи Велике стратегије сматрају да УН треба маргинализовати и одлучивање о најважнијим питањима у међународној заједници, укључујући и очување мира, изместити изван светске организације и пребацити га у неке друге међународне организације. На тај начин би САД и НАТО обезбедили себи право да када немају сагласности и подршку у Савету безбедности, одлуку о важним питањима у међународној заједници могу да донесу у оквиру ЕУ, Алијансе или неке друге организације у којој не учествују или немају право вета Русија и Кина. Таква одлука би, по замислима аутора, имала пун међународни легитимитет и легалитет као што то имају одлуке донете у Савету безбедности.

Такав начин размишљања је на фону вишегодишњих покушаја САД да у УН наметну принцип да у случају недостатка сагласности у Савету безбедности, група земаља може практично да преузме овлашћења СБ и сама донесе одлуку и спроведе је. С обзиром да је тај покушај маргинализације Савета безбедности и Повеље претрпео неуспех у Уједињеним нацијама, аутори Велике стратегије предлажу да Алијанса постане нека врста паралелних Уједињених нација, те да политиком силе реализује интересе САД и водећих НАТО земаља свуда у свету. Наравно, за разлику од УН које почивају и функционишу на Повељи и међународном праву, те паралелне „уједињене западне нације” би функционисале на праву јачег, сили и безакоњу.

Ставом да се напад на неку државу може правдати злочинима које та држава почини над сопственим грађанима, аутори Велике стратегије су покушали да као нову праксу у међународним односима наметну право групе земаља да по сопственој процени и без одобрења Савета безбедности употреби силу против неке чланице Уједињених нација. Прихватањем таквог концепта деловања НАТО би директно кршио Повељу УН, важећи међународни правни поредак и задао би смртни ударац Уједињеним нацијама и систему колективне безбедности.

Као један од разлога за могућу интервенцију у Великој стратегији се наводи злочин који држава чини над сопственим грађанима. Тако широко дефинисан критеријум за легализовање одлуке о нападу на неку земљу не да може бити

злоупотребљен већ се засигурно може изродити у глобалну анархију која би имала потребан потенцијал да међународну заједницу уведе не само у нови глобални сукоб већ и нуклеарну катастрофу, тим више што се у Великој стратегији предвиђа могућност превентивног напада непријатеља нуклеарним оружјем. То би значило да уколико нека група, било етничка или социјална, има заштиту НАТО-а и натера владу државе на чијој се територији налази да реагује на недозвољене активности одређених група, политичке или насилне, може да затражи интервенцију НАТО-а и чак нуклеарни удар на непослушну владу, односно државу. С обзиром да САД и НАТО, што су показале последња деценија 20. и прва 21. века, могу без икаквих проблема да режирају наводне злочине државе према својим грађанима, као што су у више наврата учинили да би оправдали интервенције против српског народа, онда је јасно да би усвајањем тог принципа за деловање, било која земља изван НАТО-а могла да буде циљ његовог напада.

Алијанса покушава да преузме право да ограничава суверенитет држава

Петорица бивших команданата НАТО-а се ни ту не заустављају већ позивајући се на документ међународне комисије о интервенцијама и суверенитету држава који је без гласања прихватила Генерална скупштина УН, сматрају да је оправдано одузети суверенитет једној држави или га ограничити на делу њене територије у случају да држава на својој територији угрожава права појединца или групе. То је добро позната концепција заговорника ограниченог суверенитета који је снажно заговарала и покушавала да као легитиман принцип у међународној заједници наметне администрација америчког председника Била Клинтона, а који је у пракси почела да реализује агресијом на Србију 1999. и окупацијом Косова и Метохије а под окриљем УН.

Коначно, аутори Велике стратегије позивају на реформу Алијансе и стварање новог пакта којим би се повезали САД, НАТО и Европска унија како би заменили Уједињене нације. Та нова, односно стара организација би себи дала за право да ограничава суверенитет појединих држава, да мења њихове међународно признате границе и да употребљава силу без дозволе Савета безбедности УН.

Прве критике Велике стратегије су стигле из Европске уније. Роберт Купер, утицајни саветник Хавијера Солане је био збуњен. „Можда ћемо ми заиста употребити нуклеарно оружје пре других, али ја не бих то баш говорио наглас“, рекао је овај бивши саветник британског премијера Тонија Блера за кога многи сматрају да ствара европску спољну и безбедносну политику. Манифест „Ка великој стратегији у променљивом свету“, иако се очекивало, није разматран на самиту НАТО-а у Букурешту 2008.

О новом стратегијском концепту Алијансе, који није мењан десет година а који треба да дефинише место и задатке НАТО-а у наредном периоду, разговарано је на јубиларном 60. самиту који је одржан априла 2009. Лидери НАТО-а су на самиту, на коме су домаћини били заједно Немачка и Француска и коме је присуствовао нови амерички председник Барак Обама, потписали декларацију којом се формално почиње стварање новог стратешког концепта, односно „мапе пута“ којом ће се дефинисати улога Алијансе, њених мисија као и начин функционисања.

С обзиром на суштинске промене у међународној заједници на почетку 21. века које су резултирале зачетком мултиполарног међународног поретка који је почео да разара вишегодишњу америчку глобалну хегемонију и значајно умањио амерички утицај на решавање главних светских проблема, и сучени са неуспехом у Ираку и Авганистану у којима се Алијанса заглавила, америчким и НАТО стратезима је постало ја-

сно да војни савез неће моћи даље да функционише на темељима досадашњег стратешког концепта. Нови стратешки концепт Атлантског савеза, што укључује и организациону реформу, прилагођавање војних потенцијала „изазовима 21. века“ и утврђивање главних претњи интересима „демократског света“, постао је услов без кога НАТО не може да настави своје деловање. Да би се НАТО прилагодио новом мултиполарном свету и савременим безбедносним изазовима треба донети нову војно-политичку доктрину која би заменила садашњу, утврђену пре интервенције на Косову и Метохији и у Авганистану.

У новом стратешком концепту потребно је прво утврдити главне претње интересима Запада, при чему се, пре свега, имају у виду „нове претње и опасности“, као што су међународни тероризам, ширење нуклеарног, балистичког и другог оружја масовног уништења, као и климатске промене изазване загађивањем природне средине, енергетска безбедност и борба са најтежим финансијским кризама, сајбер напади, нестабилности изазване од стране слабих држава. Већ само одређивање најважнијих изазова с којима се НАТО суочава показује да се Алијанса из класичне војне, неповратно трансформише у политичко-војну, чак и економску организацију с готово нескривеном намером да под доминацијом САД изађе из евроатлантских оквира и прерасте у водећи глобални чинилац, односно најјачи пол моћи у новом мултиполарном свету. На тај начин би САД, користећи НАТО, али и ЕУ, своју изгубљену позицију глобалног хегемона могле да превасиђу и поново створе услове да, овог пута са нешто јачим степеном уважавања интереса европских савезника, пресудно утичу на догађаје у свету, односно да доминирају међународној заједници. С друге стране, очигледно је да НАТО стратези планирају да у наредном периоду војни потенцијал Алијансе користе у борби за енергенте и за решавање економских, односно финансијских проблема, чак и за спречавање последица климатских промена.

Под маском нове улоге НАТО Америка намерава да реализује своје циљеве

Европске чланице НАТО-а се, поучене досадашњим искуством доминантне америчке лидерске позиције, прибојавају да би нови стратегијски концепт могао да остане на старим поставкама у делу међусобних односа евроатлантских савезника при чему се од Европљана очекивало да следе америчко вођство, доносе одлуке и предузимају акције онако како је то одговарало Вашингтону. Зато је Француска, која се вратила у војне структуре НАТО-а, затражила да се алијанса „европеизује“. Сличан став има и Немачка која тражи да унутар НАТО-а буде успостављена већа равноправност. Француско-немачки погледи на нови НАТО показују да се Европљани прибојавају да Америка може да злоупотребли планирано прилагођавање савременим глобалним изазовима и наметне своје интересе као стратегију и циљеве деловања Алијансе. Зато европски савезници Сједињених Америчких Држава у НАТО-у траже да Вашингтон престане да Стари континент третира као извршиоца властитих замисли и интереса, да прихвати европске чланице као равноправног партнера и почне да, у оквирима Алијансе, више уважава њихове интересе и проблеме. Амерички председник Барак Обама је то обећао. Међутим, и његов претходник Џорџ Буш је давао иста обећања која нису прерасла у праксу.

Паралелно са захтевом за „европеизацијом“, односно деамериканизацијом НАТО-а Европљани, како то америчке анализе показују, „полако долазе до спознаје“ да Америка гледа и на неке „неевропске опције“. То заправо значи да САД планирају да користе НАТО за заштиту и остварење својих стратешких политичких, економско-енергетских и безбедносних

интереса и ван Европе, у стратешки важним регионима попут Блиског и Средњег истока, централне Азије, Кавказа, гасом и нафтом богатог Каспијског басена... У том смислу је у завршном документу самита НАТО-а прецизно одређено да је безбедност чланица Алијансе "сада на значајно вишем нивоу повезана с другим регионима". Алијанса је већ присутна изван своје зоне одговорности, ван Европе, али минули догађаји указују на замисли америчких и НАТО стратега да војни капацитети Алијансе буду у што скорије време инсталирани на Кавказу, у Црном мору и централној Азији.

Дакле, поред оријентације да се у наредном периоду бави економским, финансијским, енергетским и климатским проблемима, други правац изградње новог НАТО-а је повећано значајно ангажовање у стратешки важним регионима изван територије чланица, односно изван европског континента. У завршном документу самита у Стразбуру о томе пише: „Унапредимо нашу способност да се суочимо са безбедносним изазовима који прете да директно ударе на територију Алијансе, који се појављују на стратегијској даљини или ближе кући”. У том документу лидери НАТО-а су поручили да ће „ојачати капацитет да играју важну улогу у управљању кризама и решавању сукоба тамо где су умешани наши интереси”.

Француски лист „Фигаро” је, наводећи париске дипломатске изворе, констатовао да Америка „смера знатно више да уплете Атлантски савез у решавање регионалних криза и мировне операције, што по правилу раде Уједињене нације”. Тај правац у грађењу новог стратешког концепта показује да САД не одустају од офанзивне стратегије, односно да је НАТО дефинитивно од одбрамбене постао офанзивна блоковска организација која жели да се меша и пресудно утиче на догађаје у подручјима у којима његове водеће чланице на челу са Америком имају стратешке интересе.

Тешко се може оспорити да је такво виђење новог стратегијског концепта заправо стара по злу позната политика интервенционизма и сфера утицаја. А управо је портпарол НАТО-а рекао да у 21. веку не може бити сфера утицаја, алудирајући на војно присуство Русије у Абхазији и Јужној Осетији. Намеће се питање ако НАТО стратеги не прихватају постојање сфера утицаја како онда дају право Алијанси да интервенише у подручјима у којима су „умешани њени интереси”. Таква подручја су ништа друго до сфере утицаја. Чини се да ни у новом стратешком концепту НАТО стратеги неће превазићи хладноратовске блоковске поделе света – двоструке стандарде, односно да је Алијанси дозвољено оно што је другима забрањено.

Шта ће у пракси значити право НАТО-а да интервенише у подручјима у којима има стратешке интересе? Одговор који се може извући из новог стратегијског концепта је да војна сила може бити употребљена у случају да, на пример, буде блокирана испорука гаса из централноазијских држава, или нафте из арапских земаља чланицама Алијансе, или у случају да нека, рецимо моћна азијска држава финансијски угрози Америку и њене савезнике. То је свакако негативан правац у развоју Алијансе који може увести међународну заједницу у тешке ратове за енергенте, рудна богатства, воду. Ту где САД и НАТО имају интересе, могу и друге земље које нису чланице Алијансе да имају и штите своје интересе.

Русија, на пример, има стратешке политичке, економско-енергетске и безбедносне интересе на Кавказу, у Црном мору и централној Азији, и намерава да их штити, чак у појединим регионима, ако треба и војном силом. Вашингтон, такође, полаже право да заштити своје интересе у истим регионима. Судар руско-америчких интереса на Кавказу је, лета 2008, резултирао нападом Грузије на Јужну Осетију и руским војним одговором. Био је то посредан америчко-руски сукоб. Опасност да у тим и другим значајним регионима дође до ди-

ректног америчког односно НАТО-руског, или НАТО-кинеског сукоба, ако у новом стратешком концепту буде уграђена одредба да Алијанса управља кризама и решава конфликте тамо где су њени интереси присутни, изузетно је велика и може увести међународну заједницу у сукобе катастрофалних размера.

Намера Вашингтона да НАТО активније укључи у решавање регионалних криза је нескривен покушај да се Алијанса злоупотреби за реализацију превасходно америчких интереса у важним регионима. То у пракси значи да би под вођством Америке НАТО могао да интервенише у Ирану, ради заустављања развоја његовог атомског програма, или у Северној Кореји због њених атомских амбиција, или у сукобу неких афричких држава у корист савезничке сукобљене стране, или у евентуалном грађанском сукобу у некој непослушној латиноамеричкој земљи, опет у корист оне стране у сукобу која делује у интересу Вашингтона. Али, оно што посебно треба да забрине је могућност да НАТО интервенише у регионалним кризним жариштима у којима се његови интереси директно сударају са стратешким позицијама других великих сила, Русије и Кине на пример. Шта ће се десити ако НАТО директно интервенише на Кавказу, у евентуалном новом сукобу Грузије са Јужном Осетијом или Абхазијом које војно штити Русија, или у евентуалној кризи између Кине и Тајвана? У том случају трећи светски рат не би био само предмет холивудских филмова.

С друге стране, амерички план да активније укључи НАТО у решавање регионалних криза и у мировне операције показује још један стратешки правац у изради нове стратегије. Ради се о дугорочном процесу који треба да се заврши маргинализацијом Уједињених нација и преузимањем улоге светске организације од стране НАТО-а. Светска организација представља велики проблем реализацији америчких хегемонистичких циљева и интереса јер може да ограничи и обузда амерички војни интервенционизам зато што у Савету безбедности, који је једини овлашћен да одобри употребу силе, право вета имају и Русија и Кина. Америка је бомбардовањем тадашње Савезне Републике Југославије а потом и нападом на Ирак заобилази Савет безбедности и прекршила Повељу Уједињених нација. У наредном периоду, САД намеравају да преко НАТО-а од Уједињених нација постепено преузму одлучивање и употребу војне силе у решавању регионалних сукоба и извођењу мировних мисија.

САД и НАТО нису спремни да изграђују мултиполарни поредак

На основу анализираних штурних информација о најважнијим елементима новог стратешког концепта који треба да буде својен може се закључити да пут којим ће НАТО даље ићи има четири темељна стуба. Први је прерастање из војне у политичко-економску организацију са јаким војним капацитетима. Други стуб је употреба војне силе ради заштите економских, финансијских, енергетских и других невојних интереса чланица Алијансе. Трећи је офанзивна политика интервенционизма изван територије чланица Алијансе у стратешки важним регионима широм света. Четврти темељни стуб „новог” НАТО-а је потискивање Уједињених нација и преузимање надлежности Савета безбедности у области примене силе и мировних операција.

Комбинацијом одредби завршног документа са самита НАТО-а у Стразбуру и манифеста „Ка великој стратегији у променљивом свету” доћи ће се до новог стратешког концепта Алијансе. Утисак је да САД и НАТО нису спремни да суштински прихвате да је време неограничене западне доминације светом дефинитивно прошло и да почну да изграђују нови мултиполарни међународни поредак у равноправној и

искреној сарадњи са остатком човечанства. Стратези НАТО-а, с једне стране, признају да се нови глобални изазови безбедности могу решавати само заједничким напорима целе међународне заједнице, а с друге желе да задрже могућност да војном силом намећу своја решења и интересе као опште. То није корак напред у развоју НАТО-а већ пут који води уназад и прети да планету земљу претвори у још небезбедније место но што она данас јесте.

Да ће сила, односно НАТО и даље бити носећи стуб америчке спољне политике наговестио је и Збигњев Бжежински, доајен међу америчким спољнополитичким стратезима и водећи саветник Барака Обаме. Он је, октобра 2009, изнео своје виђење новог стратешког концепта Алијансе који треба да буде усвојен 2010. Бжежински сматра да НАТО у промишљању нове стратегије треба да пође од уважавања нове реалности у свету и своју улогу прилагоди новим безбедносним изазовима. При том треба да остане одбрамбени савез Запада, али и да постане чвориште глобалне мреже војних алијанси. Пре него што се посвети новој улози, НАТО треба да доврши започете послове, пре свега рат у Авганистану.

Бжежински сугерише да НАТО треба да уважи нову чињеницу да је глобална доминација Запада „при крају, ако већ није окончана”. Али, пошто тај крај није сасвим јасан, НАТО треба да остане главни орган безбедности Запада, али и да постане „конструктивни архитекта” једне широке мреже безбедносних односа на глобалном нивоу. Практично, то би значило да улази у уговорне односе како са Русијом и њеним партнерима из војног пакта Заједнице Независних Држава, тако и са Шангајском организацијом за сарадњу, као и са безбедносним сазвежђима из Азије. Да би се Русија „смирила” због ширења НАТО-а, Бжежински предлаже да Алијанса у своје редове треба да прима и земље које су већ чланице неког руског савеза – дакле и оне „са пртљагом”. Сем тог, Бжежински сматра да би НАТО морао да редефинише и неке одредбе свог уговора, пре свега оне о одлучивању „једногласним консензусом”. За одлуку би требало да буде довољна нека унапред дефинисана већина.

Концепт новог НАТО-а који нуди Бжежински потврђује да у САД изгледа преовладава став да у новом мултиполарном поретку САД и даље треба да користе Алијансу за реализацију својих интереса, додуше уз одређена прилагођавања. Отац савремене америчке геополитике види НАТО као темељ новог система безбедности око кога би биле окупљене и друге алијансе. НАТО би, по њему, у суштини требало да задржи хладноратовски карактер, јер треба да штити интересе Запада (хладноратовска подела на Запад и Исток) али и да привлачењем потенцијално супарничких савеза успостави контролу над њима, ограничи им капацитет деловања против америчких интереса и практично их неутралише. Тај „савез” са противничким организацијама је мудро замишљен, с тим што његова реализација у том оквиру не одговара реалности. Ту је суштинска разлика између руског и америчког виђења нове архитектуре безбедности. Москва жели УН у темељу, а САД блоковски НАТО. Бжежински не одустаје од ширења НАТО с тим што за „смиривање” Русије предлаже да неке земље које су чланице неког руског савеза (рецимо Белорусија) буду примљене у Алијансу. Тешко ће се Москва упецати на то. Напротив, извлачење појединих земаља из постављених безбедносних институционалних оквира са Москвом, Русија би доживела као још веће непријатељство од ширења на земље које нису с њом у уговорним односима.

Покушај Бжежинског да умањи капацитет развоја мултиполарности преко НАТО-а и Алијанси да глобалну улогу, којој се огромна већина у међународној заједници противи, све да би очувао доминацију и лидерску позицију Америке која неминовно силази с трона, у носећим елементима подударан је с новим стратешким концептом НАТО-а који се припрема за

у свајање. Намере САД да реорганизацијом НАТО-а обезбеде потребне услове да остану водећа светска сила која ће управљати најважнијим глобалним процесима прочитао је и бивши савезни немачки канцелар Хелмут Шмит који каже: „Што се пак тиче реалних опасности, од почетка деведесетих година наоვაмо, у свету је извршено преко 70 војних интервенција, званично из хуманитарних а у ствари, из политичких мотива. При томе, главни интвенциониста је управо Запад.” Алијанса је, сматра Шмит, била створена за одбрану од спољне опасности, а не за мењање светског уређења. Међутим, НАТО се претворио у стратешки инструмент Американаца замисливши себе као нешто попут супервладе”, разоткрива Шмит праву позадину садашње улоге Алијансе. У вези с тим он је подсетио не само на разбијање СФРЈ, већ и на интервенције у Ираку и Авганистану. „После распада СССР-а, потенцијално опасног противника, нестала је веома важна препрека на путу ка интервенцијама те врсте”, оцењује Шмит уз опаску да се интервенције врше тамо „где су сигурни да неће бити великог отпора”. Дакле, евидентна је намера САД да у новом стратешком концепту НАТО дефинишу и припреме га да постане нека врста глобалне супервладе, односно најјачи центар моћи преко кога ће Вашингтон и његови најоданији савезници контролисати и управљати светом.

Шта ће бити с НАТО-ом и којим правцем ће се кретати његов преображај зависи од више чинилаца. Први је политика САД. Да ли ће и у којој мери Вашингтон бити спреман да прихвати неопходност изградње новог европског и глобалног система безбедности у чијој основи неће бити НАТО, који би у најбољем случају могао да буде један од елемената концентрисане војне силе у том новом систему; има ли спремности у САД да не ремете изградњу нове европске архитектуре безбедности у чијем ће темељу бити стратешко партнерство ЕУ и Русије; колики је капацитет Америке да енергетску безбедност изграђује на принципу глобалне узајамне зависности и сарадње а не на покушају успостављања војне контроле над подручјима богатим енергентима и може ли Америка своје интересе ефикасно да реализује без (зло)употребе НАТО-а, питања су од којих зависи понашање Вашингтона у преображају Алијансе.

С друге стране, о судбини НАТО-а ће паралелно одлучивати процес осамостаљивања Европе од америчког туторства и изградња властитих одбрамбених потенцијала; стратешко партнерство ЕУ са Русијом, шире са Кином; развој руско-америчких односа; перспектива Уједињених нација и структура, динамика изградње и остваривање доминације мултиполарног међународног поретка. У судару и додирним тачкама тих елемената нове геополитичке реалности НАТО ће пронаћи своје место од чега ће зависити и како ће изгледати нови систем глобалне безбедности.

„Велика Србија“ открива да НАТО Србији уопште не плаћа закупнину за коришћење 105,64 м² у згради Министарства одбране

Режим чашћава НАТО

Информације које је новинар „Велике Србије“, после пуних 18 месеци бирократске „борбе“ за „демократску транспарентност“, званично добио из секретаријата Министарства одбране, указују на чињеницу да НАТО директно пљачка грађане, односно буџет Републике Србије. Наиме, од децембра 2006. године, када је НАТО отворио канцеларију у згради Министарства одбране у Београду, ни један једини динар по основу коришћења простора није уплаћен у буџет. „Министарство одбране не остварује по основу закупа било какву накнаду од НАТО војне канцеларије за везу у Београду“, јасно стоји у добијеном одговору. А при том, у истом одговору се истиче, до сада јавности непознат податак, да НАТО користи чак **5 канцеларија укупне површине 105,64 м²**.

На наше питање, колико дуго ће НАТО бити „гратис подстанар“, у министарству одговарају да „Споразумом између Републике Србије и НАТО, није прецизиран временски период на који се уступају наведене просторије“. То практично значи трајно, док Алијанса не доживи фијаско, или док их неки нова власт одатле не избаци. Наше наредно питање упућено Министарству одбране односило се на информације о томе ко сноси режијске трошкове НАТО „гостију“ и чији инвентар они заправо користе? „НАТО не плаћа накнаду за коришћење просторија, али сноси трошкове комуналних, енергетских, телекомуникационих услуга и користи сопствени инвентар и опрему за рад“, тврде у секретаријату Министарству одбране.

Буџет „крађи“ за око 7 милиона!

Покушали смо да истражимо како је могуће да било која организација, у овом случају страна организација НАТО, гратис добије на коришћење простор површине **105,64 м²** који се налази у државној својини? Министарство одбране објашњава да је приликом уступања пословног простора НАТО-у, „спроведена комплетна процедура која претходи прибављању закључка Владе Републике Србије“. „Поред мишљења релевантних министарстава и надлежних органа Републике Србије, прибављено је и мишљење Републичке дирекције за имовину“, одговарају из Министарства одбране. То практично значи да је за гратис коришћење простора, Министарство одбране у једној синхронизованој акцији успело да прибави више позитивних мишљења, а која је на крају верификовала влада и то на уштрб буџета Републике Србије.

Чланом 8а Закона о средствима у својини Републике Србије, прописана је могућност давања на коришћење или у закуп непокретности коју користе државни органи и то уз сагла-

шност Републичке дирекције за имовину. Али, у овом случају, економски интерес наше земље, коју је 1999. године разорио и опустошио тај исти НАТО, јесте да од агресора и „подстанара“ наплати закупнину. Дакле, држава је НАТО-у морала да испостави рачун за коришћење државног простора и то по тржишној цени квадратног метра. То је између осталог, и обавеза коју прописује члан 12 Закона о буџету за 2009. годину, а који је уграђен прихватањем амандмана који је при доношењу буџета предложила Српска радикална странка. Ставовима 2 и 3 овог члана, прописано је да средства стечена по основу издавања у закуп државног простора „припадају буџету Републике“, те се тако третирају као „јавни приход и служе за финансирање јавних расхода“.

Дакле, док Србија грца у дефициту, који ће само у овој години премашити 100 милијарди динара, режим Бориса Тадића се одриче накнаде коју је НАТО дужан да уплати у буџет. Ако се узме за пример тржишна цена закупа од **20 евра по 1м²**, онда је јасно да је на простору површине **105,64 м²** у протеклих **36 месеци** буџет Србије изгубио **најмање 76.060 евра** или **око 7 милиона динара!** С друге стране, то је за око милион динара мање од трошкова годишње закупнине коју, као подстанар, плаћа државна Комисија за заштиту конкуренције, што само илуструје неодговорно и непримерено понашање режима када је реч о управљању државном својином.

Р. В. С.

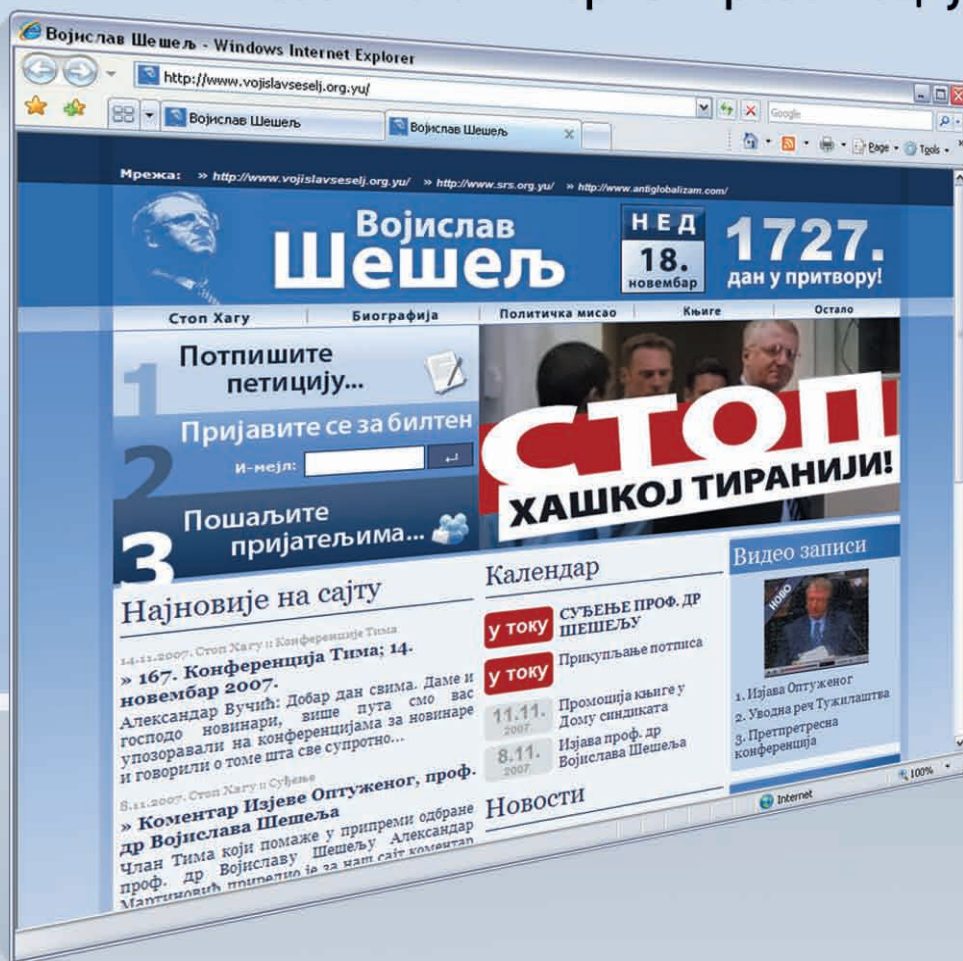
НАТО у Србији

Војна канцеларија НАТО за везу у Београду, званично је отворена 18. 12. 2006. године, у згради Министарства одбране (Бирчанинова улица), где и дан данас функционише. Њено отварање, како је објаснио тадашњи шеф канцеларије, француски генерал Јаник Асе, има за циљ „одржавање везе у спровођењу споразума о транзиту снага НАТО кроз Србију и у свим стварима везаним за реформу одбране“. Ове „НАТО амбасаде“ не би ни било, у Београду да, 18. јула 2005. године, министар спољних послова Вук Драшковић (СПО) са генералним секретаром НАТО-а Јап де Хоп Схефером, није потписао Споразум о транзиту НАТО снага кроз копнени, ваздушни и водени простор Србије.

- Шта све ова власт ради народу, а опет у Србији влада бела куга.
- Шта нас брига како је Белрускони прошао на митингу. Тадић не заказује митинге.
- Због интереса државе, Вук Јеремић отишао код Хилари. Ономад је исто хтео и Веља код Мадлен Олбрајт.
- Победник у такмичењу паса мешанаца, извесни Меда, није дозволио да му окаче медаљу. Није хтео да прими награду од горих од себе.
- Питам се да ли ће странке Расима Љајића ићи на следеће изборе одвојено или у коалицији.
- Кажу новине да је кум Мила Ђукановића добио батине у Црној Гори. Кад ли ће његов кум.
- Механизација оправдано није могла да изађе да чисти снег. Завејао их снег.
- Обећана со за посипање улица ће нам стићи већ за први април.
- Србија склопила уговор за лобирање са Родом Благојевићем и платила поштено. Он ће почети са послом чим изађе из затвора, где се налази због корупције.
- Наши метеоролози коначно дају праве прогнозе. Сада прво погледају кроз прозор.
- Један посланик је, гласајући за буџет, „зарадио“ опрему за послатичарницу. Држава му омогућила да и убудуће меси и мути о државном трошку.
- Не знам зашто, али овај буџет ми мирише на цимет и ванилин шећер.
- Сазнали смо да је јавни дуг државе око 10.000.000.000 евра. О тајном дугу још ништа не знамо.
- И у доба Турака је цветала демократија. Само се тада регионализација звала подела на спахилуке.
- Неке политичаре би пре требало вакцинисати против беснила него против грипа.
- Један министар је имун на грип. Остали на стид.
- Динкићу на рођендан у кафани „Река“ дошло осамдесетак гостију. Изгледа да је била присутна цела странка.
- С обзиром на кафански цех за ову прославу, ускоро можемо очекивати повећање ПДВ-а.

Војислав Шешељ

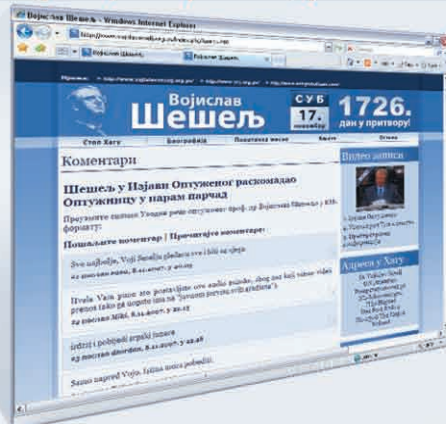
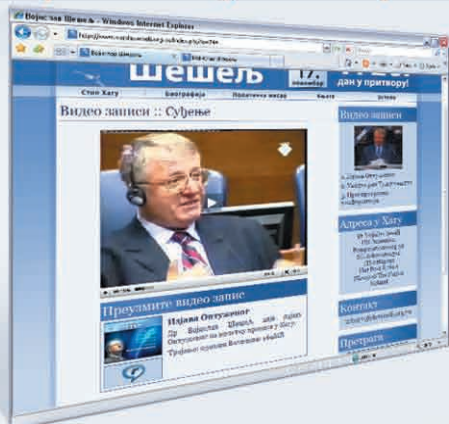
званична интернет презентација

Српска радикална странка представља вам преуређену интернет презентацију проф. др Војислава Шешеља, прилагођену потребама благовременог и истинитог информисања јавности о процесу који се води пред такозваним Хашким трибуналом. На интернет адреси www.vojislavseselj.org.yu имате могућност прегледа и коментара најновијих вести и најаве догађаја. Можете погледати или преузети видео записе суђења, прочитати поднеске, транскрипте статусних конференција и упознати се са активностима Тима за одбрану.

Сви посетиоци сајта могу бесплатно преузети електронске верзије књига проф. др Војислава Шешеља, међу којима посебно издавајемо капитална научна дела „Идеологија српског национализма” и „Римокатолички злочиначки пројекат вештачке хрватске нације”.

Уколико до сада нисте били у прилици да потпишете петицију за директан пренос суђења на РТС-у, то можете учинити на овој интернет презентацији.

VOJISLAVSESELJ.ORG.YU

Др Војислав Шешељ

**ХАШКО
ИНСТРУМЕНТАЛИЗОВАЊЕ
ЛАЖНИХ СВЕДОКА**

Др Војислав Шешељ

**АФЕРА ХРТКОВЦИ
И УСТАШКА КУРВА
НАТАША КАНДИЋ**

Др Војислав Шешељ

**СВЕДОК ОДБРАНЕ
СЛОБОДАНА МИЛОШЕВИЋА
У ХАШКОМ ПРОЦЕСУ**

Др Војислав Шешељ

**РИМСКА КУРЈА
ВЕЧИТО ЖЕДНА
СРПСКЕ КРВИ**

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНА
БЕОГРАД 2006.

Др Војислав Шешељ

**ВАТИКАН ГЛАВНО
САТАНИНО ГНЕЗДО**

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНА
БЕОГРАД 2006.

Др Војислав Шешељ

**ПОНТИФЕКС МАКСИМУС
САТАНИСТИЧКЕ ЦРКВЕ
ЈОВАН ПАВЛЕ ДРУГИ**

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНА
БЕОГРАД 2006.

**АНТИХРИСТОВ НАМЕСНИК
ЗАКОВАЧКИ РИМСКИ ПАПА
БЕНЕДИКТ ШЕСНАЕСТИ**

Др Војислав Шешељ

**УБИСТВО
МАФИЈАШКОГ ПРЕМИЈЕРА
ЗОРАНА ЂИНЂИЋА**

СРПСКА РАДИКАЛНА
БЕОГРАД

**МАФИЈА УБИЛА
СВОГ ЛИДЕРА**

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНА
БЕОГРАД 2008.

СВЕДОЧАНСТВА ЗА ИСТОРИЈУ БЕШЧАШЋА

Др Војислав Шешељ

ПРОПАЛИ ПУЧ
ТОМИСЛАВА НИКОЛИЋА

Др Војислав Шешељ

ХАШКИ ДЕНУНЦИЈАНТ
ТОМИСЛАВ НИКОЛИЋ

Др Војислав Шешељ

СРПСКИ
БАРОН МИХАУЗЕН
АЛЕКСАНДАР ВУЧИЋ

Др Војислав Шешељ

ПОРТПАРОЛ
ЛОПОВСКЕ СТРАНКЕ
АЛЕКСАНДАР ВУЧИЋ

Др Војислав Шешељ

САНАДЕРОВА
МАЧКИЦА
АЛЕКСАНДАР ВУЧИЋ

СРПСКА РАДНИЧКА СТРАНКА
БЕОГРАД 2008

у штампи